

รวมคำสั่งทางปกครอง

ของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ
และสำเนาสรุปการตอบข้อหารือ

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
(The Office of the Personal Data Protection Committee)

รวมคำสั่งทางปกครอง ของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และสำเนาสรุปการตอบข้อหารือ
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The Office of the Personal Data Protection Committee)

คำนำ

หนังสือรวมคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และสำเนาสรุปการตอบข้อหารือตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้ทำการรวบรวมคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล นับตั้งแต่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับเป็นต้นมา โดยได้ดำเนินการจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๔ คณะ

นอกจากนี้ยังได้รวบรวมสำเนาสรุปการตอบข้อหารือของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปที่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีข้อซักถามและประเด็นหารือเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

หนังสือเล่มนี้จึงเป็นความพยายามของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะรวบรวมทั้งคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และ ข้อหารือสำคัญ ๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งความรู้และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้องและเหมาะสม สามารถทำความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หนังสือเล่มนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่สนใจศึกษากฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนักปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ผ่านมาการกลั่นกรองและจัดระบบไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ เพื่อสนับสนุนการนำกฎหมายไปใช้ได้อย่างถูกต้องโปร่งใส และคำนึงถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของหน่วยงานในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้องและมั่นคงปลอดภัย คณะผู้จัดทำจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาและการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในประเทศไทยแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้อารยะประเทศให้การยอมรับ เชื่อถือและมั่นใจที่จะดำเนินธุรกิจกับประเทศไทยได้อย่างมั่นคงปลอดภัยซึ่งท้ายที่สุดจะส่งเสริมให้เศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าอย่างไม่สิ้นสุดต่อไป

สารบัญ

๑.	สำเนาสรุปการตอบข้อหารือ.....	๕
๒.	คำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	
๒.๑.	คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ คณะที่ ๑.....	๒๕๕
๒.๒.	คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ คณะที่ ๒.....	๒๖๘
๒.๓.	คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ คณะที่ ๓.....	๓๐๓
๒.๔.	คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ คณะที่ ๔.....	๓๐๘
๓.	Infographic.....	๓๑๒

ผู้จัดทำ

พินิต รวงเอก สุรพงศ์ เปล่งขำ
เลขาราชการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พินิต รวงเอก ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ
รองเลขาราชการ (ด้านกฎหมายและคดี)

นายกิตติบัณฑิต ศรีมงคล
ผู้อำนวยการศูนย์ให้คำปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียน

นางสาวรุ่งกิพย์ เลี้ยวชวลิต
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นางสาวปริญญญา บ่มไฉ่
หัวหน้างานฝ่ายพิจารณาข้อร้องเรียน

นายเนติรัช พันธสัมพันธ์
หัวหน้างานฝ่ายกฎหมายและระเบียบ

นายกิตติบัญญ กัฟใหญ่
รักษาการหัวหน้างานฝ่ายรับเรื่องร้องเรียน

และคณะทำงานสายงานกฎหมายและคดี

สำเนาสรุปการตอบข้อหารือ

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง กรมโยธาธิการและผังเมือง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๙ (๘) มาตรา ๙ วรรคสอง มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕
๓. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๘ (๒)
๔. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
มาตรา ๔๔
๕. ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อหารือ

กรมโยธาธิการและผังเมือง (ยผ.) ขอรื้อแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีการเปิดเผยข้อมูลสัญญาก่อสร้างที่ ยผ. เป็นผู้ว่าจ้างเอกชนแห่งหนึ่งให้แก่ผู้ร้องขอว่า สามารถเปิดเผยได้หรือไม่ อย่างไร และจำเป็นต้องจัดหาข้อมูลให้ทั้งหมดทุกสัญญา ทุกช่วงเวลาตามที่ร้องขอหรือไม่ และ ยผ. ได้มีหนังสือหารือกรณีดังกล่าวไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งได้รับการแจ้งตอบข้อหารือดังกล่าวแล้ว

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาข้อหารือของ ยผ. และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า กรณีการขอคัดถ่ายสำเนาสัญญาก่อสร้างที่ ยผ. เป็นผู้ว่าจ้างให้เอกชนรายหนึ่งดำเนินการ เป็นการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวแล้วว่า ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์

และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสัญญาใด ๆ ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้ และหากเป็นสัญญาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับแล้ว นอกจากหน่วยงานของรัฐจะมีหน้าที่ต้องเปิดเผยตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว สัญญาตามข้อหาหรือยังเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีหลักการว่า ให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานภาครัฐต้องกระทำโดยโปร่งใสและเปิดเผยข้อมูลในทุกขั้นตอน ประกอบกับยังเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกด้วย ดังนั้น ยผ. จึงมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าว

อย่างไรก็ดี แม้กรณีตามที่หารือจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ดังกล่าว แต่หากมีข้อมูลข่าวสารส่วนใดที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อยู่ด้วย ก็ให้หน่วยงานของรัฐลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น ตามมาตรา ๙ วรรคสอง ซึ่งมาตรา ๑๕ วรรคสองกำหนดว่าผู้ขออาจอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการได้ โดยการพิจารณาไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ย่อมรวมถึงกรณีที่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลด้วย ยผ. จึงสามารถลบหรือตัดทอนหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ร้องขอในส่วนที่มีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรได้

นอกจากนี้ ยผ. มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลด้วย ซึ่งรวมถึงการแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ และการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ ตามมาตรา ๓๗ (๑) ตลอดจนหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

เรื่อง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขอหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๓ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗
๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๔

ข้อหารือ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แจ้งว่า พนักงานกองทุนฯ มีหนังสือขอให้กองทุนฯ เปิดเผยผลคะแนนการสอบคัดเลือกพนักงานกองทุนฯ ระดับชำนาญการ (หัวหน้ากลุ่มงาน) เพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นระดับบริหารระดับต้น (ผู้อำนวยการฝ่าย) และผลคะแนนการสอบคัดเลือกพนักงานกองทุนฯ ระดับบริหารระดับต้น (ผู้อำนวยการฝ่าย) เพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง (รองผู้จัดการ) ทั้งของตนเองและของพนักงานผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งเป็นระดับบริหารระดับต้น (ผู้อำนวยการฝ่าย) และพนักงานผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง (รองผู้จัดการ) และขอตรวจสอบใบประเมินผลคะแนนการสอบของคณะกรรมการสอบคัดเลือกหรือคณะกรรมการสรรหาทุกท่านทั้งของตนเองและของพนักงานผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งเป็นระดับบริหารระดับต้น (ผู้อำนวยการฝ่าย) และพนักงานผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง (รองผู้จัดการ) ซึ่งคณะกรรมการด้านกฎหมายของกองทุนฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การขอทราบข้อมูลคะแนนการคัดเลือกของพนักงานกองทุนฯ ผู้อื่น ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งเป็นระดับบริหารระดับต้น (ผู้อำนวยการฝ่าย) และได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง (รองผู้จัดการ) และขอให้เปิดเผยใบประเมินผลคะแนนการสอบของคณะกรรมการสอบคัดเลือกหรือคณะกรรมการสรรหาทุกท่านนั้น เนื่องจากใบประเมินผลของคณะกรรมการสอบคัดเลือกหรือคณะกรรมการสรรหาที่มีข้อมูลการให้คะแนนจากกรรมการแต่ละท่าน ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการนั้นรวมอยู่ด้วย หากกองทุนฯ เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้” ดังนั้นเมื่อกองทุนฯ ยังไม่ได้รับความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้เข้ารับการคัดเลือกรายอื่น

หรือกรรมการสอบคัดเลือกหรือกรรมการสรรหาที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กองทุนฯ ย่อมไม่สามารถเปิดเผยผลคะแนนของบุคคลอื่นและไม่สามารถเปิดเผยใบประเมินผลของคณะกรรมการสอบคัดเลือกหรือคณะกรรมการสรรหาให้กับบุคคลอื่นได้ อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นในเบื้องต้นว่า หากกองทุนฯ ประสงค์จะเปิดเผยคะแนนการประเมินหรือคะแนนสอบดังกล่าว ให้กองทุนฯ นำเฉพาะผลคะแนนของผู้ร้องขอข้อมูลที่ได้รับจากกรรมการคัดเลือกหรือกรรมการสรรหาทุกท่านมาจัดพิมพ์ลงในเอกสารฉบับใหม่เพื่อแจ้งผลคะแนน ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ร้องขอเองให้แก่ผู้ร้องขอข้อมูล โดยต้องไม่เปิดเผยชื่อและนามสกุลของกรรมการสรรหาหรือกรรมการคัดเลือกแต่ละท่าน และไม่ต้องเรียงตามลำดับตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ร้องขอข้อมูลทราบว่าผลคะแนนดังกล่าวเป็นคะแนนของกรรมการคัดเลือกหรือกรรมการสรรหาท่านใด รวมทั้งต้องไม่เปิดเผยความเห็นของกรรมการแต่ละท่านว่าให้ความเห็นเป็นอย่างไร กองทุนฯ จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. กรณีผู้ร้องขอข้อมูลขอทราบข้อมูลผลคะแนนการสอบคัดเลือกของพนักงานผู้อื่นซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่งนั้น กองทุนฯ จะสามารถเปิดเผยผลคะแนนการสอบคัดเลือกดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องขอข้อมูลทราบได้หรือไม่ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างไร

๒. กรณีผู้ร้องขอข้อมูลขอตรวจสอบใบประเมินผลคะแนนการสอบคณะกรรมการคัดเลือกหรือคณะกรรมการสรรหาทุกท่านทั้งของตนเองและของพนักงานผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เลื่อนตำแหน่ง โดยใบประเมินผลของคณะกรรมการสอบคัดเลือกหรือคณะกรรมการสรรหาที่มีข้อมูลการให้คะแนนของกรรมการสอบคัดเลือกหรือกรรมการสรรหา ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการสอบคัดเลือกหรือกรรมการสรรหาแต่ละท่านรวมอยู่นั้น กองทุนฯ จะสามารถเปิดเผยผลคะแนนการสอบคัดเลือกดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องขอข้อมูลทราบได้หรือไม่ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างไร

และพนักงานกองทุนฯ มีหนังสือขอให้กองทุนฯ เปิดเผยแพร่ผลการประเมินการปฏิบัติงานและผลการขึ้นเงินเดือนประจำปีทั้งของตนเองและของผู้อำนวยการฝ่ายทุกฝ่ายของกองทุนฯ ซึ่งคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายของกองทุนฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การขอให้กองทุนฯ เปิดเผยแพร่ข้อมูลของผู้ร้องขอเองนั้น เมื่อเป็นข้อมูลของผู้ร้องขอเองโดยไม่มีผลกระทบต่อข้อมูลของบุคคลอื่น กองทุนฯ ย่อมสามารถเปิดเผยข้อมูลของผู้ร้องขอได้ แต่กรณีข้อมูลที่ร้องขอมีผลกระทบต่อข้อมูลของบุคคลอื่น ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นการกระทบสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่สมควร และเป็นการฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กองทุนฯ จึงขอหารือกรณีผู้ร้องขอข้อมูลขอทราบผลการประเมินการปฏิบัติงานและผลการขึ้นเงินเดือนประจำปีของผู้อำนวยการฝ่ายทุกฝ่ายของกองทุนฯ ดังกล่าวนั้น กองทุนฯ จะสามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้กับผู้ร้องขอข้อมูลทราบได้หรือไม่ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างไร

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาเรื่องหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า กรณีตามข้อหารือดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กยศ. จึงควรหารือตามกฎหมายดังกล่าวตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใด บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ (๑) บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติม ไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม (๒) ฯลฯ

ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของ กยศ. ตามข้อหารือนี้ กยศ. จึงควรพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไว้โดยเฉพาะแล้ว และให้ กยศ. พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติม ตามนัยมาตรา ๓ (๑) ดังกล่าว อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า นอกจากมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่งแล้ว กยศ. อาจพิจารณาเพิ่มเติมว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับผู้ร้องขอข้อมูลตามประเด็นที่หารือทั้งสองกรณีดังกล่าว กยศ. มีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่จะสามารถเปิดเผยได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมหรือไม่

เรื่อง คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ขอรื้อปัญหาและแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ (๔) และ (๖) มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อหารือ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) แจ้งว่า สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ปรับหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะใหม่ มุ่งเน้นการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าการจัดทำผลงานทางวิชาการ มีการบูรณาการการทำงานที่เชื่อมโยงกัน โดยมีการประเมินไม่ยุ่งยากซับซ้อน และเป็นธรรม และนำระบบออนไลน์มาใช้ในการประเมินวิทยฐานะ จึงมีมติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผู้ขอรับการประเมิน ตำแหน่งครู ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ต้องจัดทำและส่งไฟล์วีดิทัศน์ บันทึกการสอนในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้ขอได้จัดทำขึ้นและนำไปสอนจริงในช่วงที่ดำรงตำแหน่ง ไฟล์วีดิทัศน์การพัฒนาสถานศึกษา กลยุทธ์การใช้เครื่องมือหรือนวัตกรรมทางการบริหารตามแผนพัฒนาสถานศึกษา หรือไฟล์วีดิทัศน์การพัฒนาการนิเทศการศึกษา กลยุทธ์ สื่อ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยี ในการนิเทศการศึกษา หรือการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษาตามรูปแบบไฟล์วีดิทัศน์ และส่งข้อมูลให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรับการประเมินผลงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงาน ก.ค.ศ. จึงขอหารือ ดังนี้

๑. ในกรณีที่ผู้ขอรับการประเมินจัดทำและส่งไฟล์วีดิทัศน์ อันมีลักษณะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อรับการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวถือว่าเป็นข้อมูลที่อยู่ในบังคับตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ไม่ต้องห้ามเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ หรือมีกรณียกเว้นตามมาตราอื่น หรือไม่ อย่างไร

๒. ในกรณีที่ไฟล์วีดิทัศน์ ตามประเด็นที่ ๑ เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่การเก็บรวบรวมข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การดำเนินการจัดทำไฟล์วีดิทัศน์ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด จะต้องเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ ถึงวัตถุประสงค์และการให้ความยินยอมให้ทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามหมวด ๒ ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับ การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาเรื่องหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การที่สถานศึกษาหรือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ได้จัดทำและเก็บรวบรวมข้อมูล ไฟล์วีดิทัศน์บันทึกการสอนในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้ขอได้จัดทำขึ้นและนำไปสอนจริง ในช่วงที่ดำรงตำแหน่ง ไฟล์วีดิทัศน์การพัฒนาสถานศึกษา กลยุทธ์การใช้เครื่องมือหรือนวัตกรรม ทางการบริหารตามแผนพัฒนาสถานศึกษา หรือไฟล์วีดิทัศน์การพัฒนาการนิเทศการศึกษา กลยุทธ์ สื่อ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษา หรือการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา ตามรูปแบบไฟล์วีดิทัศน์ แล้วแต่กรณี และส่งข้อมูลให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งของผู้ขอรับการประเมิน และของนักเรียนหรือบุคคลอื่นรวมอยู่ด้วย เพื่อรับการประเมิน ผลงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นั้น ถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น สำนักงาน ก.ค.ศ. และสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จึงถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาศัยฐานทางกฎหมาย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์ สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบให้แก่ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น สำนักงาน ก.ค.ศ. และสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และตำแหน่งศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานดังกล่าว จึงสามารถ

เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือมาตรา ๒๔ (๖) แต่อย่างไร

อย่างไรก็ดี สำนักงาน ก.ค.ศ. ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรวบรวมไฟล์วิดีโอที่มีข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนหรือบุคคลอื่น โดยให้ผู้จัดทำไฟล์วิดีโอและเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว แจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวให้นักเรียนและ/หรือผู้ปกครองของนักเรียน รวมถึงบุคคลอื่นที่จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยระบุวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมถึงการใช้เพื่อขอรับการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ขอรับการประเมิน ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น และใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม ตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ เมื่อได้ใช้ไฟล์วิดีโอดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว สำนักงาน ก.ค.ศ. อาจเก็บไว้อ้างอิงได้เท่าที่จำเป็น แต่เมื่อหมดความจำเป็นในการใช้ไฟล์ข้อมูลดังกล่าวแล้ว จะต้องลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

อนึ่ง สำนักงาน ก.ค.ศ. ต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ (๑) ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ ด้วย

เรื่อง ธนาคาร ข. ขอรื้อวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิกถอนความยินยอมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๙ วรรคห้า และวรรคหก

ข้อหารือ

ธนาคาร ข. ขอรื้อเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการถอนความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจากลูกค้าผ่านเครื่อง SUMO เครื่อง Virtual Teller Machine (VTM) และผ่านระบบ Mobile Banking ซึ่งลูกค้าสามารถเปลี่ยนแปลงความยินยอมจาก “ยินยอม” เป็น “ไม่ยินยอม” ด้วยตนเอง ถือเป็นกรถอนความยินยอมได้หรือไม่ หรือต้องมีช่องทางหรือเมนูให้ลูกค้าเพิกถอนความยินยอมเพิ่มเติมหรือไม่

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาข้อหารือแล้ว เห็นว่า

๑. มาตรา ๑๙ วรรคห้าและวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อกรเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่กรถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น

๒. กรณีนี้หากธนาคาร ข. ได้แจ้งในประกาศความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบอย่างชัดเจนว่าการที่ลูกค้าผู้ใช้บริการได้กดปุ่ม “ไม่ยินยอม” ผ่านระบบ SUMO (เครื่อง Virtual Teller Machine (VTM)) และผ่านระบบ Mobile Banking ซึ่งเป็นการกดปุ่มหลังจากที่ทำการกดปุ่มให้ความยินยอมมาแล้ว ให้ถือว่าเป็นกรถอนความยินยอมจากการให้บริการ แม้กระบวนการถอนความยินยอมไม่ได้จัดทำเป็นกรณีเฉพาะก็ถือเป็นกรถอนความยินยอมตามกฎหมายแล้ว ทั้งนี้ ธนาคารฯ ควรจัดให้มี

ระบบตรวจสอบย้อนกลับ (trace back) ของการให้ความยินยอมและการถอนความยินยอม และควรแจ้งผล หรือแสดงสถานะการถอนความยินยอมให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบด้วย

เรื่อง ธนาคาร จ. ขอรื้อเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดกับลูกค้าธนาคาร

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔

ข้อหารือ

ธนาคาร จ. ขอรื้อเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดกับลูกค้าธนาคาร โดยมีประเด็นดังนี้

๑. กรณีลูกค้ายังไม่เคยกรอกแบบฟอร์มการให้ความยินยอม และยังไม่เคยให้ความยินยอมเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาด

๑.๑ กรณีธนาคารนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อทำการตลาดกับลูกค้าธนาคาร เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์สินเชื่อกับลูกค้าเงินฝาก ต้องขอความยินยอมจากลูกค้าหรือไม่ อย่างไร

๑.๒ กรณีธนาคารนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิม เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้กับลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์เงินฝาก หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมให้กับลูกค้า เช่น นำเสนอบัตร ATM หรือ Mobile banking ให้กับลูกค้าเงินฝากธนาคาร ต้องขอความยินยอมจากลูกค้าหรือไม่ อย่างไร

๒. กรณีที่ลูกค้ามากรอกแบบฟอร์มการให้ความยินยอม และเลือกไม่ให้ความยินยอมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในทางการตลาด

๒.๑ กรณีธนาคารนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์สินเชื่อกับลูกค้าเงินฝากธนาคารสามารถนำเสนอได้หรือไม่ อย่างไร

๒.๒ กรณีธนาคารนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิม เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้กับลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์เงินฝาก หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมให้กับลูกค้า เช่น นำเสนอบัตร ATM หรือ Mobile banking ให้กับลูกค้าเงินฝาก ธนาคารสามารถนำเสนอได้หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พิจารณาประเด็นข้อหารือของธนาคาร จ. แล้ว เห็นว่า

ประเด็นหารือที่ ๑.๑ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามสัญญาของผลิตภัณฑ์เดิม จึงไม่สามารถอ้างฐานการปฏิบัติตามสัญญาตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายอื่น เมื่อไม่มีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๑) ถึง (๖) ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่จึงต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้หลักเกณฑ์การขอความยินยอมตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐

ประเด็นหารือที่ ๑.๒ กรณีกิจกรรมการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดในการนำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้กับลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์เงินฝาก ซึ่งธนาคารมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าที่ฝากเงินกับธนาคารโดยอาศัยฐานการปฏิบัติตามสัญญาตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ก่อนแล้ว แต่การนำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้แก่ลูกค้าที่ฝากเงินเพิ่มเติมในภายหลังเป็นกิจกรรมที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หลักตามสัญญาของผลิตภัณฑ์เงินฝาก จึงไม่อาจอ้างฐานการปฏิบัติตามสัญญาตามมาตรา ๒๔ (๓) ได้ ดังนั้น การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้กับลูกค้า จึงต้องพิจารณาฐานอื่นตามมาตรา ๒๔ (๑) ถึง (๖) กรณีไม่มีฐานทางกฎหมาย ธนาคารต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้หลักเกณฑ์การขอความยินยอมตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐

กรณีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมให้กับลูกค้าที่ฝากเงิน เช่น บัตร ATM หรือ Mobile Banking ธนาคารอาจพิจารณาใช้ฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๕) ได้ โดยพิจารณาถึงความคาดหวังของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และความได้สัดส่วนของการชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย (Legitimate Interests) ของธนาคาร กับสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งอาจพิจารณาทำการประเมินประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย (Legitimate Interests Assessment: LIA) เพื่อใช้อ้างอิงประกอบในการจัดทำบันทึกการขององค์กรตามมาตรา ๓๙ ด้วย ทั้งนี้ ธนาคารควรแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบว่า หากไม่ประสงค์ให้ธนาคารเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาด เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาด (opt-out) ได้ตามมาตรา ๓๒

ประเด็นหารือที่ ๒ ในกรณีที่ลูกค้าไม่ให้ความยินยอมแก่ธนาคารสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์สินเชื่อกับลูกค้าเงินฝาก หรือการนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิม เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้กับลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์เงินฝาก ธนาคารจะไม่มีฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น ธนาคารจึงไม่สามารถทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดสำหรับกิจกรรมดังกล่าวได้

สำหรับกรณีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมให้กับลูกค้าเงินฝาก เช่น บัตร ATM หรือ Mobile Banking ธนาคารอาจพิจารณาเลือกใช้ฐานใดฐานหนึ่งในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๕) การจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากลูกค้า แต่กรณีธนาคารเลือกใช้ฐานความยินยอมแล้ว ลูกค้าไม่ให้ความยินยอม ธนาคารจะไม่สามารถนำฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๕) มาใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลกับลูกค้าในกิจกรรมดังกล่าวได้อีก และจะไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดสำหรับกิจกรรมดังกล่าวได้

เรื่อง ธนาคาร ม. ขอรื้อเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖
๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗

ข้อหารือ

ธนาคาร ม. ขอรื้อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีการขอความยินยอมในการเปิดบัญชี และการทำธุรกรรมโดยใช้ Facial recognition และกรณีการทำการตลาดกับลูกค้าซึ่งเป็นผู้เยาว์ โดยมีประเด็นดังนี้

๑. กรณีการเปิดบัญชีหรือทำธุรกรรมผ่าน Application Sumo และมีการเก็บรวบรวมและใช้ Facial recognition ของผู้เยาว์ (อายุ ๗ ถึง ๒๐ ปีบริบูรณ์) เพื่อพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้เยาว์ ธนาคาร ต้องขอความยินยอมหรือไม่ อย่างไร หากต้องขอความยินยอมผู้เยาว์สามารถให้ความยินยอมด้วยตนเองได้หรือไม่

๒. กรณีการเปิดบัญชีหรือทำธุรกรรมผ่านเครื่อง Virtual Teller Machine (VTM) และ Mobile Banking ธนาคารมีการเก็บรวบรวมและใช้ Facial recognition ของลูกค้าเพื่อพิสูจน์และยืนยันตัวตน ธนาคารจะต้องขอความยินยอมหรือไม่ อย่างไร

๓. กรณีธนาคารนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อทำการตลาดกับลูกค้าผู้เยาว์ ธนาคารต้องขอความยินยอมจากผู้เยาว์หรือไม่ อย่างไร หากต้องขอความยินยอม ผู้เยาว์สามารถให้ความยินยอมดังกล่าวด้วยตนเองได้หรือไม่ อย่างไร

๔. กรณีธนาคารนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิม เช่น นำเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภทอื่นให้กับลูกค้าผู้เยาว์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์เงินฝาก หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมกับลูกค้าผู้เยาว์ เช่น นำเสนอบัตร ATM หรือ Mobile banking ธนาคารต้องขอความยินยอมจากผู้เยาว์หรือไม่ อย่างไร หากต้องขอความยินยอมผู้เยาว์สามารถให้ความยินยอมดังกล่าวด้วยตนเองได้หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พิจารณาประเด็นข้อหารือของธนาคาร ม. แล้ว มีความเห็นพร้อมข้อสังเกต ดังนี้

ประเด็นหารือที่ ๑ กรณีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ในการเปิดบัญชีธนาคาร อาจพิจารณาฐานทางกฎหมายในการเปิดบัญชีเงินฝากของผู้เยาว์โดยอาศัยเหตุตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กล่าวคือเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญา ซึ่งประเด็นความสามารถของผู้เยาว์ในการทำสัญญาและความสมบูรณ์ของสัญญา ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่าผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ โดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วแต่กรณี แต่หากเป็นกรณีอื่นที่ผู้เยาว์ไม่อาจทำนิติกรรมหรือทำการโดยลำพังได้ การทำนิติกรรมใด ๆ ของผู้เยาว์ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน การใด ๆ ที่ผู้เยาว์ได้ทำลงโดยปราศจากความยินยอมเช่นนั้นเป็นโมฆียะ โดยผลของการไม่ได้ขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมจะเป็นโมฆียะกรรมที่อาจถูกบอกล้างหรือให้สัถยาบันได้ต่อไป ตามมาตรา ๒๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ เนื่องจากกรณีการเปิดบัญชีเงินฝากของผู้เยาว์ที่หารือดังกล่าวไม่ได้ใช้ “ความยินยอม” เป็นฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

สำหรับกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้เยาว์ โดยวิธีนำเทคโนโลยีจดจำใบหน้า (Facial recognition) มาใช้พิสูจน์ยืนยันตัวตนของผู้ทำธุรกรรม ในการดำเนินการดังกล่าวอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีลักษณะตามนัยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเทคโนโลยีจดจำใบหน้ามีการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ จึงเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลชีวภาพ ตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น ธนาคารจึงต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันตัวตน เมื่อไม่มีเหตุดังกล่าว ก็จะต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยหลักเกณฑ์การขอความยินยอมของผู้เยาว์จะต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นหารือที่ ๒ เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยวิธีนำเทคโนโลยีระบบจดจำใบหน้า (Facial recognition) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลชีวภาพ ตามนัยมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ธนาคารจึงต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันตัวตน เมื่อไม่มีเหตุดังกล่าวก็จะต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยหลักเกณฑ์การขอความยินยอมจะต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นหรือที่ ๓ สำหรับกิจกรรมการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาด ธนาคารจะต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับการเปิดบัญชีธนาคาร ม. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยอาศัยเหตุตามนัยมาตรา ๒๔ (๓) เป็นการจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้นได้ แต่หากการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการตลาดเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามสัญญาเกี่ยวกับการเปิดบัญชีธนาคาร ม. จะไม่สามารถอ้างฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๓) ได้ ดังนั้น ธนาคาร ม. จึงต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายอื่น ๆ ที่เหมาะสมกรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา ๒๔ เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ที่เป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อทำการตลาด ซึ่งไม่สอดคล้องกับฐานทางกฎหมายอื่นตามมาตรา ๒๔ (๑) ถึง (๖) จึงควรขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยหลักเกณฑ์การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนประเด็นเรื่องการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรสหรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น เมื่อคำนึงถึงความเหมาะสมด้านวุฒิภาวะของผู้เยาว์ในการตัดสินใจเพื่อทำการตลาด ประกอบกับผลกระทบจากการตัดสินใจดังกล่าว จึงเห็นว่า การขอความยินยอมในการทำการตลาดกับลูกค้าที่เป็นผู้เยาว์ดังกล่าว ควรได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย

ประเด็นหรือที่ ๔ สำหรับกรณีนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิมหรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมกับลูกค้าผู้เยาว์ ธนาคารจะต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิมหรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิม หากไม่ได้เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้นตามนัยมาตรา ๒๔ (๓) และไม่สอดคล้องกับฐานทางกฎหมายอื่นตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๔) (๕) และ (๖) จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยหลักเกณฑ์การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนประเด็นเรื่องการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรสหรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีที่ผู้เยาว์อาจให้ความ

ยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ เมื่อดำเนินถึงความเหมาะสมด้านวุฒิภาวะของผู้เยาว์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ประกอบกับผลกระทบจากการตัดสินใจดังกล่าว จึงเห็นว่า การขอความยินยอมในการนำเสนอผลิตภัณฑ์เดิม หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมกับลูกค้าที่เป็นผู้เยาว์ดังกล่าว ควรได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย

เรื่อง นาย A ขอความเห็นกรณีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง
๒. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อหารือ

นาย A ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ B ได้ขอความเห็นกรณีการจัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ B (คณะกรรมการฯ) ที่ไม่มีการใส่ชื่อผู้เข้าร่วมประชุมในรายงานการประชุม โดยระบุว่า รายชื่อของผู้เข้าร่วมประชุมเป็นไปตามเอกสารแนบ ต่อมาเมื่อได้รับการทักท้วงและสอบถามจากสมาชิก คณะกรรมการฯ ชี้แจงว่า คณะกรรมการฯ มีสิทธิที่จะทำรายงานการประชุมในลักษณะนี้ได้ เพราะผู้เข้าร่วมประชุมไม่ต้องการให้มีการเปิดเผยชื่อของตนในรายงานการประชุม โดยอ้างถึงพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ นาย A จึงขอหารือว่า คณะกรรมการฯ สามารถจัดทำรายงานการประชุมในลักษณะดังกล่าวได้หรือไม่ หากกระทำไม่ได้ การประชุมที่ผ่านมาในลักษณะเช่นนี้ จะถือว่าเป็นการประชุมที่ถูกต้องหรือไม่ และจะมีผลอย่างไรและต้องดำเนินการอย่างไร

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วมีความเห็น ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นหารือที่หนึ่ง การจัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการฯ โดยไม่เปิดเผยรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมในรายงานการประชุมโดยจัดทำรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเป็นเอกสารแนบ สามารถจัดทำได้หรือไม่ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ B (สหกรณ์ฯ) เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีอำนาจหน้าที่ที่ตัดสินใจและกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งกรณีข้อหารือนี้เป็น การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประชุมของคณะกรรมการฯ ซึ่งสหกรณ์ฯ จะต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

ตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม ข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ ดังนั้นกรณีสหกรณ์ฯ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งผู้เข้าร่วมประชุมไว้ ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา ๒๔ (๑) ถึง (๖) แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สหกรณ์ฯ ย่อมพิจารณากระทำการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมประชุม แต่หากสหกรณ์ฯ ได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล พร้อมขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมประชุมจะเข้าข่ายต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

อนึ่ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตว่า การที่สหกรณ์ฯ จะเปิดเผยรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมดังกล่าวหรือไม่นั้น เป็นดุลพินิจของสหกรณ์ฯ แต่การใช้ดุลพินิจดังกล่าวควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม และต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงต้องไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของการจัดทำรายงานการประชุม

ประเด็นหารือที่สอง การไม่ใส่ชื่อผู้เข้าร่วมประชุมในรายงานการประชุมของคณะกรรมการฯ ที่ผ่านมาจะทำให้การประชุมนั้นถูกต้องหรือไม่ และจะมีผลอย่างไรและต้องดำเนินการอย่างไร คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ เห็นว่า ประเด็นนี้เป็นข้อหารือเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย และความสมบูรณ์ของการประชุม ซึ่งต้องพิจารณาตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประชุมของสหกรณ์ฯ มิใช่การขอคำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะพิจารณาให้ความเห็นได้

เรื่อง บริษัท ข. ขอปรึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๐ (๑) และมาตรา ๔๐ วรรคสาม

ข้อหารือ

บริษัท ข. มีวัตถุประสงค์ในกิจการบริการงานบริหารอาคาร และรับจ้างอื่น ๆ ซึ่งต้องมีการเก็บรวบรวม ใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงหารือเกี่ยวกับกิจกรรมของบริษัทฯ ที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีประเด็นดังนี้

๑. กรณีบริษัทฯ มีการซื้อขายสินค้าและบริการกันระหว่างคู่สัญญาที่มีทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล แต่บริษัทฯ ต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลธรรมดา ที่เป็นลูกจ้างหรือตัวแทนของคู่สัญญา บริษัทฯ จึงมีชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลดังกล่าว บริษัทฯ ต้องขอความยินยอมจากตัวแทนของคู่สัญญาหรือไม่ เนื่องจากข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นคู่สัญญากับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

๒. กรณีที่บริษัทฯ รับจ้างเป็นผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด/หมู่บ้านจัดสรร หรือกรณีบริษัทฯ ไม่ได้เป็นผู้จัดการนิติบุคคลฯ แต่รับจ้างบริหารอาคาร/หมู่บ้าน บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวม ใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกบ้าน/ผู้พักอาศัย เพื่อการออกใบแจ้งหนี้ การรักษาความปลอดภัย การระบุข้อมูลส่วนบุคคลในสติ๊กเกอร์จอดรถ การทำทะเบียนผู้พักอาศัย และการให้บริการอื่น ๆ บริษัทฯ ต้องขอความยินยอมจากลูกบ้าน/ผู้พักอาศัยทั้งหมดหรือไม่ หรือเข้าข้อยกเว้นตามอนุมาตราใด

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาข้อหารือแล้ว เห็นว่า

ประเด็นหารือที่ ๑ การพิจารณาฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีนี้หารือ แยกได้เป็น ๒ กรณี กล่าวคือ

กรณีที่ ๑ ในกรณีที่คู่ค้าหรือคู่สัญญาเป็นบุคคลธรรมดาที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีนี้ บริษัทฯ อาจใช้ฐาน “การปฏิบัติตามสัญญา” ในกรณีที่เป็นกรณการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้า

ทำสัญญานั้นตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งรวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลก่อนที่จะมีการทำสัญญาซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างกันเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

กรณีที่ ๒ การที่บริษัทฯ เก็บรายชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ และข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องของลูกค้าหรือตัวแทนของนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญาเพื่อการติดต่อประสานงาน จัดส่งใบเสนอราคาและเอกสารต่าง ๆ ตามคำขอของลูกค้าหรือตัวแทนของนิติบุคคลนั้น

ในกรณีดังกล่าว บุคคลดังกล่าวข้างต้นไม่ใช่คู่สัญญาของบริษัทฯ บริษัทฯ จึงไม่สามารถอ้างฐาน “การปฏิบัติตามสัญญา” ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีนี้บริษัทฯ อาจพิจารณาใช้ฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกรณีที่เป็นกรณีสืบเนื่อง “เพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย” ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญไม่น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพึงตระหนักว่าการดำเนินการดังกล่าวควรใช้ความระมัดระวังเพื่อคุ้มครองประโยชน์และป้องกันผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง และหลีกเลี่ยงการใช้ข้อมูลเกินความคาดหวังกฎในบริบทของการติดต่อทางธุรกิจ

อนึ่ง ในกรณีนี้บริษัทฯ เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ อันได้แก่ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด บริษัทฯ ต้องพิจารณาว่ามีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๖ เพิ่มเติมด้วย

ประเด็นหรือที่ ๒ กรณีที่บริษัทฯ รับจ้างเป็นผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด/นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดหรือจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน แล้วแต่กรณี หรือได้รับจ้างบริหารอาคารชุด/หมู่บ้านจัดสรร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พักอาศัยเพื่อการออกใบแจ้งหนี้ การรักษาความปลอดภัย การระบุข้อมูลส่วนบุคคลในสติ๊กเกอร์จอดรถ การทำทะเบียนผู้พักอาศัย และการให้บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของบริษัทฯ เป็นการดำเนินการในฐานะผู้รับจ้างซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (นิติบุคคลอาคารชุด/นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร) ในกรณีนี้ บริษัทฯ ไม่ใช่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล บริษัทฯ จึงไม่มีฐานะเป็น “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” แต่มีฐานะเป็น “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีฐานทางกฎหมายดังกล่าวเป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด บริษัทฯ จึงไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมหรือมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แต่หน้าที่ดังกล่าวเป็นของนิติบุคคลอาคารชุด/นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรที่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลมาโดยชอบด้วยกฎหมายตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

สำหรับกรณีที่บริษัทฯ ได้มีนิติสัมพันธ์เป็นผู้รับจ้าง (outsourc) เป็นผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด/นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร หรือเป็นผู้รับจ้างในการบริหารอาคารชุด/หมู่บ้านจัดสรร จากนิติบุคคลอาคารชุด/นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล บริษัทฯ จึงมีฐานะเป็นเพียงผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามคำสั่งที่ได้รับจากนิติบุคคลอาคารชุด/นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๐ (๑) ตลอดจนมีหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีข้อตกลงการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างกันเพื่อควบคุมการดำเนินงานตามสัญญาที่เป็นหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามนัยมาตรา ๔๐ วรรคสามด้วย

เรื่อง บริษัท ญ. ขอรื้อเรื่อง พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ (๕)

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

ข้อหารือ

ผู้หารือในฐานะที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท ญ. และเป็นทนายความในการดำเนินคดีต่าง ๆ ให้กับบริษัทฯ ด้วย โดยปกติลูกค้าที่ซื้อสินค้าจากบริษัทฯ ได้ชำระเงินค่าสินค้าโดยส่งจ่ายเป็นเช็คให้แก่บริษัทฯ หากเช็คของลูกค้าถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน บริษัทฯ ในฐานะผู้เสียหายตามกฎหมาย ก็จะดำเนินคดีกับลูกค้าในความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยใช้ทนายความประจำบริษัทฯ เป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาล มิได้นำเช็คไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน แต่ประการใด และโดยปกติหากทนายที่รับเรื่องไม่สามารถทราบได้ชัดเจนว่า ผู้ส่งจ่ายเช็คชื่ออะไร ก็จะสอบถามไปทางธนาคาร ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทฯ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ปัจจุบันนับแต่มีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ธนาคารจะไม่ยอมบอกชื่อผู้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายในเช็คให้แก่ทนายความของบริษัทฯ ทราบ แม้ทางบริษัทฯ จะอ้างว่า หากไม่บอก บริษัทฯ จะไม่สามารถฟ้องตัวผู้กระทำความผิดได้ ทำให้เกิดความเสียหายก็ตาม ก็ไม่ได้รับการแจ้งข้อมูลเพื่อประกอบการดำเนินคดี ทำให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหายอยู่หลายครั้ง เนื่องจากฟ้องผิดตัวบ้าง ฟ้องไม่ครบคนที่กระทำความผิดบ้าง ทั้งนี้ จากการตรวจสอบข้อกฎหมายทราบว่า มาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้บัญญัติยกเว้นไม่ให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่ “การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา” ซึ่งผู้หารือมีความเห็นว่า ผู้เสียหายที่แต่งตั้งทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาเอง น่าจะอยู่ในขอบข่ายข้อยกเว้นดังกล่าวแล้วด้วย เช่น ก่อนจะฟ้องคดี ทนายของผู้เสียหายจะต้องไปคัดทะเบียนราษฎร ที่สำนักงานเขตหรืออำเภอ เพื่อทราบชื่อ ที่อยู่ของจำเลยที่จะถูกฟ้อง ซึ่งสำนักงานเขตหรืออำเภอจะให้คัดสำเนาข้อมูลของบุคคลได้ ซึ่งทนายความจะใช้ประกอบในคำฟ้องต่อไป จึงขอหารือว่า การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นของบริษัทฯ จะสามารถปรับเข้ากับข้อยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) ในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา” ได้หรือไม่ และหากเห็นว่าเข้าข้อยกเว้นได้ บริษัทฯ ขอให้คำสั่งแจ้งให้ทุกธนาคารรับทราบต่อไปด้วย

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดไม่ใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งนี้ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการเพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดอาญา ข้อเท็จจริงและรายละเอียดแห่งความผิดอาญา การติดตามหาตัวผู้กระทำความผิดอาญา การพิจารณาความผิดอาญา และการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญา แต่จะต้องเป็นการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เท่านั้น สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของนายความ และ/หรือผู้เสียหาย ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ในบางกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาคดีของศาล เช่น การแถลงต่อศาลซึ่งอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาคดี ย่อมเข้าข่ายยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แต่การเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยนายความ และ/หรือผู้เสียหาย เพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดอาญา ตลอดจนข้อเท็จจริงและรายละเอียดแห่งความผิดอาญา ซึ่งเป็นกระบวนการก่อนการฟ้องคดี และการพิจารณาพิพากษาคดี และไม่ได้เป็นการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๔ (๕) กรณีจึงไม่ได้รับยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตว่า ธนาकारในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับชื่อของผู้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายเช็ค โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญา ดังนั้น กรณีตามข้อหารือนี้ เมื่อธนาकारได้รับคำขอข้อมูลดังกล่าวจากนายความ และ/หรือผู้เสียหาย จึงควรพิจารณาว่า การขอข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเจ้าของบัญชีหรือผู้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายเช็คโดยนายความ และ/หรือผู้เสียหาย เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานในการฟ้องคดี อาจเป็นกรณีที่ธนาकारสามารถเปิดเผยได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ เช่น พิจารณาว่าเป็นกรณีที่เป็นกรณจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ธนาकारพิจารณาแล้วเห็นว่า ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๕) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล

ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือมีกฎหมายอื่นกำหนดให้ธนาคารต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ตามมาตรา ๒๔ (๖) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ธนาคารก็ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวต่อไป

อนึ่ง สำหรับการขอให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งสรุปความเห็นไปยังธนาคารต่าง ๆ โดยตรงนั้น ขอเรียนว่า การตอบข้อหารือนี้เป็นความเห็นและคำแนะนำทางกฎหมายของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ ซึ่งท่านอาจใช้ประกอบดุลพินิจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง แต่ความเห็นดังกล่าวนี้ไม่ผูกพันการใช้อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามกฎหมาย ในกรณีที่อาจมีการร้องเรียนตามพระราชบัญญัติต่อไป

เรื่อง บริษัท ย. ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและแนวทาง พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๔ (๖)
๒. พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕
๓. พระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อหารือ

บริษัท ย. แจ้งว่า บริษัทฯ เป็นผู้ประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้บริการบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ได้มีความร่วมมือและการประสานงานต่าง ๆ กับภาครัฐ เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการในการกระตุ้นเศรษฐกิจไทยมาอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามแนวทางกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหลักธรรมาภิบาล โดยเคร่งครัด ซึ่งที่ผ่านมา เมื่อบริษัทฯ ได้รับการประสานงานจากภาครัฐด้วยการส่งหนังสือราชการ (จดหมายตราครุฑ) เพื่อขอข้อมูลรายละเอียดร้านค้า และ/หรือข้อมูลผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์ม รายละเอียดผู้สั่งซื้อสินค้า รายละเอียดผู้รับสินค้า รายละเอียดคำสั่งซื้อ อาทิ ชื่อ นามสกุล ผู้ประกอบการร้านค้า รวมถึงสำเนาบัตรประชาชน ที่อยู่ร้านค้า เลขที่บัญชี และสำเนาสมุดบัญชี บริษัทฯ จะดำเนินการจัดส่งข้อมูลกลับให้หน่วยงานราชการโดยเร็วที่สุด อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การให้ความร่วมมือและประสานงานกับภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น บริษัทฯ จึงมีแนวทางเพื่อเปิดช่องทางการติดต่อประสานงานในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนงานกำกับดูแลที่ได้รับการแต่งตั้งหรืออนุมัติจากต้นสังกัด สามารถขอข้อมูลผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามที่อยู่ที่ตั้งบริษัทฯ ไว้โดยไม่ต้องแนบหนังสือราชการ (จดหมายตราครุฑ) บริษัทฯ จึงขอหารือว่า การแจ้งกลับข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอในรูปแบบนี้จะขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ หากขัดต่อข้อกฎหมาย บริษัทฯ ขอทราบแนวทางปฏิบัติภายใต้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้สามารถแจ้งข้อมูลรายละเอียดร้านค้า และ/หรือข้อมูลผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์ม รายละเอียดผู้สั่งซื้อสินค้า รายละเอียดผู้รับสินค้า รายละเอียดคำสั่งซื้อ และอื่น ๆ ตามที่ได้รับการร้องขอ เพื่อให้ทางราชการได้ปฏิบัติภารกิจด้วยความสะดวกและรวดเร็วต่อไป

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้พิจารณาเรื่องหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า บริษัทฯ เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่ที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล จึงเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีที่ข้อหารือเกี่ยวกับการใช้แบบหนังสือภายนอกที่มีกระดาษคราฟท์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการติดต่อระหว่างส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐกับบริษัทฯ เพื่อเป็นการพิสูจน์ความน่าเชื่อถือและเป็นการยืนยันตัวตน รวมถึงเพื่อให้ไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบ อันถือเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบพิธีของทางราชการสำหรับการติดต่อระหว่างส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีไปถึงหน่วยงานอื่น แต่ไม่ได้หมายความว่า การดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จะไม่สามารถกระทำได้ โดยจะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวภายใต้พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้เพิ่มเติมรูปแบบพิธีสำหรับวิธีการติดต่อของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อติดต่อกับบุคคลภายนอก ดังนั้น บริษัทฯ จึงอาจถือหนังสือราชการดังกล่าวเป็นเอกสารหลักฐานของทางราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ/หรืออาจติดต่อหรือส่งเรื่องถึงกันโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ทั้งนี้ บริษัทฯ ควรตรวจสอบให้ชัดเจนว่า การขอข้อมูลด้วยการติดต่อหรือส่งเรื่องถึงกันโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเป็นการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของรัฐของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือมีอำนาจกระทำการแทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐจริงหรือไม่ เพราะการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ถือเป็น การดำเนินการที่ ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือ (๖) หรือมาตรา ๒๖ (๕) (ก) ถึง (จ) แล้วแต่กรณี ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ บริษัทฯ มีหน้าที่ต้องบันทึกการให้ครอบคลุมการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

เรื่อง บริษัท ศ. ขอหรือแนวทางปฏิบัติการยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ (๓)
๒. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๐๑๒
๔. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕
ข้อ ๓
๕. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อหารือ

บริษัท ศ. ซึ่งเป็นผู้ประกอบการด้านบริหารอาคารชุดและหมู่บ้านหลายโครงการขอหารือว่า องค์การที่ไม่แสวงหากำไรที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕ จะหมายถึงนิติบุคคลอาคารชุดที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อกรมที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุดฯ ด้วยหรือไม่ อย่างไร เพื่อบริษัทฯ จะได้ดำเนินการต่อไป โดยได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรมสรรพากรได้เคยวินิจฉัยตามหนังสือสำนักงานสรรพากรภาค ๒ ที่ กค ๐๘๔๒/สก./๑๖๘๒ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เรื่อง ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีการเสียภาษีเงินได้ของนิติบุคคลอาคารชุดฯ ว่า กรณีนิติบุคคลอาคารชุดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดได้มีการเรียกเก็บเงินกองทุนและค่าใช้จ่ายส่วนกลางจากเจ้าของร่วมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารอาคารชุด และได้นำเงินดังกล่าวบางส่วนไปฝากกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุน ดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินฝากที่นิติบุคคลอาคารชุดได้รับ ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากนิติบุคคลอาคารชุดไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาข้อหารือแล้ว เห็นว่า ข้อ ๓ ของประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการบันทึกรายการตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จะต้องมึลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมหรือวิสาหกิจขนาดกลางตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๒) เป็นวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

(๓) เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมหรือกลุ่มกิจการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม

(๔) เป็นสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๕) เป็นมูลนิธิ สมาคม องค์กรศาสนา หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

(๖) เป็นกิจการในครัวเรือนหรือกิจการอื่นในลักษณะเดียวกัน

กรณีนิติบุคคลอาคารชุดที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดย่อมมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการ และดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง และมีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมติของเจ้าของร่วมภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และข้อบังคับของนิติบุคคลอาคารชุด หากนิติบุคคลอาคารชุดดังกล่าวไม่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการใดกับบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าของห้องชุดหรือผู้พักอาศัย หรือกระทำการใดที่มีลักษณะเพื่อแสวงหากำไร จะมีฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ ๓ (๕) ของประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของนิติบุคคลอาคารชุดที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่รวมถึงกรณีที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ ตามนัยข้อ ๓ วรรคสามของประกาศดังกล่าว ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างไรก็ดี การดำเนินงาน

ของนิติบุคคลอาคารชุดในส่วนอื่น ยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

สำหรับการดำเนินงานของบริษัทฯ นั้น เนื่องจากบริษัทฯ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมาตรา ๑๐๑๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น” ดังนั้น การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัดจึงเป็นไปเพื่อการแบ่งปันกำไร บริษัทฯ จึงไม่ถือเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงในการดำเนินกิจการของบริษัทฯ ที่ประกอบธุรกิจด้านการบริหารอาคารชุดและหมู่บ้านโดยการรับจ้างบริหารอาคารชุดและหมู่บ้าน ในการดำเนินกิจการดังกล่าว บริษัทฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของนิติบุคคลอาคารชุดหรือนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร (ผู้ว่าจ้าง) เนื่องจากบริษัทฯ เป็นนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล **ตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล** บริษัทฯ จึงไม่ต้องดำเนินการบันทึกรายการตามมาตรา ๓๔ ในส่วนของการบริหารอาคารชุดและหมู่บ้านจัดสรร เพราะไม่มีฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แต่บริษัทฯ มีหน้าที่จัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๐ (๓) ในฐานะผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของนิติบุคคลอาคารชุดหรือนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ที่กำหนดให้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละประเภทกิจกรรมไว้ โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในประกาศดังกล่าว

เรื่อง บริษัท อ. ขอความอนุเคราะห์แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เก็บได้ ประเภทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
กรณีไม่ถือเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
มาตรา ๖ และมาตรา ๓๗ (๑)

ข้อหารือ

บริษัท อ. ได้จัดทำร่างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฝากทรัพย์สินและการจัดเก็บทรัพย์สินที่เก็บ
ได้ ณ สนามบินที่อยู่ในความรับผิดชอบ จึงขอหารือแนวปฏิบัติในการดำเนินการกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มี
ข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกอยู่ และการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ก่อนนำไป
จำหน่ายหรือขายทอดตลาดจะต้องทำอย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้
คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้
พิจารณาข้อหารือแล้ว ขอเรียนว่า การดำเนินกิจกรรมของแผนกบริการทรัพย์สินสูญหาย (Lost & Found)
เป็นเพียงการจัดการทรัพย์สินที่ไม่ทราบว่าเป็นของผู้ใดเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล
ที่จะทำให้บริษัทฯ เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการของบริษัทฯ
เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) การที่บริษัทฯ จะนำทรัพย์สินดังกล่าวไปบริจาค/จำหน่าย/ขาย
ทอดตลาด ในกรณีที่ไม่สามารถส่งคืนทรัพย์สินแก่ผู้เป็นเจ้าของได้ และบริษัทฯ สามารถดำเนินการกับทรัพย์สิน
ดังกล่าวได้โดยชอบด้วยกฎหมาย บริษัทฯ ควรทำการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในอุปกรณ์
อิเล็กทรอนิกส์ด้วย กล่าวคือ ๑) หากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีชิ้นส่วนที่ใช้จัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ควรลบ
หรือทำลายข้อมูลที่อยู่ในชิ้นส่วนดังกล่าวให้เรียบร้อย ก่อนที่จะนำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
เท่าที่จะสามารถกระทำได้ ๒) หากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่มีชิ้นส่วนที่ใช้จัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล แต่ข้อมูล
ดังกล่าวถูกจัดเก็บภายในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ควรตั้งค่าอุปกรณ์ให้กลับไปเป็นค่าโรงงาน (Factory Reset)
ก่อนที่จะนำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป และ ๓) หากไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลภายในอุปกรณ์
อิเล็กทรอนิกส์ได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม ควรพิจารณาทำลายอุปกรณ์หรือทำลายชิ้นส่วนที่ใช้จัดเก็บข้อมูล

ส่วนบุคคลก่อน ซึ่งอาจถือได้ว่าบริษัทฯ ได้จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ที่เหมาะสมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว

เรื่อง กรมส่งเสริมสหกรณ์หรือแนวทางปฏิบัติการรายงานข้อมูลส่วนบุคคลตามประกาศ นายทะเบียนสหกรณ์ฯ

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ (๖) มาตรา ๒๗
และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๘๘/๒ (๑๒)
๓. แนวทางการดำเนินการในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.
๒๕๖๒

ข้อหารือ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ออกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การจัดเก็บและรายงานข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๔ ตามข้อ ๒๕ ของกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่บัญญัติให้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (สหกรณ์ฯ) ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บและรายงานข้อมูลตาม (๑๒) เพื่อให้สหกรณ์ฯ ทุกแห่งต้องจัดเก็บและรายงานข้อมูลทางการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามแบบรายงานและวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จึงขอหารือว่าการจัดเก็บและการรายงานข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ตามแบบรายงานที่ ๕.๓ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมรายใหญ่ (รายบุคคล) และแบบรายงานที่ ๖.๓ เจ้าหนี้เงินกู้และผู้ฝากเงินรายใหญ่ (รายบุคคล) รวมทั้งแบบรายงานอื่นที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งสหกรณ์จะต้องจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ - นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน และธุรกรรมทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ให้แก่นายทะเบียนสหกรณ์เป็นรายเดือน สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสมาชิกก่อนได้หรือไม่ และเข้าลักษณะตามข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือ (๖) ประกอบมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาข้อหารือแล้ว ขอเรียนว่า แม้สหกรณ์ฯ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากสมาชิกของสหกรณ์ เช่น ชื่อ - นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ธุรกิจทางการเงิน สถานะทางการเงินและข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ เนื่องมาจากการทำสัญญาทางการเงินก็ตาม แต่เมื่อกฎกระทรวงฯ และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ดังกล่าว ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ต้องจัดเก็บและรายงานข้อมูลต่ออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น สหกรณ์ฯ ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกมีหน้าที่ดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกต่อนายทะเบียนสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ตามมาตรา ๒๔ (๖) ประกอบมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสมาชิกในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม นายทะเบียนสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่อื่น ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย กล่าวคือ

(๑) การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๒ ดังนั้น ในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบรายงานที่ ๕.๓ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมรายใหญ่ (รายบุคคล) และแบบรายงานที่ ๖.๓ เจ้าหนี้เงินกู้และผู้ฝากเงินรายใหญ่ (รายบุคคล) รวมทั้งแบบรายงานอื่นที่มีข้อมูลส่วนบุคคล นายทะเบียนสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ต้องพิจารณาด้วยว่า ข้อมูลดังกล่าวมีความจำเป็นที่ต้องเก็บรวบรวมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือไม่

(๒) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมตามมาตรา ๒๑

(๓) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (สหกรณ์ฯ) จะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (สมาชิก) ทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดตามที่กำหนดในมาตรา ๒๓ โดยพึงดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๓)

(๔) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (สหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์) มีหน้าที่จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามมาตรา ๓๗ (๑) และมีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด

เรื่อง โรงพยาบาล B ขอหารือกรณีพนักงานสอบสวนขอข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๓ มาตรา ๔ (๒) และ (๕) มาตรา ๔ วรรคสาม มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖
มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑
มาตรา ๓๕
๓. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๗
๔. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อหารือ

โรงพยาบาล B โดยฝ่ายกฎหมายของโรงพยาบาล ขอหารือกรณีพนักงานสอบสวนมักมีหนังสือ และ/หรือหมายเรียกพยานเอกสาร ขอให้โรงพยาบาล B ส่งประวัติการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย ซึ่งถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อนำไปประกอบสำนวนการสอบสวน ดำเนินคดีอาญา โรงพยาบาล B จึงขอหารือถึงการให้หรือเปิดเผยประวัติการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย กรณีได้รับหนังสือ และ/หรือหมายเรียกพยานเอกสาร ออกโดยพนักงานสอบสวน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องต่อไป ดังนี้

๑. พนักงานสอบสวน สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่มีการกล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือการพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ มีหนังสือ และ/หรือหมายเรียกพยานเอกสาร นั้น การขอข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานสอบสวนซึ่งสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยของประชาชน ตามความหมายของมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช่หรือไม่ และการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อวัตถุประสงค์ข้างต้นนั้น เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่ได้ดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามมาตรา ๔ (๕) ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช่หรือไม่

๒. ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น โรงพยาบาล B ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่พนักงานสอบสวนมีหนังสือ และ/หรือหมายเรียกพยานเอกสาร ให้กับพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้หรือไม่

๓. กรณีตามข้อ ๑ ข้างต้น โรงพยาบาล B สามารถเปิดเผยประวัติการรักษาพยาบาล โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนให้กับพนักงานสอบสวนได้หรือไม่

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหาหรือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นหาข้อที่ ๑ เห็นว่า การขอข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานสอบสวน เพื่อการสอบสวน ซึ่งเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ ตามประเด็นที่หาข้อนี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามนัยมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญาครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการเพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดอาญา ข้อเท็จจริงและรายละเอียดแห่งความผิดอาญา การติดตามหาตัวผู้กระทำความผิดอาญา การพิจารณาความผิดอาญา และการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญา และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อการรักษาความปลอดภัยของประชาชน จะเข้าข่ายเป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงการรักษาความปลอดภัยของประชาชน ตามความในมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย ดังนั้น กรณีตามประเด็นหาข้อดังกล่าว ถือเป็น การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงการรักษาความปลอดภัยของประชาชน เพื่อการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๒) และ (๕) อย่างไรก็ดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย ตามความในมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นหาข้อที่ ๒ และ ๓ โรงพยาบาล B ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่กรณี เช่น เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้นตามมาตรา ๒๔ (๓), เป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ ในกรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมายตามมาตรา ๒๖ (๕) (ก) หรือเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ตามมาตรา ๒๔ (๖) หรือเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรา ๒๖ (๕) (ก) (เช่น หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการในการจัดให้มีและรายงานหลักฐานเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลและผู้ป่วย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล โดยต้องเก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่จัดทำ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑)

ดังนั้น โรงพยาบาล B จึงสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ซึ่งรวมถึงประวัติการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่ถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่พนักงานสอบสวนมีหนังสือ และ/หรือหมายเรียกพยานเอกสารได้ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ตามนัยมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ในกรณีที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถดำเนินการได้ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนกรณีที่เป็นกรณีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น หากเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้กระทำได้ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็สามารถดำเนินการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้ ตามนัยมาตรา ๒๑ วรรคสอง (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

อนึ่ง การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับพนักงานสอบสวนดังกล่าว ยังถือเป็นกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล ซึ่งสามารถกระทำได้ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด ก็กิจการใดหรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ (๑) บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นการเพิ่มเติมไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม (๒) ฯลฯ อีกด้วย

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า โรงพยาบาล B ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายอื่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ครบถ้วนด้วย โดยเฉพาะในเรื่องการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามที่กำหนดในมาตรา ๓๗ (๑) ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

ที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

เรื่อง นิติบุคคลอาคารชุด อ. หอหรือกรณีขอบเขตความหมายของคำว่า “องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร”

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๙
๒. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒
มาตรา ๓๓
๓. ประมวลรัษฎากร
มาตรา ๓๙ และมาตรา ๗๗/๒
๔. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕
ข้อ ๓ (๕)

ข้อหารือ

นิติบุคคลอาคารชุด อ. ขอหารือกรณีประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้มีการระบุข้อความในข้อ ๓ (๕) ว่า “องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร” เป็นลักษณะอย่างหนึ่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๘) และได้อ้างถึงหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๔๒/สก./๑๖๘๒ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เรื่อง ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอาคารชุดฯ ซึ่งระบุว่า นิติบุคคลอาคารชุดไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งหมายความว่านิติบุคคลอาคารชุดเป็นนิติบุคคลประเภทไม่แสวงหาผลกำไร จึงขอสอบถามว่า นิติบุคคลอาคารชุด อ. เข้าข่าย “องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร” ตามข้อ ๓ (๕) ของประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวและได้รับการยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้พิจารณาข้อหารือและข้อกฎหมายประกอบกับเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า นิติบุคคลอาคารชุดที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๓๓ วรรคสอง บัญญัติว่า นิติบุคคลอาคารชุดมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการ และดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง และมีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมติของเจ้าของร่วมภายใต้

บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และข้อบังคับของนิติบุคคลอาคารชุด ประกอบกับหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๔๒/สก./๑๖๘๒ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เรื่อง ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอาคารชุดฯ สรุปความได้ว่า กรณีนิติบุคคลอาคารชุดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ได้มีการเรียกเก็บเงินกองทุนและค่าใช้จ่ายส่วนกลางจากเจ้าของร่วม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารอาคารชุดและได้นำเงินดังกล่าวบางส่วนไปฝากกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุน ดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินฝากที่นิติบุคคลอาคารชุดได้รับไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากนิติบุคคลอาคารชุดไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล นอกจากนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร ที่ ๓๓/๒๕๔๐ เรื่อง ภาษีมูลค่าเพิ่ม การเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของนิติบุคคลอาคารชุด ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ก็ได้วินิจฉัยว่า นิติบุคคลอาคารชุดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ซึ่งกระทำการกิจกรรมเฉพาะเพื่อจัดการและดูแลทรัพย์สินส่วนกลาง และมีได้กระทำการใดนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายว่าด้วยอาคารชุดกำหนดไว้ รวมทั้งไม่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการใดกับบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าของห้องชุดนั้น ยังไม่เข้าลักษณะเป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๗๗/๒ แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่ต้องนำเงินกองทุน ค่าใช้จ่ายส่วนกลาง และค่าสาธารณูปโภค ที่เป็นค่าไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ หรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่นที่เรียกเก็บจากเจ้าของห้องชุดมารวมคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงอาจถือได้ว่า นิติบุคคลอาคารชุดโดยทั่วไปเป็นนิติบุคคลที่มีลักษณะเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนตามข้อ ๓ (๕) ของประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ดังนั้น หากนิติบุคคลอาคารชุด อ. เป็นนิติบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการ และดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง และมีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมติของเจ้าของร่วมภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และข้อบังคับของนิติบุคคลอาคารชุด ไม่ได้กระทำการใดนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวตามที่กฎหมายว่าด้วยอาคารชุดกำหนดไว้ และไม่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการใดกับบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าของห้องชุดหรือผู้พักอาศัย หรือกระทำการใดที่มีลักษณะเพื่อแสวงหากำไร นิติบุคคลอาคารชุดฯ จะมีฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก ที่มีลักษณะเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร จึงได้รับการยกเว้นไม่ต้องบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ ๓ (๕) ของประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของนิติบุคคลอาคารชุดฯ ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ครอบคลุมเฉพาะการบันทึกรายการตามมาตรา ๓๙ (๑) ถึง (๖) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่านั้น แต่ไม่รวมถึงการบันทึกรายการการปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม มาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๓๒ วรรคสาม

และมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ตามนัยมาตรา ๓๙ (๗) และไม่รวมกรณีที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงจะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือมีใช้กิจกรรมที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ ตามนัยข้อ ๓ วรรคสามของประกาศดังกล่าว ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

อย่างไรก็ดี นิติบุคคลอาคารชุดฯ ยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนอื่น โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การแจ้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Notice) ตามมาตรา ๒๓ และการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามมาตรา ๓๗ (๑) ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

เรื่อง กรมเจ้าท่า ขอรื้อกรณืการจัดทำคำประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice)

ช้อกกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓
๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๗ (๔) และมาตรา ๒๘ (๒)

ข้อหาหรือ

กรมเจ้าท่าได้มีการตั้งคณะทำงานดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และอยู่ในขั้นตอนการจัดทำ (ร่าง) คำประกาศความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) ของกรมเจ้าท่า เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๓ ที่บัญญัติว่า ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดที่กำหนด จึงขอหารือในประเด็น ดังนี้

๑. เนื่องจากร่างประกาศความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) มีหลักการคือ การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบรายละเอียดของข้อมูลส่วนบุคคลที่กรมเจ้าท่าได้เก็บรวบรวม ดังนั้น ร่างประกาศดังกล่าวมีสภาพอย่างกฏ มีผลใช้บังคับกระทบสิทธิประชาชนเป็นการทั่วไปหรือไม่

๒. หากร่างประกาศความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) มีสภาพอย่างกฏ และมีการนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรมเจ้าท่า ซึ่งจะกระทบสิทธิของประชาชน จำเป็นจะต้องให้หัวหน้าหน่วย หรืออธิบดีกรมเจ้าท่า เป็นผู้ลงนามในประกาศ หรือไม่

๓. ตามมาตรา ๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ กฏ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จะให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฏ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น หากร่างประกาศความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) มีลักษณะเป็นกฏ หรือเป็นนโยบายของกรมเจ้าท่า จะต้องส่งร่างประกาศดังกล่าวลงพิมพ์ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือไม่

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหาหรือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

กรณีตามประเด็นหารือที่ ๑ และประเด็นหารือที่ ๓ เห็นว่า มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติว่า ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล และมาตรา ๒๑ บัญญัติให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม และจะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้มิได้ เว้นแต่ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ โดยหากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว จะมีโทษทางปกครอง (ตามมาตรา ๘๒ หรือมาตรา ๘๓ แล้วแต่กรณี) การแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ (privacy notice) จึงเป็นการดำเนินการเพื่อให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลมีความโปร่งใสเป็นธรรม และกระทำได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะดำเนินการกับข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างจากที่ได้แจ้งไว้ไม่ได้หากไม่เข้าข้อยกเว้นโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดรูปแบบหรือวิธีการของการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ (privacy notice) ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจใช้วิธีการแจ้งโดยวาจา แจ้งเป็นหนังสือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งโดยวิธีการอื่นใดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะทราบได้ และอาจแจ้งเป็นรายบุคคล หรือแจ้งเป็นการทั่วไป เช่น ในรูปแบบประกาศความเป็นส่วนตัว ก็ได้ แล้วแต่บริบทและความเหมาะสม ทั้งนี้ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้กำหนดแนวทางการดำเนินการในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ และมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง (ดูรายละเอียดในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ <http://www.pdpc.or.th/>) ดังนั้น ในกรณีที่หน่วยงานที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจัดทำเป็นประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice) ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์และรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ ประกาศดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นเพียงการแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ โดยไม่ได้มุ่งหมายให้มีผลทางกฎหมายเป็นการบังคับต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจะแตกต่างจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป และมุ่งหมายให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ต้องปฏิบัติตามที่กำหนด

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่กรมเจ้าท่าหารือมาว่า มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (๑) ฯลฯ (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย

หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ นั้น ครอบคลุมถึงประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice) ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ และจะต้องส่งประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice) ดังกล่าวไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือไม่ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตว่า การพิจารณาข้อหารือดังกล่าว จะต้องพิจารณาก่อนว่า คำว่า “โดยมีสภาพอย่างกฎ” ตามที่กรมเจ้าท่าหรือมานั้น มีลักษณะอย่างไร ซึ่งมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ แต่เนื่องจากการพิจารณาเกี่ยวกับสถานะความเป็น “กฎ” และการส่งประกาศดังกล่าวไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะต้องพิจารณาตามมาตรา ๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณีที่หารือนี้ กรมเจ้าท่าจึงควรหารือไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในเรื่องนี้ เพื่อพิจารณาตีความหรือวินิจฉัยต่อไป

สำหรับประเด็นหารือที่ ๒ เห็นว่า มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดรูปแบบหรือวิธีการของการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ (privacy notice) หากพิจารณาเฉพาะตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ (privacy notice) ดังกล่าว หากจัดทำในรูปแบบประกาศความเป็นส่วนตัว ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร จึงอาจมีการลงนามหรือไม่ก็ได้ โดยหากประสงค์จะให้มีการลงนาม หน่วยงานที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจพิจารณากำหนดหรือมอบหมายบุคคลที่เหมาะสมเป็นผู้ลงนามก็ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อกรมเจ้าท่าได้พิจารณาข้อหารือในประเด็นหารือที่ ๑ และประเด็นหารือที่ ๓ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่ยุติแล้ว การพิจารณาว่าจะต้องลงนามในประกาศความเป็นส่วนตัวดังกล่าวหรือไม่ และลงนามโดยผู้ใด จำเป็นจะต้องพิจารณาตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของกรมเจ้าท่า ซึ่งไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง

เรื่อง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรขอหารือข้อกฎหมายและการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ และมาตรา ๖ (บทนิยามคำว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล”)
๒. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๕
๓. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๕
๔. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๗

ข้อหารือ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ขอหารือข้อกฎหมายและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เกี่ยวกับมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดย กอ.รมน. พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้จัดตั้ง กอ.รมน. ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี แต่กฎหมายมิได้กำหนดให้ กอ.รมน. มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้ กอ.รมน. สามารถดำเนินการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงขอหารือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในสองประเด็น คือ

๑. “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” ของ กอ.รมน. ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่ ส่วนราชการใด

๒. ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งใด และผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของ กอ.รมน. อาจมอบอำนาจการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้หรือไม่ เพียงใด

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วมีความเห็นต่อประเด็นหารือที่หนึ่งว่า มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้จัดตั้ง กอ.รมน. ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยมาตรา ๕ วรรคเจ็ด บัญญัติให้ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) มีอำนาจทำนิติกรรม ฟ้องคดี ถูกฟ้องคดี และดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีอันเกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ทั้งนี้ โดยกระทำในนามของสำนักนายกรัฐมนตรี ประกอบกับมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง และมาตรา ๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้น สำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ กอ.รมน. ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีอำนาจหน้าที่รวมถึงความรับผิดชอบในการตัดสินใจและกำกับดูแลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่าที่พระราชบัญญัตินี้กล่าวไว้บังคับแก่ กอ.รมน.

สำหรับประเด็นหารือที่สอง เห็นว่า โดยหลักการ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้สถานภาพความเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเกิดจากองค์ประกอบตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนั้น หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงและลักษณะการดำเนินการแล้ว ในบริบทของกฎหมายนี้ หากหน่วยงานใดที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจตัดสินใจหรือดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หน่วยงานดังกล่าวจะถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ต้องมีการแต่งตั้งบุคคลใดเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอีก โดยส่วนงานหรือหน่วยงานภายใน ตลอดจนพนักงานและบุคลากรของหน่วยงานดังกล่าวจะไม่มีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแยกต่างหากจากหน่วยงานนั้น ดังนั้น สำหรับการดำเนินการของ กอ.รมน. ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่าที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่ กอ.รมน. สำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (ซึ่งรวมถึง กอ.รมน. ในฐานะหน่วยงานในสังกัดของสำนักนายกรัฐมนตรี) รวมถึงผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องย่อมมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม นายกรัฐมนตรีในฐานะ ผอ.รมน. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน กอ.รมน. และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน. ตามมาตรา ๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ สามารถมอบหมายหน้าที่หรือสั่งการให้ผู้ที่มีความเหมาะสมทำหน้าที่กำกับดูแลและดำเนินการ

เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของ กอ.รมน. ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ ทั้งนี้ มาตรา ๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้เลขาธิการทหารบกเป็นเลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่รับผิดชอบงานอำนาจการและธุรการของ กอ.รมน. ดังนั้น นายกรัฐมนตรีในฐานะ ผอ.รมน. อาจพิจารณามอบหมายหน้าที่หรือสั่งการให้เลขาธิการ กอ.รมน. หรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ใน กอ.รมน. ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวก็ได้

อนึ่ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า แม้ว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อันเนื่องจากการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรของ กอ.รมน. ตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จะเข้าข่ายเป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงการรักษาความปลอดภัยของประชาชน จึงไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามนัยมาตรา ๔ (๒) แต่สำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของ กอ.รมน. ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับสำหรับภารกิจดังกล่าว และ กอ.รมน. ในฐานะหน่วยงานในสังกัด ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง ธนาคาร Z ขอรื้อเกี่ยวกับแนวทางการนำส่งข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการตามกฎหมาย ข้อบังคับของ ACRA ประเทศสิงคโปร์ และ/หรือกฎข้อบังคับและกฎหมายของประเทศอื่น

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๖ (๕) มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙

ข้อหารือ

ธนาคาร Z ขอรื้อเกี่ยวกับแนวทางการนำส่งข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการตามกฎหมายข้อบังคับของ Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA) ประเทศสิงคโปร์ และ/หรือกฎข้อบังคับและกฎหมายของประเทศอื่น ดังนี้

- คำว่า “ฐานการปฏิบัติตามกฎหมาย” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๘ (๑) ให้ความหมายรวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายต่างประเทศด้วยหรือไม่

- กรณีหากมาตรา ๒๘ (๑) หมายความว่าถึงกฎหมายไทยเท่านั้น และประกอบกับประเทศไทยยังไม่มีประกาศกำหนดเกี่ยวกับประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ธนาคาร Z จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๘ (๒) โดยขอความยินยอมจากกรรมการธนาคาร Z และแจ้งให้กรรมการทราบถึงมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลแล้วด้วยหรือไม่ อย่างไร หรือมีข้อเสนอแนะประการใดหรือไม่

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาประเด็นข้อหารือของธนาคาร Z แล้ว มีความเห็นพร้อมข้อสังเกต ดังนี้

ประเด็นหารือที่ ๑ เห็นว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศได้เมื่อประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๕) ตามนัยมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๘ (๑) ถึง (๖) หรือเป็นไปตามมาตรา ๒๙ โดยสำหรับข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๘ (๑) ที่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศได้

โดยจะต้องเป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น กรณีที่จะสามารถใช้ข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๘ (๑) ได้ จึงต้องเป็นกรณีการปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทย

ประเด็นหารือที่ ๒ เห็นว่า ปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๕) ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และยังไม่มีความวินิจฉัยของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่าประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศใดมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ (Adequacy Decisions) สำหรับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ กรณีการนำส่งข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการตามกฎหมายข้อบังคับของ Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA) ประเทศสิงคโปร์ และ/หรือกฎข้อบังคับ และกฎหมายของประเทศอื่น ธนาคาร Z จึงต้องพิจารณาว่าการดำเนินการดังกล่าวเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๘ (๑) ถึง (๖) หรือไม่ เช่น การนำส่งข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการของธนาคาร Z ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาของกรรมการต่อธนาคารฯ อันจะถือว่าเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งกรรมการในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น ตามมาตรา ๒๘ (๓) หรือไม่ หากไม่มีกรณีข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๘ (๑) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศที่สามารถนำมาปรับใช้ได้แก่กรณี ธนาคาร Z จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจไม่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลแล้วตามมาตรา ๒๘ (๒)

เรื่อง บริษัท ก. ขอร้องกรณีบริษัทประกันภัยร้องขอให้ลงนามในหนังสือคำรับรองการได้รับความยินยอมจากพนักงานในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๙๕
๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ลักษณะ ๔ นิติกรรม และมาตรา ๑๔๙
๓. แนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อหารือ

บริษัท ก. โดยเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบริษัทฯ แจ้งว่า บริษัทประกันภัย ฮ. (“ฮ.”) ได้ดำเนินการร้องขอบริษัท ก. โดยแนวทางของสมาคมประกันภัย ให้บริษัท ก. ลงนามในคำรับรองการได้รับความยินยอมจากสมาชิกผู้เอาประกันภัย/ผู้อยู่ในอุปการะ (“หนังสือคำรับรอง”) โดยเนื้อหาหลักโดยรวมของหนังสือคำรับรอง เป็นกรณีให้บริษัท ก. รับรองว่าพนักงานผู้เอาประกันกลุ่มยินยอมและรับรองความถูกต้องให้ประมวลผล (processing) ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานแก่ ฮ. (กล่าวในอีกนัยคือเสมือนหนึ่งให้บริษัท ก. รับรองแทนพนักงานในการให้ความยินยอมและความถูกต้อง) หรือธุรกิจเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยทั้งหมด และผลักภาระการขอความยินยอมทั้งหมดมาที่บริษัท ก. หากบริษัท ก. ไม่ลงนามจะเสียสิทธิการต่อประกันหรือการเพิ่มสมาชิกเอาประกันกับ ฮ. โดยทางบริษัท ก. ได้มีกรรมธรรม์กลุ่มกับ ฮ. มากกว่า ๔-๕ ปีแล้ว โดยผ่านบริษัทที่เป็นตัวแทนนายหน้าแห่งหนึ่ง โดยทางบริษัท ก. เห็นว่า (๑) โดยหลักการของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การยินยอมเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องมาจากตัวเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยแท้ มิใช่ใครจะให้ความยินยอมแทนได้ นอกจากนี้เมื่อไปถึงโรงพยาบาล (กรณีพนักงานต้องการใช้สิทธิ) ก็เป็นสิทธิพนักงานในการให้ความยินยอมอีกครั้ง (๒) ทางบริษัท ก. กับ ฮ. มีการจำกัดความรับผิดชอบรักษาพยาบาลต่าง ๆ โดยตัวกรรมธรรม์ (๓) การที่ ฮ. ปฏิเสธการให้บริการโดยอ้างการไม่ให้ความยินยอมผิดหลักมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (๔) ฮ. สามารถใช้วัตถุประสงค์เดิมจากการทำกรรมธรรม์กลุ่มที่มีโดยไม่ต้องมีเอกสารความยินยอมเพิ่มเติมอีกจากบริษัท ก. ตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ ฮ. ยังต้องการให้บริษัท ก. ลงนามหนังสือคำรับรองฉบับดังกล่าว

บริษัท ก. จึงขอหารือในประเด็นดังนี้

๑. หนังสือคำร้องของ ฮ. เป็นเอกสารที่มีวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ (ยินยอมแทนพนักงานเพื่อ Processing Sensitive Data)

๒. การที่ ฮ. บังคับให้ลงนามหนังสือคำร้อง โดยหากไม่ลงนามจะไม่ให้บริการบริษัท ก. (เช่น ระเบียบการรับประกันภัยสมาชิกใหม่เพิ่มเติมระหว่างปีกรมธรรม์ และระเบียบการนำส่งหนังสือแจ้งเตือนต่ออายุกรมธรรม์ และไม่ต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยเมื่อถึงวันครบรอบปีกรมธรรม์) ผิดมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

๓. ลักษณะการผลักภาวะความรับผิดชอบในการขอความยินยอมมาที่บริษัท ก. เป็นลักษณะที่มีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๔. หนังสือคำร้อง สามารถแก้ไขได้หรือไม่ มีข้อกำหนดใดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่บริษัท ก. จะต้องลงนามหรือเป็นลักษณะบังคับให้บริษัท ก. ต้องกระทำการ

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาเรื่องหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า

ประเด็นหารือที่ ๑ ถึง ๓ เห็นว่า ในการขอความยินยอม มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ และการขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ รวมถึงต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย ซึ่งต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้กำหนดแนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้มีคำอธิบายที่เป็นแนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้เกี่ยวข้องที่ชัดเจนมากขึ้น (สามารถดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล)

อย่างไรก็ดี ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจมอบหมายให้ตัวแทนหรือผู้อื่นกระทำการแทนในเรื่อง การขอความยินยอมดังกล่าวได้ เนื่องจากในบางกรณีอาจมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติเนื่องจากผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลที่ต้องขอความยินยอมไม่ได้เป็นผู้ติดต่อสื่อสารกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง แต่มีตัวแทน หรือตัวกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานแทน โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการดำเนินการกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นกลุ่ม และไม่มีช่องทางที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่ละรายได้โดยง่าย จึงอาจมีการมอบหมายให้ตัวแทนหรือผู้อื่นทำการขอความยินยอมแทนผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลได้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การให้ความยินยอมเป็นนิติกรรมฝ่ายเดียวที่บุคคลหนึ่ง ทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร เพื่อเป็นการแสดงเจตนาของตนว่ายินยอมให้ผู้ใดกระทำการใด ต่อสิทธิของตนเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดได้ โดยในการให้ความยินยอมอาจมีการกำหนดขอบเขต เงื่อนไข เงื่อนไขเวลา และวิธีการในการกระทำดังกล่าวได้ และผู้แสดงเจตนาอาจถอนความยินยอมได้ในภายหลัง การขอความยินยอมและการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจึงไม่จำเป็นต้อง กระทำโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง แต่จะต้องมีเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงการเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (หรือบุคคลอื่น) ในวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องเป็นการขอความยินยอมโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยในการมอบหมายให้ตัวแทนหรือผู้อื่นทำการ ขอความยินยอมแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล อาจมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิ ตลอดจน ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้ในรูปแบบนิติกรรมหรือสัญญาที่มอบหมายหน้าที่ (หรือ “ผลึกภาระ”) ให้อีกฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้ขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแทนตนได้ (ทราบเท่าที่ไม่ได้เป็นการมอบหมายหน้าที่ ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของตน ที่จะทำให้ ฝ่ายที่ได้รับมอบหมายมีฐานะเปลี่ยนไปเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล) และเป็นกรณีที่คู่สัญญาทุกฝ่าย จะพิจารณาเจรจาเงื่อนไขในนิติกรรมหรือสัญญาร่วมกันได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ร่วมกันของคู่สัญญา ทุกฝ่ายและเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของฝ่ายตน

สำหรับประเด็นที่บริษัท ก. หาหรือมานั้น เมื่อพิจารณาข้อความในหนังสือคำรับรองของบริษัท ประกันภัยที่ได้กำหนดให้บริษัท ก. ในฐานะผู้ถือกรรมธรรม์ ต้องลงนามในคำรับรองสำหรับผู้ถือกรรมธรรม์ ซึ่งเรียกว่า “หนังสือรับรองการได้รับความยินยอมจากสมาชิกผู้เอาประกันภัย/สมาชิกสมทบ” หรือ “หนังสือรับรองการได้รับความยินยอมจากสมาชิกผู้เอาประกันภัย/ผู้อยู่ในอุปการะ” ตามแนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ระหว่างบริษัทประกันชีวิตและบริษัทนายหน้าประกันภัย ที่สมาคมประกันชีวิตไทยร่วมกับ สมาคมนายหน้าประกันภัยไทยจัดทำขึ้นนั้น พบว่า เป็นเพียงการรับรองต่อบริษัทประกันภัยที่เป็นผู้รับประกันภัย ในลักษณะที่เป็นการยืนยันว่า บริษัท ก. ได้ทำหน้าที่ในการแจ้งนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับ ประกันภัยให้กับสมาชิกผู้เอาประกันภัย/สมาชิกสมทบ หรือสมาชิกผู้เอาประกันภัย/ผู้อยู่ในอุปการะ แล้วแต่กรณี

รับทราบแล้ว (เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในเรื่อง การแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล หรือ privacy notice) และได้รับรองว่า ข้อมูลของสมาชิกผู้เอาประกันภัยที่ส่งให้ผู้รับประกันภัยและ/หรือนายหน้าประกันชีวิตเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และได้ นำ “หนังสือให้ความยินยอมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลอ่อนไหว เพื่อการทำประกันภัยกลุ่ม” หรือเอกสารในลักษณะเดียวกัน ไปขอความยินยอมจากพนักงานของบริษัท ก. ที่เป็น สมาชิกผู้เอาประกันภัย/สมาชิกสมทบ หรือสมาชิกผู้เอาประกันภัย/ผู้อยู่ในอุปการะ แล้วแต่กรณี แทนบริษัท ประกันชีวิตที่เป็นผู้รับประกันภัย และได้รับความยินยอมจากพนักงานแล้ว รวมถึงบริษัท ก. ตกลงว่าจะจัดเก็บ หลักฐานความยินยอมของสมาชิกผู้เอาประกันภัยไว้ตลอดเวลา และสามารถให้สำเนาแก่ผู้รับประกันภัยและ/หรือนายหน้าประกันชีวิตได้เมื่อร้องขอ รวมถึงมีหน้าที่ดำเนินการในกรณีที่สมาชิกถอนความยินยอม และมีความ รับผิดชอบตามกฎหมายต่อนายหน้าประกันชีวิต และ/หรือผู้รับประกันภัยตามที่กำหนด การที่บริษัท ก. ทำหน้าที่ ประสานงานเพื่อขอความยินยอมจากพนักงานของบริษัท ก. แทนผู้รับประกันภัยและ/หรือนายหน้าประกันชีวิต หรือบุคคลอื่นใดตามที่กำหนดในหนังสือดังกล่าว และให้คำรับรองกับผู้รับประกันภัยและ/หรือนายหน้าประกันชีวิต ตามที่กำหนดในหนังสือ จึงไม่ใช่การที่บริษัท ก. ให้ความยินยอมแทนพนักงานซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น คำรับรองและหนังสือรับรองการได้รับความยินยอมจากสมาชิกผู้เอาประกันภัย/สมาชิกสมทบ หรือสมาชิก ผู้เอาประกันภัย/ผู้อยู่ในอุปการะ แล้วแต่กรณี ดังกล่าว จึงไม่ใช่การขอความยินยอมและการให้ความยินยอม ตามนัยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื้อหาในคำรับรองตามที่กำหนด ในหนังสือดังกล่าวที่มีลักษณะเป็นการมอบหมายหน้าที่หรือ “ผลักภาระ” ความรับผิดชอบในการขอความยินยอม มายังบริษัท ก. สามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หากผู้ที่ได้รับมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังกล่าวได้ดำเนินการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอม โดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว โดยบริษัท ก. สามารถลงนามให้คำรับรองตามที่กำหนดในหนังสือดังกล่าวได้หากพิจารณาแล้ว เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข หน้าที่ และยอมรับความรับผิดชอบตามที่กำหนดในหนังสือดังกล่าวได้ หรือหากไม่ สามารถยอมรับเงื่อนไขดังกล่าวได้ ก็อาจพิจารณาเจรจากับผู้รับประกันภัยที่เป็นคู่สัญญา หรือพิจารณาเงื่อนไข การให้บริการของบริษัทประกันชีวิตรายอื่นว่ามีความแตกต่างหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า การที่บริษัท ประกันชีวิตกำหนดเงื่อนไขในลักษณะบังคับให้บริษัทฯ ลงนามในหนังสือรับรองดังกล่าว โดยหากไม่ลงนาม จะไม่ให้บริการแก่บริษัท ก. อีกต่อไป อาจเป็นความพยายามในการดำเนินการของบริษัทประกันชีวิตเพื่อให้มีการ ขอความยินยอมและการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยชอบด้วย กฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ภายใต้ข้อจำกัดในทางปฏิบัติ ที่บริษัทประกันชีวิตที่ต้องขอความยินยอมไม่ได้เป็นผู้ติดต่อสื่อสารกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง แต่มีตัวแทน หรือตัวกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานแทน โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการดำเนินการกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

เป็นกลุ่ม และไม่มีช่องทางที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละรายได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องมอบหมายให้ตัวแทนหรือผู้อื่นทำการขอความยินยอมแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการพิจารณาทำนิติกรรมหรือสัญญาระหว่างเอกชนด้วยกัน เจื่อนไขการให้บริการตามสัญญาเดิมที่ยังมีผลผูกพัน รวมถึงการสิ้นสุดของสัญญานั้น จึงยอมเป็นไปตามเงื่อนไขในสัญญานั้น และบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการให้บริการตามสัญญาที่อาจมีขึ้นในอนาคต ย่อมขึ้นอยู่กับ การเจรจา ร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง หากคู่สัญญาฝ่ายใดไม่ยอมรับเงื่อนไขในสัญญาที่อีกฝ่ายเสนอ ก็สามารถปฏิเสธการทำสัญญาร่วมกันได้

ประเด็นหารือที่ ๔ เห็นว่า คำรับรองตามที่กำหนดในหนังสือรับรองการได้รับความยินยอมจากสมาชิกผู้เอาประกันภัย/สมาชิกสมทบ หรือสมาชิกผู้เอาประกันภัย/ผู้อยู่ในอุปการะ แล้วแต่กรณี เป็นนิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่ใช้การขอความยินยอมหรือการให้ความยินยอมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้เกี่ยวข้องจึงสามารถพิจารณาแก้ไขได้โดยเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติห้ามมิให้มีลักษณะบังคับให้บริษัท ก. ต้องดำเนินการ และไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่าบริษัท ก. จะต้องลงนามหรือไม่ แต่มาตรา ๑๙ ประกอบมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องตามกรณีนี้ ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ผู้เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาร่วมกันเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย

เรื่อง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอหารือเกี่ยวกับการจัดทำ ประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. แนวทางการดำเนินการในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล
จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
๓. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของ
ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕
ข้อ ๔ (๒)

ข้อหารือ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ขอหารือ
กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ
(Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันการทุจริต รวมถึงเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหน่วยงาน
ของรัฐด้วยความโปร่งใส โดยในแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ตัวชี้วัดที่ ๔ การเปิดเผยข้อมูล ตัวชี้วัด
ย่อยที่ ๔.๑ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อ ๐10 นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้มีการกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ
ที่เข้าร่วมการประเมินต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแจ้งรายละเอียดวิธีการคุ้มครองและจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงาน
ในการนี้ เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ของหน่วยงานที่เข้าร่วม
การประเมินเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงหารือว่า ในการประกาศนโยบายคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หน่วยงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
ในสังกัดกระทรวง เช่น กรม องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น จะต้องดำเนินการจัดทำนโยบายการคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะของหน่วยงานหรือไม่ หรือสามารถจัดทำประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูล
ส่วนบุคคล ในลักษณะภาพรวมของกระทรวงที่มีความครอบคลุมทุกหน่วยงานในสังกัดได้หรือไม่

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และมีหน้าที่ต้องแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๓ รวมทั้งต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม และจะทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ดังกล่าวไม่ได้ เว้นแต่ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ ตามนัยมาตรา ๒๑ ซึ่งการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๓ นั้น ในภาษาอังกฤษจะเรียกว่า privacy notice แต่อาจเรียกเป็นภาษาไทยแตกต่างกัน เช่น ประกาศความเป็นส่วนตัว ประกาศเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล นโยบายความเป็นส่วนตัว (privacy policy) หรือนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรืออื่น ๆ ก็ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้กำหนดชื่อเรียกไว้เป็นการเฉพาะ และอาจมีการแจ้งเป็นหนังสือ การแจ้งทางวาจา การแจ้งทางข้อความในรูปแบบ SMS, อีเมล, MMS หรือทางโทรศัพท์หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใด เช่น การระบุรายละเอียดใน URL หรือ QR code เป็นต้น รวมถึงอาจใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ก็ได้ แต่จะต้องมีสาระสำคัญที่สอดคล้องและเป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๓ ดังนั้น การแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ (privacy notice) จึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้กำหนดแนวทางการดำเนินการในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ และมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง (ดูรายละเอียดได้ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ <http://www.pdpc.or.th/>)

อย่างไรก็ดี คำว่า “นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” (privacy policy หรือ personal data protection policy) ยังมีที่ใช้ในอีกความหมายหนึ่ง คือ นโยบายภายในองค์กรที่หน่วยงานกำหนดขึ้น เพื่อวางหลักการหรือวิธีปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการภายในหน่วยงานเอง (เช่นเดียวกับนโยบายในเรื่องอื่น ๆ เช่น นโยบายการอนุรักษ์พลังงาน) โดยหน่วยงานที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจกำหนดว่าหน่วยงานมีนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร ซึ่งอาจกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานขึ้นอย่างชัดเจน แต่มาตรา ๓๗ (๑) กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด และคณะกรรมการฯ ได้ออกประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยข้อ ๔ (๒) ของประกาศดังกล่าวกำหนดให้มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยมาตรการเชิงองค์กร (organizational measures) และมาตรการเชิงเทคนิค (technical measures) ที่เหมาะสม ซึ่งอาจรวมถึงมาตรการทางกายภาพ (physical measures) ที่จำเป็นด้วย โดยคำนึงถึงระดับความเสี่ยงตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนโอกาสเกิดและผลกระทบจากเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล (กล่าวคือ ใช้แนวคิดที่อ้างอิงบนฐานความเสี่ยง หรือ risk-based approach) ซึ่งนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กร อาจถือเป็นมาตรการเชิงองค์กรมาตรการหนึ่งที่หน่วยงานสามารถพิจารณา กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการภายในหน่วยงานได้ตามความเหมาะสม และการจัดทำนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นมาตรการเชิงองค์กรดังกล่าว ย่อมมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารแตกต่างจากการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ (privacy notice) กล่าวคือ นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นมาตรการเชิงองค์กรเป็นการสื่อสารและส่งสัญญาณเชิงนโยบายภายในองค์กรระหว่างผู้บริหารและบุคลากรขององค์กร เช่น พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานในบทบาทต่าง ๆ เพื่อให้ทราบหลักการหรือแนวทางการดำเนินการขององค์กรเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงอาจกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว และมาตรการลงโทษหากบุคลากรฝ่าฝืนนโยบายขององค์กร

ดังนั้น เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด และสามารถดำเนินการได้โดยสอดคล้องกับหลักการในการแจ้งวัตถุประสงค์

และรายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงควรกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เช่น กรม องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่เข้าร่วมการประเมินดังกล่าวต้องจัดทำเอกสารหรือประกาศแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (privacy notice) ของหน่วยงานนั้นเป็นการเฉพาะตามที่มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เหมาะสม กระทรวงต้นสังกัดอาจจัดทำเอกสารหรือประกาศแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (privacy notice) ในลักษณะภาพรวมของกระทรวงที่มีความครอบคลุมทุกหน่วยงานในสังกัดด้วยก็ได้ แต่หน่วยงานภาครัฐในสังกัดกระทรวงดังกล่าวที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลจะต้องมีการดำเนินการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (privacy notice) ในบริบทของหน่วยงานนั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลด้วย ไม่ว่าจะใช้เอกสารหรือประกาศของหน่วยงานเองหรือเอกสารหรือประกาศในภาพรวมของกระทรวงที่สังกัดก็ตาม แต่ในกรณีนี้ควรพิจารณาหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “นโยบาย” ในกรณีนี้หมายถึง privacy notice ตามมาตรา ๒๓ เนื่องจากอาจทำให้หน่วยงานเข้าใจคลาดเคลื่อนได้

นอกจากนี้ หากสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่า ควรกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประเมินต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นมาตรการเชิงองค์กรที่เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของหน่วยงานที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็สามารถทำได้ แม้จะไม่ได้เป็นข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างชัดเจนก็ตาม ซึ่งในกรณีนี้ อาจพิจารณาให้หน่วยงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในสังกัดกระทรวง เช่น กรม องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะของหน่วยงาน หรือจัดทำเป็นนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะภาพรวมของกระทรวงที่มีความครอบคลุมทุกหน่วยงานในสังกัดก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร โดยการดำเนินการอาจต้องมีความยืดหยุ่นและคำนึงถึงความแตกต่างกันตามบริบทและลักษณะการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละหน่วยงาน แม้จะสังกัดกระทรวงเดียวกันด้วย

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรจัดทำคำชี้แจงไว้เป็นหลักเกณฑ์ในแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในการทำความเข้าใจว่าตัวชี้วัดข้อดังกล่าวหมายถึงการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (privacy notice) หรือนโยบายภายในองค์กรที่เป็นมาตรการ

เชิงองค์กรของหน่วยงานที่มีเจตนาเป็นการวางหลักการหรือวิธีปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการภายในหน่วยงานเอง เพื่อจะได้ไม่เป็นปัญหาสำหรับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประเมินฯ สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต่อไป

เรื่อง สถานีตำรวจภูธร ก. ขอทราบความเห็นเพื่อนำมาประกอบสำนวนการสอบสวน

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๓)
๒. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๗ (๑๘)
๓. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
หมวด ๓ (มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐)

ข้อหารือ

สถานีตำรวจภูธร ก. แจ้งว่า ได้รับแจ้งความร้องทุกข์กรณีผู้เสียหายถูกสำนักข่าว Z โดยผู้ประกาศข่าวในรายการข่าว B อ่านข่าวใส่ความว่าโกงค่าอาหาร ทั้งที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาล และในระหว่างที่มีการประกาศข่าวนั้น สำนักข่าว Z ยังได้มีการเอาข้อมูลส่วนบุคคลออกมาเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยการออกฉาย เจตนาให้ผู้ชมได้เห็นใบหน้า (โดยตรง) และมีข้อความชี้ที่ตัวบุคคลว่า “ผู้ก่อเหตุ” โดยมีได้มีการปิดบังหรืออำพราง ทำให้ได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง เกิดความเสียหาย จึงได้ร้องทุกข์ไว้เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายแล้ว เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป เหตุเกิดในช่วงรายการข่าว B ของบริษัท Y โดยเนื่องจากคดีนี้ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นสื่อสารมวลชน ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น จึงอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๒ (๓) เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานมาประกอบสำนวนการสอบสวน และขอทราบความเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาข้างต้นนี้ ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

สถานีตำรวจภูธร ก. ได้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ว่า มาตรา ๒๗ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ให้ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม นอกจากนี้ หมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและควบคุมจริยธรรมแห่งวิชาชีพและการคุ้มครองผู้เสียหายจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้เป็นหน้าที่ของ “คณะกรรมการควบคุมจริยธรรม” ในการควบคุมการประกอบอาชีพ

หรือวิชาชีพภายใต้องค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มๆ ตามที่สื่อมวลชนสังกัด ด้วยเหตุนี้ ตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวทั้งสองฉบับ และรวมถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มุ่งคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ จึงเป็นการมุ่งหมายให้สื่อมวลชนไม่ถูกควบคุมดูแลภายใต้อำนาจของรัฐบาลหรือหน่วยงานใด ๆ ของรัฐ อันจะทำให้อาจถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม ในการควบคุมจริยธรรมแห่งวิชาชีพในปัจจุบัน กฎหมายได้กำหนดเจตนารมณ์ให้มีกลไกในการกำกับดูแลกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดจากการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ โดยองค์กรดังกล่าวจะมีอำนาจในการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพผ่านกลไก กระบวนการ และมาตรฐานทางจริยธรรมที่ได้กำหนดร่วมกันเองของสมาชิกภายในองค์กร โดย กสทช. มีอำนาจในการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและมีกลไกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่แทรกแซงกลไกหรือกระบวนการดังกล่าว จากหลักการเบื้องต้นดังกล่าว กสทช. จึงไม่อาจมีอำนาจในการพิจารณาว่าการนำเสนอข่าวของรายการข่าว B ของบริษัท Y เป็นการดำเนินการตามจรรยาบรรณหรือจริยธรรมของสื่อมวลชนหรือไม่ การพิจารณาดังกล่าวควรเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มที่มีบริษัท Y เป็นสมาชิกในสังกัด

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งครอบคลุมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผู้ประกอบการทุกภาคส่วนด้วย อย่างไรก็ตาม มาตรา ๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ยกเว้นการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้กับบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อสารมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ขอความเห็นดังกล่าวเป็นกรณีการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของนิติบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อสารมวลชนจึงอาจมีลักษณะที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่สถานีตำรวจภูธร ก. จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมด้วยว่า การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารดังกล่าวเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะหรือไม่ ซึ่งสถานีตำรวจภูธร ก. ควรขอความเห็นจากองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ

โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ที่มีบริษัท Y เป็นสมาชิก ว่าการกระทำดังกล่าว เป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพของกิจการสื่อมวลชนหรือไม่ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

กคปค

เรื่อง สถานีตำรวจภูธร ข. หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑
๒. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐
มาตรา ๑๒
๓. ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อหาหรือ

สถานีตำรวจภูธร ข. ขอหาหรือกรณีผู้เสียหายได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. และเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติการณ์แห่งคดีสืบเนื่องมาจากการออกประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. เรื่อง การพ้นจากราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. ข้าราชการครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. ซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยได้รับบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๑๒ ประกอบหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว๓๗๓๙ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การขอรับบำเหน็จบำนาญของข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างประจำ ซึ่งมีกรณีหรือต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีกรณีถูกฟ้อง หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา โดยกรณีหรือคดีอาญายังไม่ถึงที่สุด ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. ได้มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้เสียหายออกจากราชการไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น แต่ศาลปกครอง ค. ได้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา ให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว และเป็นการโต้แย้งมติคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. ที่มีมติให้ไล่ออกจากราชการจึงเป็นกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงยังไม่สิ้นสุด ส่วนการขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ต่อเมื่อคดีถึงที่สุดและมีสิทธิได้รับบำนาญ ทั้งนี้สอดคล้องกับหนังสือจังหวัด ก. เรื่อง การขอสิทธิประโยชน์ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามผลคดีศาลปกครอง ค. มีคำสั่งทุเลาการบังคับคดีตามคำสั่งทางปกครอง ผู้เสียหายอ้างว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการทำละเมิดผู้เสียหาย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหาย เป็นการประจานหรือประกาศ โฆษณาให้ผู้เสียหายได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียงความเชื่อถือ ถูกดูหมิ่นดูแคลน กลียดชัง

ผู้เสียหายจึงได้มาร้องทุกข์มอบคดีต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาดังกล่าวข้างต้นให้รับโทษตามกฎหมาย สถานีตำรวจภูธร ข. จึงขอหารือว่า การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวข้างต้นเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร เพื่อให้ประกอบสำนวนการสอบสวนต่อไป ต่อมาสถานีตำรวจภูธร ข. ได้มีหนังสือสอบถามผลการหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอีกครั้ง เนื่องจากสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๖ ได้มีหนังสือให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบและติดตามผลการหารือเรื่องดังกล่าวกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอีกครั้ง

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่หลายประการตามที่กำหนดในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในบทบัญญัติดังกล่าว จะมีความผิดอาญาเฉพาะเรื่องที่มีลักษณะตามความในหมวด ๗ ส่วนที่ ๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยจะต้องมีองค์ประกอบความผิดตามความในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ แล้วแต่กรณี เช่น การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่จะเป็นความผิดอาญาตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่งต้องเกิดขึ้นจากการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ และข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด (ปัจจุบันคณะกรรมการฯ ยังไม่ได้ออกประกาศ) โดยฝ่าฝืนไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการกระทำดังกล่าวไม่เข้าข้อยกเว้นอื่นตามมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือเป็นกรณีบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ มาจากการเปิดเผยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แต่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ตามนัยมาตรา ๒๗ วรรคสอง โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย หรือกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏในคดีว่าผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล (เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นนิติบุคคล) และการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการ และละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่กระทำกรณเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

ตามความในมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น ในกรณีนี้ พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการจึงสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย องค์ประกอบความผิด และพิจารณา ดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากกรณีที่เป็นความผิดที่มีโทษอาญาตามที่กำหนดในหมวด ๗ ส่วนที่ ๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้ว ยังมีกรณีความผิดอันเกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ที่มีโทษทางปกครอง ซึ่งผู้เสียหายสามารถใช้สิทธิร้องเรียนตามบทบัญญัติในหมวด ๕ ซึ่ง คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีหน้าที่และอำนาจในการ พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหากผู้เสียหายได้ยื่นคำร้องเรียนมายังสำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบ ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และ ระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๖๕ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนจนได้ ข้อสรุปแล้ว พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการสามารถนำข้อสรุปและความเห็นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ไปพิจารณาประกอบการดำเนินการในคดีอาญาได้ต่อไป

เรื่อง องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพขอหารือเกี่ยวกับการให้ข้อมูลส่วนบุคคลกับประชาชน

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๓ มาตรา ๖ (บทนิยามคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” และ “บุคคล”) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ และ
มาตรา ๒๗
๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๙ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕

ข้อหารือ

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) แจ้งว่า เครือข่ายความปลอดภัยทางถนนและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้โดยสารสาธารณะ (เครือข่ายฯ) มีหนังสือถึง ขสมก. ขอให้สิทธิ์ตรวจสอบข้อมูลและคัดสำเนาเอกสาร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเครือข่ายฯ ได้ขอตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับสัญญา จำนวน ๕๕ เส้นทาง ดังนี้

๑. สำเนาหนังสือยืนยันการเป็นคู่สัญญาเดินรถร่วมกับ ขสมก.
๒. สำเนาบันทกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการถ่ายโอนการกำกับดูแลรถโดยสารประจำทาง
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและคู่สัญญาประกอบการเดินรถกับ ขสมก.
๓. สำเนาหนังสือถึงนายทะเบียนกลางหรือกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ขอยกเลิกใบอนุญาต
ประกอบการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารประจำทาง

ทั้งนี้ เนื่องจากเอกสารที่เกี่ยวข้องมีทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจำนวนมาก อันเกี่ยวกับชื่อ ฐานะ สถานภาพ อาชีพ การเงิน ที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ หากไม่ได้ความยินยอมของบุคคลนั้น ๆ จึงขอหารือว่า การที่เครือข่ายความปลอดภัยทางถนนและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้โดยสารสาธารณะ หรือบุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องจะขอตรวจสอบและคัดสำเนาเอกสารดังกล่าว จะเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้ว เห็นว่า ขสมก. เป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของ ขสมก. ในฐานะหน่วยงานของรัฐ

ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ ขสมก. มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยนั้น มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ (๑) บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติม ไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม (๒) ฯลฯ

ดังนั้น ขสมก. ในฐานะหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงควรพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งได้กำหนดเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไว้โดยเฉพาะแล้ว และให้ ขสมก. พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติม ตามความในมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังกล่าว

อนึ่ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตว่า มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติว่า หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด (๑) ฯลฯ (๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ ฯลฯ โดยบุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ และถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น หากข้อมูลข่าวสารดังกล่าวปรากฏข้อมูลส่วนบุคคล ขสมก. ควรพิจารณาซึ่งน้ำหนักถึงความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และการไม่รุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นเพียงใดเพื่อการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของ ขสมก. ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบกัน ตามนัยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

นอกจากนี้ ขสมก. ควรพิจารณาเพิ่มเติมว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับเครือข่ายฯ ตามประเด็นที่หารือดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖

ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะสามารถเปิดเผยได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมหรือไม่ เช่น ในกรณีที่เป็นกรปฏิบัติตามกฎหมายของ ขสมก. ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๖) หรือเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของ ขสมก. หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ ขสมก. ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๔)

ส่วนกรณีการเปิดเผยข้อมูลของนิติบุคคลอื่นตามที่ ขสมก. ทราบดีหรือไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ตามมาตรา ๖ การเปิดเผยข้อมูลของนิติบุคคลอื่นตามที่ ขสมก. ทราบดีหรือไม่จึงอยู่นอกหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ขสมก. จึงต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่อง สภาวิชาชีพบัญชีขอหารือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๓ มาตรา ๖ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ (๔) มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๙
๒. พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗
มาตรา ๖ และมาตรา ๗
๓. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๔ และมาตรา ๑๕ (๕)

ข้อหารือ

สภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ขอหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พร้อมได้อ้างถึงหนังสือตอบข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้เคยหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าสภาวิชาชีพบัญชีสามารถเปิดเผยข้อมูลชื่อ-สกุล เลขทะเบียนใบอนุญาต หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกรายที่อยู่ในความครอบครองของสภาวิชาชีพบัญชีบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล เพื่อให้ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตว่ามีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตได้หรือไม่ หากไม่ได้ สภาวิชาชีพบัญชีจะดำเนินการอย่างไรได้บ้าง เช่น เพิ่มข้อความให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยินยอมโดยปริยายให้สภาวิชาชีพบัญชีเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือใบขอต่ออายุต่าง ๆ หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้อง สามารถทำได้หรือไม่ และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถปฏิเสธการยินยอมดังกล่าวได้หรือไม่ หากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตปฏิเสธการยินยอม สภาวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิเสธไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือต่ออายุได้หรือไม่ และหากสภาวิชาชีพบัญชีไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ แต่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดให้ประชาชนทั่วไปที่จะว่าจ้างผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สามารถตรวจสอบสถานะความเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตผ่านเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี โดยกำหนดเงื่อนไขให้ประชาชนผู้ประสงค์ตรวจสอบกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้องขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ ดังต่อไปนี้ ๑. ชื่อ ๒. สกุล ๓. เลขทะเบียน เมื่อกรอกข้อมูลครบถ้วนตรงกับฐานข้อมูลผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในระบบของสภาวิชาชีพบัญชีแล้วจะปรากฏข้อความว่า “ปกติ” แต่กรณีชื่อ หรือสกุล หรือเลขทะเบียนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่ถูกต้องหรือถูกต้องแต่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรายดังกล่าวถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะปรากฏข้อความว่า “ไม่พบ

ข้อมูล” สามารถทำได้หรือไม่ และหากประชาชนประสงค์ขอตรวจสอบสถานะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยอ้างชื่อ ชื่อสกุลและเลขทะเบียนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตถูกต้องแต่เป็นการสอบถามทางโทรศัพท์ว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าวมีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่พบข้อมูลได้หรือไม่

โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เห็นว่า หากเป็นการเปิดเผยชื่อ-สกุล เลขทะเบียนใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีทุกรายบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตว่า มีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ สภาวิชาชีพบัญชีสามารถดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้สอบบัญชีก่อนแต่อย่างใด แต่สำหรับการเปิดเผยหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชานั้น เห็นว่า ยังไม่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามนัยมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น หากสภาวิชาชีพบัญชีจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนดังกล่าวจะต้องขอความยินยอมจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกรายก่อน ส่วนกรณีที่มีการตรวจสอบสถานะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยการสอบถามทางโทรศัพท์ว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าวมีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่พบข้อมูลได้หรือไม่ เห็นว่า สภาวิชาชีพบัญชีสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในกรณีที่มีการสอบถามทางโทรศัพท์ได้ โดยไม่เป็นการขัดต่อมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่อย่างใด

ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีผลใช้บังคับเต็มรูปแบบแล้วในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ สภาวิชาชีพบัญชีจึงขอหารือในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเป็นไปด้วยดี ดังนี้

๑. สภาวิชาชีพบัญชีสามารถเปิดเผยข้อมูลชื่อ-สกุล เลขทะเบียนใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกราย บนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตว่ามีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ รวมทั้งการให้ข้อมูลสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีที่มีการสอบถามทางโทรศัพท์ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตก่อนแต่อย่างใด ตามความเห็นของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้หรือไม่

๒. กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไปได้อีกแล้วนั้น สภาวิชาชีพบัญชีจะต้องดำเนินการประการใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. กรณีที่สภาวิชาชีพบัญชีได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจากคณะกรรมการจรรยาบรรณซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการสอบสวนและมีคำสั่งลงโทษจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ สภาวิชาชีพบัญชีจะสามารถเปิดเผยข้อมูลในคำสั่งลงโทษ

จรรยาบรรณดังกล่าวบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ประชาชนและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ พึงทราบและจะได้ใช้ความระมัดระวังในการว่าจ้างบุคคลดังกล่าว อันเป็นการคุ้มครองประชาชนและสาธารณะ ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ยังไม่ได้กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีการเปิดเผยข้อมูล ในคำสั่งลงโทษจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไว้อย่างชัดเจนว่ากระทำได้หรือไม่เพียงใด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับ การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นหารือที่ ๑ สภาวิชาชีพบัญชีสามารถเปิดเผยข้อมูลชื่อ-สกุล เลขทะเบียนใบอนุญาต ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกราย บนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตว่ามีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ รวมทั้งการให้ข้อมูล สถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีที่มีการสอบถามทางโทรศัพท์ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตก่อนแต่อย่างใด ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ของราชการได้หรือไม่

ความเห็น คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ เห็นว่า สภาวิชาชีพบัญชีเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ และมีอำนาจหน้าที่ที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามอำนาจ หน้าที่ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สภาวิชาชีพบัญชีจึงถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และในขณะเดียวกัน สภาวิชาชีพ บัญชีซึ่งเป็นองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ ถือเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อมูลข่าวสาร (รวมถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล) ที่อยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของสภาวิชาชีพบัญชี จึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชีจึงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว

สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติหลักการไว้ว่า ในกรณีที่มีกฎหมายว่า ด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ (๑) บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับ

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นการเพิ่มเติม ไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม (๒) ฯลฯ ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสภาวิชาชีพบัญชีในประเด็นที่ได้หาหรือมานี้ เป็นไปตามที่กฎหมายทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวบัญญัติ สภาวิชาชีพบัญชีอาจพิจารณาเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับหน่วยงานของรัฐไว้โดยเฉพาะแล้ว และต้องบังคับปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติม ตามมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า การที่สภาวิชาชีพบัญชีเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สภาวิชาชีพบัญชีจึงสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลชื่อ-สกุล เลขทะเบียนใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกราย บนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตว่ามีสถานภาพปกติหรือถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ รวมทั้งการให้ข้อมูลสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีที่มีการสอบถามทางโทรศัพท์ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แต่สภาวิชาชีพบัญชีต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการ (Record of Processing Activities) ตามมาตรา ๓๔ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวต้องกระทำเท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม ตามมาตรา ๒๒ ประกอบมาตรา ๒๑ และจะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้มิได้ เว้นแต่ (๑) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว หรือ (๒) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้นอกจากนี้ สภาวิชาชีพบัญชีอาจพิจารณาเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวต่อผู้ร้องขอเป็นการเฉพาะราย โดยให้บริการตรวจสอบผ่านระบบสารสนเทศหรือเว็บไซต์ที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลตามเงื่อนไขที่กำหนด จะเป็นการเหมาะสมกว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้งหมดในภาพรวมผ่านเว็บไซต์เป็นการทั่วไป

สำหรับการเปิดเผยหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกรายที่อยู่ในความครอบครองของสภาวิชาชีพบัญชีบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้เคยหารือคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะอนุกรรมการฯ

ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การเปิดเผยหมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี ยังไม่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามนัยมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น หากสภาวิชาชีพบัญชีจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนดังกล่าวจะต้องขอความยินยอมจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทุกรายก่อนนั้น คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เห็นว่า สภาวิชาชีพบัญชีได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยอาศัยฐานทางกฎหมาย คือ เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามนัยมาตรา ๒๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แม้จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีหรือผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และสามารถใช้อธิบายหรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามนัยมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่สภาวิชาชีพบัญชีจะต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นตามอำนาจหน้าที่เพื่อการตรวจสอบสถานะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและต้องดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และหากจะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนที่ไม่ได้มีความจำเป็นตามหน้าที่และอำนาจเพื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใด ก็จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อน คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ จึงมีความเห็นพ้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประเด็นหารือที่ ๒ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามความเห็นของคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไปได้อีกแล้วนั้น สภาวิชาชีพบัญชีจะต้องดำเนินการประการใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเห็น เมื่อคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ ได้ให้ความเห็นในประเด็นหารือที่ ๑ โดยเห็นว่า ในการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สภาวิชาชีพบัญชีจะต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งสองฉบับ และคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีความเห็นไปในทางเดียวกับคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้ว คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ จึงไม่ต้องให้ความเห็นในประเด็นหารือนี้

ประเด็นหารือที่ ๓ กรณีที่สภาวิชาชีพบัญชีได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจากคณะกรรมการจรรยาบรรณซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการสอบสวน และมีคำสั่งลงโทษจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ สภาวิชาชีพบัญชีจะสามารถเปิดเผยข้อมูลในคำสั่งลงโทษจรรยาบรรณดังกล่าวบนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ประชาชน

และหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พึงทราบและจะได้ใช้ความระมัดระวังในการว่าจ้างบุคคลดังกล่าว อันเป็นการคุ้มครองประชาชนและสาธารณะ ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ยังไม่ได้กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีการเปิดเผยข้อมูลในคำสั่งลงโทษจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไว้อย่างชัดเจนว่ากระทำได้หรือไม่เพียงใด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเห็น คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ เห็นว่า ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในประเด็นหารือที่ ๑ สภาวิชาชีพบัญชีต้องพิจารณาดำเนินการอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน รวมถึงต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น เพื่อมิให้เป็นการละเมิดหรือรुकล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดในคำสั่งลงโทษจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจากคณะกรรมการจรรยาบรรณไว้บนเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชีเป็นการทั่วไปจึงอาจเป็นการละเมิดหรือรुकล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร อย่างไรก็ตาม ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องยังอาจขอใช้สิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นรายกรณีกับสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้

เรื่อง สหกรณ์ออมทรัพย์ ผ. ขอหารือเกี่ยวกับการให้ข้อมูลของสมาชิก

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗

ข้อหารือ

สหกรณ์ออมทรัพย์ ผ. (สหกรณ์ฯ) ขอหารือว่า สหกรณ์ฯ สามารถให้ข้อมูลรายชื่อสมาชิกทั้งหมด พร้อมทั้งที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ของสมาชิกแก่สมาชิกของสหกรณ์ฯ ที่ประสงค์จะสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นประธานกรรมการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพบปะสมาชิกในการสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อรับการเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการของสหกรณ์ฯ ได้หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาข้อหารือแล้วเห็นว่า เมื่อสหกรณ์ฯ ซึ่งมีฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการรับสมัครสมาชิก การให้บริการและดำเนินการต่าง ๆ ให้กับสมาชิก การให้กู้ยืมเงินและการรับฝากเงิน และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และอำนาจของสหกรณ์ ตามข้อบังคับของสหกรณ์ฯ การใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมนั้น การที่สมาชิกที่ประสงค์จะสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นประธานกรรมการของสหกรณ์ฯ จะขอให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพบปะสมาชิกในการสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นประธานกรรมการของสหกรณ์ฯ ย่อมเป็นการนำไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่แรก ดังนั้น สหกรณ์ฯ จึงไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกแก่ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นประธานกรรมการของสหกรณ์ฯ ได้ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากสมาชิกในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ ประกอบมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างไรก็ดี หากสหกรณ์ฯ เห็นว่าการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกหรือประชาสัมพันธ์ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบอยู่ในขอบเขตวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของสหกรณ์ฯ ดังกล่าว สหกรณ์ฯ อาจพิจารณาติดต่อสื่อสารกับสมาชิกหรือประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบข่าวสารเกี่ยวกับการสรรหาหรือผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการของสหกรณ์ฯ โดยตรงได้ โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับผู้สมัครรายใด โดยไม่ได้รับความยินยอมจากสมาชิก

นอกจากนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล สหกรณ์ฯ จะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ และรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว และสหกรณ์ฯ จะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของสหกรณ์ฯ

เรื่อง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขอหารือในประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖

ข้อหารือ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ขอหารือเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และการร่วมลงนามในข้อตกลงการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลร่วมของเว็บไซต์ ASEAN Access เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย General Data Protection Regulation (GDPR) ของสหภาพยุโรป ดังนี้

๑. ข้อมูลผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา (ไม่ใช่นิติบุคคล) ถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

๒. เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Officer : DPO) ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร กรณีเป็นบุคคลภายนอกหรือภายในองค์กร มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันอย่างไร และองค์กรมีความจำเป็นต้องตั้งส่วนงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติงานดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

๓. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) หมายถึงตัวนิติบุคคลหรือตัวองค์กรใช้หรือไม่ และจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งบุคคลธรรมดาเพื่อกระทำการแทนนิติบุคคลหรือองค์กรในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือไม่ หากต้องมีการแต่งตั้งบุคคลธรรมดาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว บุคคลดังกล่าวควรมีคุณสมบัติอย่างไร และจำเป็นต้องเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูล (Data Owner) หรือไม่ อย่างไร และควรเป็นบุคคลภายนอกหรือภายในองค์กร

๔. ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในส่วนของ สสว. ในภาพรวม ในการลงนามในข้อตกลงการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลร่วม (General Data Protection Regulation (GDPR) Joint Controller Agreement of ASEAN Access) ในการปฏิบัติตามกฎหมาย GDPR ของสหภาพยุโรป ซึ่งระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลร่วม

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือ และให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พิจารณาประเด็นข้อหารือของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแล้ว เห็นว่า

ประเด็นหารือที่ ๑ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ และ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดา ดังนั้น กรณีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งมีใช้ข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรม หรือข้อมูลของนิติบุคคล หากข้อมูลดังกล่าวทำให้สามารถระบุตัวบุคคลได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ข้อมูลดังกล่าวถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นหารือที่ ๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดกรณีที่ต้อง ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลไว้ในมาตรา ๔๑ คือ

(๑) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด

(๒) การดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ใน การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอโดยเหตุที่มี ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด

(๓) กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการ เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖

นอกจากนี้ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติ ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล และเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอื่นได้ แต่ผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องรับรองกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าหน้าที่หรือภารกิจดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามนัย มาตรา ๔๒

ดังนั้น โดยหลักการ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงควรมีความรู้หรือความเชี่ยวชาญ ด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีความเข้าใจในเรื่องมาตรการรักษา

ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และเข้าใจบริบทการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ภายในองค์กร โดยมาตรา ๔๑ วรรคเจ็ดแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจเป็นพนักงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญากับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลก็ได้ ดังนั้น ในการพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจากบุคคลภายในองค์กร หรือบุคคลภายนอกที่เป็นผู้รับจ้างตามสัญญา (Outsourced DPO) สสว. จึงควรพิจารณาตามความเหมาะสม และความจำเป็นขององค์กรว่าสามารถจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยวิธีใด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับประเด็นที่หารือเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดตั้งส่วนงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติงานดังกล่าว เห็นว่า มาตรา ๔๒ วรรคสองกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ และจะให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกจากงานหรือเลิกสัญญาการจ้างด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มิมีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องสามารถรายงานไปยังผู้บริหารสูงสุดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงได้ โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดวิธีการหรือแนวทางที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการเพื่อให้การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปตามกฎหมาย การพิจารณาความจำเป็นในการจัดตั้งส่วนงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือการกำหนดและมอบหมาย หน้าที่ของส่วนงานต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วภายในองค์กร จึงเป็นเรื่องภายในองค์กรที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

ประเด็นหารือที่ ๓ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงและลักษณะการดำเนินการแล้ว ในบริบทของกฎหมายนี้ หากองค์กรที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจตัดสินใจหรือดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล องค์กรดังกล่าวจะถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยไม่ต้องมีการแต่งตั้งบุคคลใดเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอีก โดยส่วนงาน หน่วยงาน ตลอดจนพนักงานและบุคลากรขององค์กรจะไม่มีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแยกต่างหากจากองค์กร ดังนั้น เมื่อมาตรา ๑๖

แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ สสว. เป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามที่กำหนด สสว. จึงเป็น “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นหรือที่ ๔ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม และใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่นอกราชอาณาจักรที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ในการดำเนินกิจกรรมการเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร และการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

การที่ สสว. ในฐานะนิติบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการจากประเทศสมาชิกอาเซียน สสว. จึงถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศไทย ดังนั้น สสว. จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน GDPR มาใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว แต่มิได้นำมาบัญญัติเป็นข้อกำหนดทั้งหมด เช่น กรณีการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลร่วม (Joint Controller) ไม่มีบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การที่ สสว. มีการลงนามในข้อตกลงการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลร่วม (General Data Protection Regulation (GDPR) Joint Controller Agreement of ASEAN Access) จึงจำเป็นต้องศึกษาบริบทกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของประเทศที่ต้องการให้ข้อตกลงนี้มีผลใช้บังคับว่าข้อตกลงดังกล่าวก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเพียงใด ทั้งนี้ เนื่องจากมีประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศยังไม่มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และในกรณีที่ ต้องด้วยเงื่อนไขตามมาตรา ๕ ข้างต้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย โดยเฉพาะในกรณีที่เงื่อนไขได้ข้อตกลงข้างต้น มีการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ซึ่ง สสว. มีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายในเรื่องการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกด้วย

ภายใต้บริบทของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ Joint Controller Agreement อาจมีสภาพบังคับระหว่างคู่สัญญาในฐานะตัวการร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของข้อตกลง) โดย สสว. อาจพิจารณานำแนวทางในการจัดทำข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล (Data Sharing Agreement) ตาม ICO Data Sharing: a Code of Practice ของ Information Commissioner's Office (ICO) ของสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/ico-codes-of-practice/data-sharing-code/> มาเป็นแนวทาง เพื่อกำหนดเงื่อนไขของ Joint Controller Agreement ให้สอดคล้องกับ GDPR ได้ และต้องกำหนดให้สอดคล้องกับหน้าที่ของ สสว. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

เรื่อง สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ทหาหรือการขอข้อมูลผู้ใช้น้ำของการประปา นครหลวง เพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖
มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๙๕
๒. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๖
๓. พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๖
๔. ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนด
อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๑๐๑) ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑
ข้อ ๑๘ (๗)
๕. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๔๗ และ
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๕ และข้อ ๖/๑

ข้อหารือ

สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ทหาหรือกรณีกรุงเทพมหานคร (กทม.) จำเป็นต้องขอ
ข้อมูลปริมาณการใช้น้ำรายเดือน และข้อมูลผู้ใช้น้ำรายใหม่ จากการประปานครหลวง (กปน.) เพื่อใช้ใน
การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย
พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ หาก กทม. ยังไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล
ส่วนบุคคล อาจจะเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล
ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ และเพื่อให้ กทม. สามารถดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียได้
การขอข้อมูลหรือการใช้ข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ได้รับการยกเว้น
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๔ หรือมาตราใด หรือไม่ โดย กทม.
ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๓ กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงาน
ของรัฐจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองตามที่หน่วยงานของรัฐ
แห่งอื่นร้องขอ ที่จะเกิดการบูรณาการร่วมกัน ประกอบกับมาตรา ๑๖ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถ

ขอเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองเพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลได้

ความเห็น

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาเรื่องหารือดังกล่าวประกอบคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักการระบายน้ำฯ และ กปน. แล้วมีความเห็นว่า มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า “ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลหรือมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความครอบครอง หากหน่วยงานของรัฐประสงค์จะใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถขอเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจากหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองเพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลได้” ดังนั้น กรณีที่ กทม. ประสงค์จะใช้ข้อมูลปริมาณการใช้น้ำรายเดือนและข้อมูลผู้ใช้น้ำรายใหม่ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และขอเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจาก กปน. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผล จะต้องพิจารณาให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

สำนักการระบายน้ำ กทม. มีหน้าที่ส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยการติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ รวมทั้งรวบรวมน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมาบำบัด โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้ได้คุณภาพน้ำตามมาตรฐานสากล ตามข้อ ๑๘ (๗) ของประกาศ กทม. เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๑๐๑) ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ประกอบข้อ ๕ ของข้อบัญญัติ กทม. เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อ ๖/๑ ของข้อบัญญัติ กทม. เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติ กทม. เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดว่า เมื่อกรุงเทพมหานครได้จัดทำท่อรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่ใดแล้ว ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศเขตพื้นที่ดังกล่าว เป็นเขตพื้นที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดน้ำเสียต้องชำระค่าธรรมเนียม โดยในการเก็บอัตราค่าธรรมเนียมให้แบ่งตามประเภทแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่มีน้ำเสียผ่านลงสู่ท่อรับน้ำเสียหรือท่อรวบรวมน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร โดยคำนวณตามปริมาณน้ำประปา น้ำบาดาล หรือน้ำจากแหล่งอื่นที่ใช้ในแหล่งกำเนิดน้ำเสียนั้น ฯลฯ ดังนั้น กทม. ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีนี้ จึงถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล

ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ถือเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงตามนัยมาตรา ๒๕ ซึ่งตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ กรณีนี้จึงต้องพิจารณาว่า การเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามที่หารือดังกล่าวเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอม ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

เนื่องจาก กทม. โดยสำนักการระบายน้ำ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ในการบริหาร จัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งรวบรวมน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมาบำบัด ตามที่กล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของ กทม. หาก กทม. เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณการใช้น้ำ รายเดือนและข้อมูลผู้ใช้น้ำรายใหม่จาก กปน. เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด ในกฎหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียและจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียจาก เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีการรวบรวมน้ำเสียไปบำบัด ตามข้อบัญญัติดังกล่าว กทม. สามารถดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจาก เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามนัยมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๔ (๔) และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ดังกล่าวจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เช่น จาก กปน. ได้โดยไม่ต้องได้รับความ ยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่จะต้องเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างจำกัด เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของ กทม. ตามมาตรา ๒๒ รวมถึงจะต้องไม่ใช่หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับ กปน. เท่านั้น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำได้

สำหรับ กปน. ในฐานะนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่ กำหนด ในพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา ผลิต จัดส่งและจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ และควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ ดังกล่าว ฯลฯ และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้น้ำ เช่น ปริมาณการใช้น้ำรายเดือน และข้อมูลรายชื่อ ผู้ใช้น้ำประปา ฯลฯ ถือเป็น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น หาก กปน. พิจารณาเห็นว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่ กทม. ร้องขอเพื่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียม บำบัดน้ำเสีย เป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามนัยมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว กปน. ก็สามารถเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวให้แก่ กทม. เพื่อวัตถุประสงค์ตามที่แจ้งไว้

ได้ ทั้งนี้ กปน. จะต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา ๓๔ เพื่อเป็นไปตามนัย มาตรา ๒๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อน หรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ ซึ่งรวมถึงประเภทของบุคคลหรือหน่วยงาน ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย เช่น กทม. ด้วย

ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลที่ กปน. ได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๔๕ กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิม และต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย หากการเปิดเผยข้อมูลให้กับ กทม. เพื่อใช้ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของ กปน. เดิม กปน. พึงแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับ กทม. ตามวัตถุประสงค์ใหม่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย เพิ่มเติมให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบด้วย แต่บทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ ที่กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้เก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย ครอบคลุมเฉพาะกรณีการเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เท่านั้น จึงไม่รวมกรณีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดย กทม. จาก กปน. เพื่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ (๔) และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งตามที่หารือนี้

ทั้งนี้ กทม. และ กปน. จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายอื่นกำหนด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ครบถ้วนด้วย โดยเฉพาะในเรื่องการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามที่กำหนดในมาตรา ๓๗ (๑) ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ และควรมีการจัดทำข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล (Data Sharing Agreement) ระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทั้งสองหน่วยงานดังกล่าวอย่างชัดเจน โดยอย่างน้อยในข้อตกลงดังกล่าวควรมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ เงื่อนไข และหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการส่งและรับข้อมูลผ่านช่องทางปกติหรือเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยการเข้าถึงผ่านระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานก็ตาม

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมด้วยว่า การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของ กทม. ดังกล่าว แม้ว่าอาจสามารถกระทำได้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ในการบำบัดน้ำเสีย แต่การดำเนินการด้วยวิธีดังกล่าวอาจต้องพิจารณาด้วยว่า ข้อมูลที่ได้มาจะมีความเป็นปัจจุบันหรือไม่ เพียงใด และต้องระมัดระวังมิให้มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกินกว่าวัตถุประสงค์

ที่ได้แจ้งไว้ต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือที่ได้แจ้งไว้แก่ กปน. รวมทั้ง กทม. อาจพิจารณาหารือร่วมกับ กปน. เพื่อจัดส่งบัญชีที่มีรายการค่าบำบัดน้ำเสียให้แก่ กปน. โดยมีข้อมูลของผู้ใช้น้ำและข้อมูลปริมาณการใช้น้ำประปาของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร เพื่อใช้ประกอบการคำนวณและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียโดย กปน. ทดแทนการขอข้อมูลของผู้ใช้น้ำจาก กปน. หากพิจารณาร่วมกันแล้วเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวอยู่ใน วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่สามารถทำได้ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจะเป็นการลดปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องในการ จัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

เรื่อง สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองขอหารือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลกรณีรายงานการ ประชุม

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๓ และมาตรา ๖
๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๔ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕

ข้อหารือ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ขอให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณา
ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการ
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีรายงานการประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างคุณลักษณะเฉพาะ ที่ปรากฏข้อมูล
เกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ ยศ ชื่อ และนามสกุลของคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคล
นั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมและรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว ตามความใน
มาตรา ๙ ประกอบมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้กับ
ข้าราชการบ้านาญที่เมื่อครั้งรับราชการได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำร่างคุณลักษณะเฉพาะ
ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) กล่าวหาการดำเนินงานโครงการหนึ่ง จะขัดต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วน
บุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้
คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
พิจารณาประเด็นข้อหารือของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแล้ว มีความเห็นพร้อมข้อสังเกตว่า รายงาน
การประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างคุณลักษณะเฉพาะ ที่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ ยศ ชื่อ และ
นามสกุลของคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
และรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว เป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือ
ควบคุมดูแลของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามนัย
มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และในขณะเดียวกันก็ถือเป็นข้อมูลส่วน
บุคคล ตามบทนิยามในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็น

ว่า การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อันเป็นกฎหมายเฉพาะที่บังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใด บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น ตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณีรายงานการประชุมดังกล่าวที่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ ยศ ชื่อ และนามสกุล ของคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม และรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเปิดเผยรายชื่อและข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล และรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่อง ดังกล่าว ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อหรือจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นว่าสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสามารถเปิดเผยรายงานการประชุมที่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับ บุคคลดังกล่าวให้กับผู้ขอได้

เรื่อง สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม
ใช้ ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลสุขภาพ ในการเบิกค่ารักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่
องค์การมหาชน

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๖ (๑๐) มาตรา ๑๙ วรรคสี่ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๒)
มาตรา ๒๖ (๕) (ค) มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๙ (๓) (ข)
๓. พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การ
มหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙
มาตรา ๑๙/๑
๔. พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๔ และมาตรา ๕
๕. พระราชบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณ
รายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘
๖. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๗. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕
๘. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อหารือ

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ขอหารือเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม
ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลสุขภาพ ในการเบิกค่ารักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่ สพร. โดย สพร.
จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๖๑ จัดเป็น
องค์การมหาชนภายใต้พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และ(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีฐานะ
เป็นหน่วยงานของรัฐ โดยการเบิกสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่ สพร. และบุคคล
ในครอบครัว เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยการรักษาพยาบาล
และการตรวจสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ประสงค์จะใช้สิทธิเบิกสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
สำหรับตนเองและครอบครัว (บิดา - มารดา , สามี - ภรรยา และบุตร) ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ สพร.
จะต้องกรอกแบบฟอร์มใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับเจ้าหน้าที่และครอบครัว

โดยระบุข้อมูลดังต่อไปนี้ พร้อมแนบใบเสร็จรับเงินและใบรับรองแพทย์ของตนเองหรือครอบครัว เพื่อประกอบการเบิกด้วย

๑. ชื่อและนามสกุล ของเจ้าหน้าที่หรือครอบครัว
๒. โรคที่เข้ารับการรักษา
๓. ชื่อสถานพยาบาล
๔. จำนวนเงิน

ทั้งนี้ ในการเบิกสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่และครอบครัวดังกล่าว สพร. จำเป็นต้องเก็บรวบรวม ใช้ ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลสุขภาพของเจ้าหน้าที่และครอบครัว เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติการใช้สิทธิเบิกสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับเจ้าหน้าที่และครอบครัวตามระเบียบคณะกรรมการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยการรักษาพยาบาลและตรวจสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๑ สพร. จึงขอหารือว่า การเก็บรวบรวม ใช้ และ/หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลสุขภาพของเจ้าหน้าที่ สพร. และครอบครัว เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติการใช้สิทธิเบิกสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับเจ้าหน้าที่ สพร. และครอบครัวนั้น สพร. ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จำเป็นต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าหน้าที่ สพร. และครอบครัว หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้พิจารณาเรื่องหารือดังกล่าว ประกอบกับได้หารือคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ เพื่อตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๑๖ (๑๐) แล้ว เห็นว่า ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับโรคที่เข้ารับการรักษาและรายละเอียดเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ในใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและเอกสารที่ใช้ประกอบการเบิกเงินสวัสดิการ เช่น ใบรับรองแพทย์และใบเสร็จรับเงิน เป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพตามนัยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ สพร. และบุคคลในครอบครัวโดย สพร. เพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เป็นสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้กับบุคลากรของหน่วยงานของตนและบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิตามระเบียบคณะกรรมการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยการรักษาพยาบาลและตรวจสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (ข) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ถือว่าเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย ตามนัยมาตรา ๒๖

(๕) (ค) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าหน้าที่ สพร. ผู้ขอเบิกเงินสวัสดิการ หรือบุคคลในครอบครัว ก่อนแต่อย่างใด

สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพของบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ สพร. แม้จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง แต่ สพร. สามารถเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ตามนัยมาตรา ๒๖ (๕) (ค) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เพื่อเบิกเงินสวัสดิการของบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ สพร. ดังกล่าวจึงสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมจากบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ สพร. ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่อย่างใด

อนึ่ง คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ได้ตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๑๖ (๑๐) และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า มาตรา ๒๖ (๕) (ค) ครอบคลุมการเก็บรวบรวมข้อมูลสุขภาพที่เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล สวัสดิการสุขภาพ หรือสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ทั้งสำหรับลูกจ้างในภาคเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม บุคคลที่มีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และบุคคลอื่นที่เป็น “ผู้มีสิทธิ” ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัวของตนตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎหมายว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงผู้ประสพภัยตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสพภัยจากรถ ซึ่งเป็นการประกันภัยภาคบังคับเพื่อคุ้มครองผู้ประสพภัยจากรถด้วย ดังนั้น คำว่า “สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย” ตามมาตรา ๒๖ (๕) (ค) จึงย่อมรวมถึงสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการสุขภาพของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานประเภทต่าง ๆ ของส่วนราชการ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐทุกประเภทที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายอื่นในการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการสุขภาพแก่บุคลากรของตน ตลอดจนบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นด้วย

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวจัดสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการสุขภาพโดยใช้การประกันภัยแบบกลุ่ม (group insurance) และจะต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพให้กับบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตหรือกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย (“บริษัทประกันภัย”) ในฐานะที่บริษัทประกันภัยดังกล่าวเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อการ

เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เป็นสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการสุขภาพดังกล่าว การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพดังกล่าวให้กับบริษัทประกันภัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับสุขภาพของบริษัทประกันภัยนั้น จะไม่ได้รับยกเว้นการขอความยินยอมโดยชัดแจ้งตามมาตรา ๒๖ (๕) (ค) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และจะต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ เนื่องจากเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพให้กับบุคคลอื่น (บริษัทประกันภัย) ที่มีใช้เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายโดยตรง แต่การขอความยินยอมในกรณีการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการสุขภาพโดยใช้การประกันภัยแบบกลุ่ม (group insurance) ดังกล่าว อาจถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดสวัสดิการที่จำเป็นของหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ดังนั้น หากหน่วยงานนั้นเห็นว่ามี ความจำเป็นและสมควร อาจกำหนดเงื่อนไขว่า ในการเข้าทำสัญญาเป็นบุคลากรของหน่วยงาน หรือในการขอเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการสุขภาพแต่ละครั้ง บุคลากรผู้มีสิทธิตามสวัสดิการดังกล่าว หรือบุคคลในครอบครัว จะต้องให้ความยินยอมเพื่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับ/โดยบริษัทประกันภัย เนื่องจากมีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาหรือการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการนั้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ได้

คณะกรรมการเฉพาะกิจฯ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า สพร. จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายอื่นกำหนด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ครบถ้วนด้วย โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๒๒ การแจ้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ (privacy notice) ตามมาตรา ๒๓ และการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามที่กำหนดในมาตรา ๓๗ (๑) ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

เรื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. ขอให้ตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๔ วรรคสาม มาตรา ๖ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓
๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๒๘
๓. พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ (สิ้นผลใช้บังคับแล้ว)
๔. พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ (สิ้นผลใช้บังคับแล้ว)

ข้อหารือ

สำนักงาน ป.ป.ช. ขอให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีประเด็นดังนี้

๑. การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หมายความว่ารวมถึงการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการที่นำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษทางอาญาหรือทางวินัย ด้วยหรือไม่ อย่างไร
๒. ภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ (๕) หรือไม่ อย่างไร
๓. กรณีหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยหรือไม่ อย่างไร

๔. กรณีหากสำนักงาน ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องดำเนินการกำหนด “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” และ “เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” หรือไม่ และในลักษณะใด

๕. สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องกำหนดนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับข้อมูลที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔ หรือไม่ อย่างไร

๖. ข้อมูลส่วนบุคคลทุกข้อมูลที่หน่วยงานรัฐจัดเก็บ และข้อมูลที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ ต้องมีฐานการประมวลผลตามมาตรา ๒๔ หรือไม่

๗. ขอให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเผยแพร่นโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นแนวทางแก่หน่วยงานอื่น

๘. ปัจจุบันมีพระราชกฤษฎีกายกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ อย่างไร

๙. ขอความอนุเคราะห์จัดส่งรายงานการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เพื่อให้ประกอบการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช.

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือ และให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือของสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว มีความเห็นพร้อมข้อสังเกต ดังนี้

กรณีตามข้อหารือข้อ ๑ เห็นว่า การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เพื่อกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการที่นำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษทางอาญา ถือเป็นการทำงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แต่ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานตามมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ส่วนกรณีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการที่นำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษทางวินัยที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดทางอาญา ไม่ถือเป็นการทำงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

กรณีตามข้อหารือข้อ ๒ เห็นว่า หากภารกิจใดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นการใช้

อำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด สำหรับการดำเนินการอื่น ๆ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญา คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้

กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๓ เห็นว่า กรณีหากการดำเนินกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นการใช้น้ำที่และอำนาจเพื่อดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. จะได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔ วรรคสาม โดยจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด อย่างไรก็ตาม สำหรับการดำเนินกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เป็นการใช้น้ำที่และอำนาจเพื่อดำเนินงานธุรกิจอื่นซึ่งไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จะไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนอื่นนั้นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๔ เห็นว่า มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจตัดสินใจหรือดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และกำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น หากสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นนิติบุคคล มีการดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในหน้าที่และอำนาจของตน สำนักงานฯ จะถือเป็น “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” แล้วโดยไม่ต้องกำหนดบุคคลใดของสำนักงานฯ เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอีก สำหรับบุคคลหรือนิติบุคคลภายนอกซึ่งสำนักงานฯ กำหนดให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของสำนักงานฯ ในฐานะที่สำนักงานฯ เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ถือว่าเป็น “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” ให้แก่สำนักงานฯ ตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดกิจกรรมที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในมาตรา ๔๑

โดยรวมถึงกรณีที่กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ ด้วย ดังนั้น การจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงต้องพิจารณาให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีหากภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ (เช่น ประวัติอาชญากรรม) เป็นกิจกรรมหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดที่เป็นการขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

กรณีตามข้อหารือข้อ ๕ เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice) เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบเงื่อนไขเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมเพื่อใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในมาตรา ๒๓ ดังนั้น กรณีหากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นการดำเนินงานที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ต้องแจ้งประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice) และนโยบายต่าง ๆ ให้กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่ตามมาตรา ๔ วรรคสาม โดยต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด ทั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่ต้องแจ้งประกาศความเป็นส่วนตัว (privacy notice) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบตามมาตรา ๒๓ อย่างไรก็ตาม สำหรับนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (privacy policy หรือ personal data protection policy) ซึ่งเป็นนโยบายและแนวปฏิบัติภายในองค์กรในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดให้ต้องจัดทำ แต่นโยบายดังกล่าวถือเป็นมาตรการเชิงองค์กรอย่างหนึ่งที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลควรพิจารณาจัดทำและประกาศใช้ภายในองค์กรเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กรเอง

กรณีตามข้อหารือข้อ ๖ เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือต้องมีฐานการประมวลผลตามมาตรา ๒๔ และ/หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี เว้นแต่เป็นการดำเนินงานตามมาตรา ๔ ดังนั้น หากสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการอื่นที่มีใช้การดำเนินการตามมาตรา ๔ สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ และ/หรือมาตรา ๒๖ และมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการดำเนินงานตามมาตรา ๔ สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ และ/หรือ

มาตรา ๒๖ แต่ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด

กรณีตามข้อหารือข้อ ๗ ปัจจุบัน (กันยายน ๒๕๖๕) สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมอยู่ระหว่างการทำหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลชั่วคราวเพื่อจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ รวมถึงการประกาศนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในขณะนี้ยังจัดตั้งไม่แล้วเสร็จ จึงเป็นการดำเนินการภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้มีการเผยแพร่นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวทาง <https://www.mdes.go.th/mission/82>

กรณีตามข้อหารือข้อ ๘ เห็นว่า ปัจจุบัน (กันยายน ๒๕๖๕) พระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวกับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ยังไม่มีการบัญญัติและประกาศใช้ มีเพียงแต่พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีจำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดมิให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๕ หมวด ๖ และหมวด ๗ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานหรือกิจการตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ออกไปอีก โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ปัจจุบัน (กันยายน ๒๕๖๕) พระราชกฤษฎีกาตาม ๑. และ ๒. ได้สิ้นผลใช้บังคับไปแล้ว และได้มีการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดลักษณะ กิจการ หรือหน่วยงานที่ยกเว้นมิให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับ พ.ศ. โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม

๒๕๖๕ ซึ่งขณะนี้ (กันยายน ๒๕๖๕) อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ ถ้าหากร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และมีการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะดำเนินการเผยแพร่ต่อไป

กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๙ เนื่องจากรายงานการประชุมของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. มีเอกสารจำนวนมาก ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการของ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ จะประสานงานในการจัดส่งทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

เรื่อง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอรื้อการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกระบวนการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๓) มาตรา ๔ วรรคสาม มาตรา ๖ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓
มาตรา ๒๔ (๔) มาตรา ๒๔ (๕) มาตรา ๒๔ (๖) มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ (๕) (จ)
มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ (๑)
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑/๑
๓. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕
๔. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๓๕

ข้อหารือ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ขอรื้อการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑. การเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในกระบวนการจัดทำรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ถือเป็นดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่อยู่ ในการใช้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๓) หรือไม่

๒. ผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ และในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อใช้ในการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกรณีที่ผู้จัดทำ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่จำเป็นต่อการศึกษาและประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานรัฐ จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือสามารถได้รับการ ยกเว้นไม่ต้องขอรับความยินยอม ตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือมาตรา ๒๖ (๕) ได้หรือไม่

๓. เมื่อผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตได้จัดทำรายการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้วเสร็จ และได้เสนอรายงานดังกล่าวต่อ สผ. แล้ว จะถือว่า สผ. เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ และการที่ สผ. นำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคล ไปเสนอต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณา จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

๔. การที่ สผ. ได้พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม Smart EIA Plus) เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนตรวจสอบได้ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จะถือว่า สผ. เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ หากมีข้อมูลส่วนบุคคลปรากฏอยู่ในรายงานที่ได้เผยแพร่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ สผ. มาเป็นเวลานานก่อนที่จะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (ไม่ได้ปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล) สผ. จะต้องนำรายงานดังกล่าวออกจากระบบหรือไม่ ทั้งนี้ วิธีการปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมควรดำเนินการอย่างไร และหากมีกรณีผู้ร้องขอให้เปิดเผยข้อมูลที่ปกปิดในรายงานฯ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ร้องเรียนซึ่งอยู่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น ซึ่งร้องขอข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมทั้งข้อมูลกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้โครงการ ผู้ร้องมีสิทธิโดยชอบธรรมในการขอเอกสารรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้หรือไม่

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือ และให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือและรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทน สผ. พร้อมผู้แทนบริษัทที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อมประกอบการพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

กรณีตามข้อหารือข้อ ๑ เห็นว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดวงเวียนการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกับบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการเสื่อมวลชน งานศิลปกรรมหรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ซึ่งเป็นการกำหนดข้อยกเว้นเพื่อรองรับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพทางวิชาการของบุคคลตลอดจนเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพของบุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพเสื่อมวลชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยจะต้องเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรม จึงไม่ได้รับยกเว้นการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๓) จึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๒ เห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตที่มีหน้าที่ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และหากมีการว่าจ้างหรือมอบหมายให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับการว่าจ้างหรือมอบหมายนั้นถือเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

สำหรับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๖) ทั้งนี้ ในกรณีที่ข้อมูลสุขภาพ ก็ถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) ได้ เนื่องจากการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมถือเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต และส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนและชุมชน จากการดำเนินโครงการ หรือกิจการ หรือการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐได้อนุญาตให้ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ด้วย กรณีที่มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ในโครงการ หรือกิจการ หรือการดำเนินการโดยผู้รับจ้างหรือรับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ก็ถือเป็นกรณีที่เป็นกรจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้น รวมถึงการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่หน่วยงานของรัฐดังกล่าว ตามมาตรา ๒๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

นอกจากนี้ กรณีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ได้ถูกกำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแวดล้อมอย่างชัดเจน โดยเป็นการใช้ประกอบการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น ชื่อ-สกุล ที่อยู่ ลายมือชื่อ อาชีพ ภาพถ่ายกิจกรรมการมีส่วนร่วมหรือการจัดรับฟังความคิดเห็น ภาพถ่าย

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น ผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมยังคงสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น หากมีความสำคัญไม่น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยถือเป็นการดำเนินการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยเหตุนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีดังกล่าวจึงได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๔) ๒๔ (๕) ๒๔ (๖) หรือ มาตรา ๒๖ (๕) (จ) แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลยังมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การแจ้งรายละเอียดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบตามมาตรา ๒๓ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพียงเท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๒ โดยเฉพาะในกรณีของข้อมูลตามมาตรา ๒๖ ที่กฎหมายมุ่งให้ความคุ้มครองมากเป็นพิเศษ และการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามมาตรา ๓๗ (๑) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการฯ มีข้อสังเกตว่า เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังคงมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการให้หรือไม่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นหรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนให้กับบุคคลอื่น หากไม่มีกรณีตามกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น กรณีตามที่หารือนี้ สผ. จึงควรสร้างความเข้าใจและความน่าเชื่อถือเพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและมั่นใจว่าข้อมูลที่ให้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรับฟังความคิดเห็นนั้น จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือ เช่น อาจมีเจ้าหน้าที่ของ สผ. ร่วมลงพื้นที่ที่จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และ/หรือขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนหรือผู้ที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ในการมีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ให้ความครบถ้วนตามเงื่อนไขการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ สผ. อาจพิจารณาทางเลือกอื่นในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดหรือส่งเสริมให้ผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานของรัฐที่เก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น แทนการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (primary data collection) เพื่อให้การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินต่อไปได้และสำเร็จตามวัตถุประสงค์

สำหรับกรณีที่ผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data use) จากหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลที่เชื่อมโยงถึงตัวบุคคลได้นั้น หากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงที่สามารถทำได้ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๒) อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวแต่แรกมีหน้าที่พิจารณาว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จะสามารถทำได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ ซึ่งหากเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม อันเป็นกรณีที่ได้พิจารณาแล้วว่าได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ ก็สามารถเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๓ เห็นว่า การเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อ สผ. ของผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาต เป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และ สผ. มีหน้าที่ตามกฎหมายในการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา รวมทั้ง สผ. เป็นส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบมาตรการและเงื่อนไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดี ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น เมื่อผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตได้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้วเสร็จ และได้เสนอรายงานดังกล่าวต่อ สผ. แล้ว สผ. จึงเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สามารถเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ โดยถือเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ (๔) ๒๔ (๖) มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ (๕) (จ) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๔ เห็นว่า เมื่อรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านการพิจารณาตามกฎหมายแล้ว ดังนั้น การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีข้อมูลส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วยผ่านช่องทางต่าง ๆ ของ สผ. จึงถือเป็นการเปิดเผยของ สผ. ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณะ ที่ได้เก็บรวบรวมและเผยแพร่ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ จะต้องเป็นกรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เมื่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับแล้วจะต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่กรณี

ประเด็นเกี่ยวกับวิธีการปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น สผ. มีหน้าที่พิจารณาว่าจะสามารถเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามที่หาหรือตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ได้หรือไม่ เพียงใด โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ สผ. มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย หากข้อมูลข่าวสารดังกล่าวปรากฏข้อมูลส่วนบุคคล ก็ควรพิจารณาซึ่งน้ำหนักถึงความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และการไม่รุกรานสิทธิส่วนบุคคล

โดยไม่สมควรว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นเพียงใดเพื่อการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของ สผ. ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ตามนัยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

สำหรับกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอให้ สผ. มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเปิดเผยข้อมูลในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น เห็นว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจดำเนินการดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงถือเป็นกรณีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของ สผ. ตามมาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๒๔ (๖) หรือมาตรา ๒๖ (๕) (จ) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่กรณี และ สผ. มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการดังกล่าว

การเปิดเผยข้อมูลในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้กับหน่วยงานที่ได้รับการยกเว้นการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เช่น กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งโดยสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา ถือเป็นกรณีก่อรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ สผ. ต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจของผู้ที่ขอให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ใช้อำนาจขอข้อมูลนั้นต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานตามมาตรา ๔ วรรคสามด้วย

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ร้องเรียนซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือบุคคลอื่น หากเป็นการขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สผ. มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งนี้ สำหรับการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ปรากฏในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีผู้ร้องขอนั้น สผ. ควรพิจารณาซึ่งน้ำหนักว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นเพียงใดเพื่อการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยประกอบกัน

เรื่อง แพทยสภาขอหารือการกำหนดข้อมูลส่วนบุคคลของใบรับรองแพทย์

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ (๕) (ก) มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗
๒. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๗
๓. พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕
มาตรา ๗

ข้อหารือ

แพทยสภาขอหารือการกำหนดข้อมูลส่วนบุคคลของใบรับรองแพทย์ โดยแจ้งว่าแพทยสภาในฐานะองค์กรสภาวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ทำหน้าที่ในการกำหนดและควบคุมมาตรฐานทางวิชาการในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งแพทยสภาได้มีการกำหนดแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ที่ได้รับการรับรองจากมติคณะกรรมการแพทยสภา ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นต้นมา โดยแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ที่แพทยสภากำหนดดังกล่าว มี ๒ แบบ คือ (๑) ใบรับรองแพทย์สำหรับการตรวจสุขภาพ (๒) ใบรับรองแพทย์สำหรับใบอนุญาตขับรถ โดยใบรับรองแพทย์ดังกล่าวจะแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ของผู้ขอรับใบรับรองสุขภาพ และส่วนที่ ๒ ของแพทย์ ซึ่งในส่วนที่ ๑ จะปรากฏข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ รวมทั้งโรคประจำตัว เป็นต้น โดยเหตุผลของการมีส่วนที่ ๑ เนื่องจากผู้ป่วยในบางกรณีเข้ารับการตรวจที่สถานพยาบาลที่ออกใบรับรองแพทย์เป็นครั้งแรก จึงไม่มีประวัติโรคประจำตัวเดิมในเวชระเบียน และต้องให้ผู้ป่วยกรอกและเป็นผู้ยืนยันประวัติดังกล่าวด้วยตนเอง แพทยสภาจึงขอหารือในประเด็น ดังนี้

๑. ในส่วนที่ ๑ ของแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์สำหรับการตรวจสุขภาพ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์สำหรับใบอนุญาตขับรถ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรูปแบบให้ผู้ป่วยกรอกข้อมูลของตนเองที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหวและลงนามรับรอง ได้หรือไม่ การดำเนินการดังกล่าวเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

๒. การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อบุคคลที่สามโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สามารถกระทำได้นาน้อยเพียงใด

๓. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของใบรับรองแพทย์ที่แพทยสภากำหนด

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้พิจารณาข้อหารือของแพทยสภา โดยมีผู้แทนแพทยสภาเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ดังนี้

ตามข้อหารือประเด็นที่ ๑ โดยทั่วไป สถานพยาบาล (หรือนิติบุคคลที่มีสถานพยาบาลในสังกัด) ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลสุขภาพในการให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยได้ ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกในเวชระเบียนหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือบันทึกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในระบบสารสนเทศของสถานพยาบาล เนื่องจากเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับเวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมิน

ความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ หรือเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ตามนัยมาตรา ๒๖ (๕) (ก) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับการกำหนดในแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ สำหรับการตรวจสุขภาพ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์สำหรับใบอนุญาตขับรถ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของแพทยสภา ให้ผู้ขอใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพ ต้องกรอกและยืนยันประวัติสุขภาพ เช่น โรคประจำตัว อุบัติเหตุและการผ่าตัด ประวัติที่เคยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และประวัติอื่นที่สำคัญ จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไรนั้น คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ เห็นว่า การออกใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพดังกล่าว ถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามมาตรา ๒๖ (๕) (ก) ด้วย จึงสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แต่จะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลมาน้อยเพียงใด จะต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ และเหตุผลความจำเป็นในการขอใช้ใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับ วัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นกรณี ๆ ไปว่าการออกใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพโดยแพทย์ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพดังกล่าว นั้น จะต้องใช้ข้อมูลใดในการพิจารณาบ้าง และจะอาศัยข้อมูลจากผู้อนุญาตในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงหรือจากแหล่งใด เช่น ใบรับรองแพทย์สำหรับใบอนุญาตขับรถ มีความจำเป็นต้องระบุประวัติสุขภาพเกี่ยวกับโรคลมชัก เนื่องจากเป็นโรคประจำตัวหรือสภาวะของโรคที่อาจเป็นอันตรายขณะขับรถตามที่แพทยสภากำหนดตามกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นในการพิจารณาออกใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพในกรณีดังกล่าว และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด นอกจากนี้ ในบางกรณี อาจไม่ปรากฏประวัติสุขภาพเกี่ยวกับโรคลมชักหรือข้อมูลสุขภาพอื่นที่จำเป็นต้องใช้ในการออกใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพ ในเวชระเบียนหรือระบบสารสนเทศที่สถานพยาบาลเก็บรวบรวมไว้ จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากผู้ขอใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพแจ้ง และต้องให้ผู้ขอกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มด้วย ไม่เช่นนั้นอาจทำให้แพทย์ออกใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพที่มีข้อมูลไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของผู้ขอ และอาจเกิดปัญหาในการนำใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพไปใช้ได้ ดังนั้น สถานพยาบาลที่เกี่ยวข้องและแพทยสภา จึงควรพิจารณากำหนดข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ขอใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพต้องกรอกในแบบฟอร์ม ตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่วัตถุประสงค์ในการขอใช้ใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพ โดยเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และหากเห็นสมควรกำหนดให้ผู้ขอใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพยืนยันข้อมูล โดยลงนามรับรองในแบบฟอร์ม ก็สามารถพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม

ตามข้อหารือประเด็นที่ ๒ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ เห็นว่า มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย...” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งได้ล่วงรู้ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลนำข้อมูลนั้นไปเปิดเผยต่อผู้อื่น นอกจากนี้ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพโดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่จะเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอม แต่ไม่ได้

ห้ามหรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความประสงค์ที่จะเปิดเผยข้อมูลสุขภาพของตนแก่ผู้อื่น ในทางกลับกัน มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจึงย่อมสามารถนำข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน รวมถึงข้อมูลสุขภาพ ไปดำเนินการอย่างใดต่อไปได้ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงข้อมูลสุขภาพ ในใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพต่อบุคคลอื่นโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง (หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน) จึงสามารถกระทำได้โดยไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามข้อหารือประเด็นที่ ๓ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตว่า เนื่องจากข้อมูลในใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ขอ โดยเฉพาะข้อมูลสุขภาพที่อาจเกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ขอ นั้นได้ บุคคลหรือหน่วยงานที่นำใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพดังกล่าวไปใช้ หรือมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพดังกล่าวจึงต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวให้มีความเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นด้วย ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการดำเนินการดังกล่าวแพทยสภาอาจพิจารณาระบุคำแนะนำในแบบฟอร์มใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพ หรือกำหนดแนวปฏิบัติหรือคำแนะนำในการใช้ใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพ เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานที่นำใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพที่ได้รับจากผู้ขอใบรับรองแพทย์/ใบรับรองสุขภาพไปใช้ถือปฏิบัติได้ตามที่เห็นสมควร

เรื่อง สถานีตำรวจ F ขอรื้อกรณีผู้ใช้ Facebook ได้โพสต์รูปภาพและข้อความ ขอกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓
มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘
๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๐

ข้อหารือ

สถานีตำรวจ F แจ้งว่า มีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า ผู้ใช้ Facebook รายหนึ่ง โพสต์ภาพผู้เสียหาย พร้อมโพสต์ข้อความอันเป็นการทำให้ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง ผู้แจ้งจึงมาพบพนักงานสอบสวน เพื่อประสงค์ให้ดำเนินคดีกับบุคคลนั้น ต่อมา พนักงานสอบสวนได้รับหนังสือจากสำนักงานอัยการ C ให้ตรวจสอบ ข้อมูล ดังนี้

๑. ข้อมูลรูปโปรไฟล์ (profile) จากเว็บไซต์ www.facebook.com ของผู้ต้องหา ที่ผู้ต้องหาได้ โพสต์ภาพ และข้อความดังกล่าวของผู้ต้องหานั้น ที่มีสัญลักษณ์ได้โพสต์เป็นรูปโลก และรูปคน นั้น มีลักษณะเป็นการทำให้สาธารณชนหรือประชาชนทั่วไปพบเห็นภาพและข้อความดังกล่าวได้โดยทั่วไป หรือเฉพาะกลุ่มคน หรือไม่ อย่างไร

๒. ผู้ต้องหาโพสต์ข้อความและภาพ นั้น ผู้ต้องหาในคดีนี้ เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร โดยให้อธิบายมาโดยละเอียด

จึงขอหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับ การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึง ข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาพหรือข้อความเกี่ยวกับบุคคลที่โพสต์บนเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน Facebook ที่สามารถระบุตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับภาพหรือข้อความนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการโพสต์ภาพผู้เสียหายบน Facebook จะอยู่ภายใต้บังคับ

ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้หลายประการ เช่น การกำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ข้อกำหนดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ หน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม และการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๗ (๔) หน้าที่ในการตอบสนองต่อคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๖ หน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ และหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๓๗ (๓) เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติและเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบ หรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรหรือของบุคคลนั้น โดยกำหนดหลักการที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลว่าต้องมีฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี และหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่นใดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตั้งแต่ขั้นต้นของการเก็บรวบรวมจนกระทั่งการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ต้องหาซึ่งมีฐานะเป็นบุคคลธรรมดา จะถือว่าเป็นการกระทำในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่นั้น สถานีตำรวจ F ต้องพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้นั้นทำการเก็บรวบรวมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยไม่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้นในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ย่อมไม่อยู่ในขอบเขต

การบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๑) แต่อย่างไรก็ดี หากการกระทำของผู้ต้องหา มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นเกินสมควร หรือเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอื่นใด ผู้กระทำอาจมีความรับผิดตามกฎหมายเหล่านั้นได้ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา หรือการทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ส่วนประเด็นตามข้อหาหรือที่ ๑ ว่า ข้อมูลรูปโปรไฟล์ (profile) จากเว็บไซต์ www.facebook.com ของผู้ต้องหา ที่ผู้ต้องหาได้โพสต์ภาพ และข้อความของผู้ต้องหา มีลักษณะเป็นการทำให้สาธารณชนหรือประชาชนทั่วไปพบเห็นภาพและข้อความดังกล่าวได้โดยทั่วไป หรือเฉพาะกลุ่มคน หรือไม่ อย่างไร นั้น ไม่ใช่กรณีที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยตรง พนักงานสอบสวนจึงควรพิจารณาดำเนินการต่อไปตามข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

เรื่อง สถานีตำรวจ D ขอรื้อการโพสต์ภาพใบสำคัญการหย่า

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓
มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘
๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๐

ข้อหารือ

สถานีตำรวจ D แจ้งว่า มีผู้กล่าวหาผู้ใช้แอปพลิเคชัน TikTok เป็นผู้ต้องหา ในข้อหาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยผู้ใช้ TikTok ดังกล่าว ได้โพสต์ภาพใบสำคัญการหย่าใน TikTok ที่มีชื่อและนามสกุลของผู้กล่าวหา ทำให้ได้รับความเสียหาย ซึ่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ D ได้รับคำร้องทุกข์เป็นคดีอาญา ดังนั้น จึงขอหารือว่า การโพสต์ภาพใบสำคัญการหย่าใน TikTok ที่มีชื่อและนามสกุลของผู้กล่าวหา นั้นถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ และเป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่ มาตราใด ทางคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีมาตรการอย่างไร ผู้กล่าวหาถือเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถยื่นคำร้องเรียนไปยังคณะกรรมการฯ ได้หรือไม่ การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนโดยมิชอบหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการสอบสวนต่อไป

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาพใบสำคัญการหย่าที่ปรากฏชื่อและนามสกุลของผู้กล่าวหา จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการนำภาพใบสำคัญการหย่าที่ปรากฏชื่อและนามสกุลของผู้กล่าวหาไปโพสต์ในแอปพลิเคชัน TikTok จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร

โดยมาตรา ๖ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้หลายประการ เช่น การกำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ข้อกำหนดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ หน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม และการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๗ (๔) หน้าที่ในการตอบสนองต่อคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๖ หน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ และหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๓๗ (๓) เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติและเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรหรือของบุคคลนั้น โดยกำหนดหลักการที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลว่าต้องมีฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี และหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่นใดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บรวบรวมจนกระทั่งการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ต้องหาซึ่งมีฐานะเป็นบุคคลธรรมดา จะถือว่าเป็นการกระทำในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ นั้น สถานีตำรวจ D ต้องพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้นั้นทำการเก็บรวบรวมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยไม่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้น ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลย่อมไม่อยู่ในขอบเขตการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๑) แต่อย่างไรก็ดี หากการกระทำของผู้ต้องหา มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นเกินสมควร หรือเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอื่นใด ผู้กระทำอาจมีความรับผิดชอบตามกฎหมายเหล่านั้นได้ เช่น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา หรือการทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่อง สถานีตำรวจ E ขอรื้อข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓
มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒
มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘
๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๐

ข้อหารือ

สถานีตำรวจ E แจ้งว่า มีผู้เสียหายมาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในความผิดฐานเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเสนออัยการ B พิจารณาแล้ว ต่อมาอัยการ B ได้มีหนังสือให้พนักงานสอบสวนสอบถามมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่า กรณีที่บุคคลธรรมดาได้รับข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่น เช่น ภาพถ่ายบุคคล มาจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย และนำภาพถ่ายบุคคลดังกล่าวมาเผยแพร่ในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กพร้อมข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กรณีดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาพถ่ายบุคคลหรือข้อมูลอื่นเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการนำภาพถ่ายบุคคลหรือข้อมูลส่วนบุคคลอื่นไปโพสต์ในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งว่า พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้หลายประการ

เช่น การกำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ข้อกำหนดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ หน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม และการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๗ (๔) หน้าที่ในการตอบสนองต่อคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๖ หน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ และหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๓๗ (๓) เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติและเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรหรือของบุคคลนั้น โดยกำหนดหลักการที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลว่าต้องมีฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี และหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่นใดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บรวบรวมจนกระทั่งการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ต้องหาซึ่งมีฐานะเป็นบุคคลธรรมดา จะถือว่าเป็นการกระทำในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ นั้น สถานีตำรวจ E ต้องพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ต้องหาทำการเก็บรวบรวมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาลักษณะดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยไม่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้น ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ย่อมไม่อยู่ในขอบเขตการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๑) แต่อย่างไรก็ดี หากการกระทำของผู้ต้องหามีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นเกินสมควร หรือเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอื่นใด ผู้กระทำอาจมีความรับผิดตามกฎหมายเหล่านั้นได้ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา หรือการละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่อง สถานีตำรวจ G ขอรื้อข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓
มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘
๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๐

ข้อหารือ

สถานีตำรวจ G แจ้งว่า มีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ G เพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกล่าวหาว่า ผู้ต้องหาได้คัดลอกภาพถ่ายใบหน้าผู้เสียหายกับครอบครัว ซึ่งเป็นภาพโปรไฟล์บน Facebook ของผู้เสียหาย ไปโพสต์ใน Facebook ของผู้ต้องหาในลักษณะนำไปโพสต์ประจานเรื่องไม่ชำระหนี้แก่ผู้ต้องหา โดยผู้เสียหายไม่ได้อนุญาต จึงหาหรือว่า การที่ผู้ต้องหานำภาพถ่ายของผู้เสียหายพร้อมครอบครัว ที่ปรากฏภาพถ่ายใบหน้าของผู้เสียหาย และครอบครัวไปใช้โพสต์ทาง Facebook ซึ่งตั้งค่าสาธารณะ บุคคลทั่วไปสามารถพบเห็นภาพถ่ายใบหน้าผู้เสียหาย และพบเห็นข้อความที่โพสต์ประจานได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย การกระทำของผู้ต้องหาตามข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๗ หรือไม่ อย่างไร และในส่วนของผู้ต้องหาซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา การที่นำภาพของผู้อื่นไปใช้โพสต์ จะเข้าค่านियมคำว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาพถ่ายบุคคลหรือข้อมูลอื่นเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการนำภาพถ่ายบุคคลหรือข้อมูลส่วนบุคคลอื่นไปโพสต์ในแอปพลิเคชัน Facebook จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่

ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้หลายประการ เช่น การกำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ข้อกำหนดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ หน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม และการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๗ (๔) หน้าที่ในการตอบสนองต่อคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๖ หน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ และหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๓๗ (๓) เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติและเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อย่างเป็นระบบหรือเป็นประจําสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรหรือของบุคคลนั้น โดยกำหนดหลักการที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลว่าต้องมี ฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี และหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่น ใดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอม จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บรวบรวม จนกระทั่งการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนด ข้อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคล ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ต้องหาซึ่งมีฐานะเป็นบุคคลธรรมดา จะถือว่าเป็น การกระทำในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ นั้น สถานีตำรวจ G ต้องพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ต้องหาทำการเก็บรวบรวมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรม ในครอบครัวของบุคคลนั้นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยไม่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อย่างเป็นระบบหรือเป็นประจําสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้น ในฐานะผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคล ย่อมไม่อยู่ในขอบเขตการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๑) แต่อย่างไรก็ดี หากการกระทำของผู้ต้องหามีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัว ของบุคคลอื่นเกินสมควร หรือเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอื่นใด ผู้กระทำอาจมีความรับผิด ตามกฎหมายเหล่านั้นได้ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาท หรือหมิ่นประมาท โดยการโฆษณา หรือการทำให้ละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่อง สถานีตำรวจ H ขอรื้อข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓
มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘
๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๐

ข้อหารือ

สถานีตำรวจ H แจ้งว่า พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจ H ได้มีความเห็นสั่งฟ้องสำนวนการสอบสวนคดีในข้อหา “เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย” และได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ A ต่อมา เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ พนักงานอัยการ A ได้มีหนังสือสอบสวนเพิ่มเติมครั้งที่ ๒ มายังพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ H เพื่อให้ส่งหนังสือสอบถามคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้มีความเห็นว่า “ตามข้อเท็จจริงในคดีนี้ เมื่อผู้ต้องหาว่าจ้างผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้รับเหมาต่อเติมบ้าน แต่ผู้ต้องหาเห็นว่าผู้รับเหมาทำงานไม่ดี จึงโพสต์ภาพผลงาน ความเห็น และภาพสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับเหมาลงใน Facebook ของผู้ต้องหาออกสู่สาธารณะ โดยสำเนาบัตรของผู้รับเหมางานได้มาเมื่อมีการทำสัญญาจ้างเหมาเท่านั้น จะถือว่าผู้ต้องหาเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งได้กระทำความผิดภายใต้การบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร หากไม่อยู่ภายใต้กฎหมายนี้ ด้วยเหตุผลใด อย่างไร ให้ละเอียดชัดเจนไปตามรูปคดี จึงขอให้วินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น เพื่อความสะดวกในการสอบสวน และพนักงานสอบสวนจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาพสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลอื่นเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการนำภาพสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลส่วนบุคคลอื่นไปโพสต์ในแอปพลิเคชัน Facebook

จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้หลายประการ เช่น การกำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ข้อกำหนดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ หน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม และการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๗ (๔) หน้าที่ในการตอบสนองต่อคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๖ หน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ และหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษาหรือไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๓๗ (๓) เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติและเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรหรือของบุคคลนั้น โดยกำหนดหลักการที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลว่าต้องมีฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี และหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่นใดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บรวบรวมจนกระทั่งการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ต้องหาซึ่งมีฐานะเป็นบุคคลธรรมดา จะถือว่าเป็นการกระทำในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ นั้น สถานีตำรวจ H ต้องพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ต้องหาทำการเก็บรวบรวมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยไม่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้น ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ย่อมไม่อยู่ในขอบเขตการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๑) อย่างไรก็ดี หากการกระทำของผู้ต้องหามีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นเกินสมควร หรือเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอื่นใด ผู้กระทำอาจมีความผิดตามกฎหมายเหล่านั้นได้ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือหมิ่นประมาท
โดยการโฆษณา หรือการทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

adpc

เรื่อง สถานีตำรวจ J ขอร้องการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓
มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘
๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๐

ข้อหาหรือ

สถานีตำรวจ J แจ้งว่า มีผู้เสียหายได้ร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหากรณีนำข้อมูลที่ทำให้สามารถระบุตัวบุคคลได้อันเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายและยังเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมของผู้เสียหายที่ผู้เสียหายถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดต่อกฎหมายไปโพสต์ลงบน Facebook ของผู้ต้องหา ซึ่งเปิดการมองเห็นเป็นสาธารณะ โดยผู้เสียหายไม่ได้ยินยอมให้ผู้ต้องหาเป็นผู้เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้บุคคลทั่วไปที่ได้พบเห็นโพสต์ดังกล่าวเข้าใจผู้เสียหายผิดทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง เพราะเหตุที่ได้พบและอ่านข้อความเอกสารตามโพสต์ดังกล่าวเนื่องจากผู้อ่านไม่อาจเข้าใจถึงสาเหตุที่แท้จริง ผู้เสียหายจึงร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาเพื่อให้ได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ไว้สอบสวนตามกฎหมายแล้ว แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายใหม่ ซึ่งคำนิยาม “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว นักกฎหมายรวมทั้งพนักงานสอบสวนต่างก็ตีความและมีความเห็นต่างกัน จึงขอหารือและขอทราบความเห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวข้างต้นเป็นความผิดตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและให้คำแนะนำหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาพสำเนาเอกสารหรือข้อมูลอื่นเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการนำภาพสำเนาเอกสารหรือข้อมูลส่วนบุคคลอื่นไปโพสต์ในแอปพลิเคชัน Facebook จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครอง

ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ กำหนดว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยการเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้หลายประการ เช่น การกำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี หน้าที่ในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ข้อกำหนดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ หน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม และการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๓๗ (๔) หน้าที่ในการตอบสนองต่อคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๖ หน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ และหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๓๗ (๓) เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติและเจตนารมณ์แห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรหรือของบุคคลนั้น โดยกำหนดหลักการที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลว่าต้องมีฐานทางกฎหมายตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี และหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่นใดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บรวบรวมจนกระทั่งการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ต้องหาซึ่งมีฐานะเป็นบุคคลธรรมดา จะถือว่าเป็นการกระทำในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ นั้น สถานีตำรวจ J ต้องพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้นั้นทำการเก็บรวบรวมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยไม่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบหรือเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้นในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ย่อมไม่อยู่ในขอบเขตการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๔ (๑) แต่อย่างไรก็ดี

หากการกระทำของผู้ต้องหา มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นเกินสมควร หรือเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอื่นใด ผู้กระทำอาจมีความรับผิดตามกฎหมายเหล่านั้นได้ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา หรือการทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่อง สมาคมธนาคารไทย ขอรื้อการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๒๐
มาตรา ๒๑ วรรคสอง มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๖ (๔) และ (๕) (ก) และ (จ) มาตรา ๒๖ วรรคสาม
มาตรา ๓๓ วรรคห้า มาตรา ๓๗ (๓) มาตรา ๗๓ และมาตรา ๙๕
๒. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๖๘ (๓)
๓. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๒๔ (๒) และ (๑๐) และมาตรา ๕๘
๔. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย
อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙
๕. พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖
๖. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบ
การแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่
ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน
ข้อ ๕.๓.๑ (๑) (๒) และ (๓)
๗. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองสำหรั
การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่มีได้กระทำภายใต้การควบคุมของ
หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๖
ข้อ ๓ ข้อ ๕ และข้อ ๙

ข้อหารือ

สมาคมธนาคารไทยแจ้งว่า ธุรกิจสถาบันการเงินสมาชิกจัดเป็นธุรกิจอันเป็นที่ไว้วางใจ
ของประชาชน ซึ่งการจัดตั้ง การขอใบอนุญาต และการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินสมาชิกจะอยู่ภายใต้
การกำกับดูแลโดยธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
ผู้ที่จะเป็นพนักงานของสถาบันการเงินสมาชิกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สิน
และการดูแลทรัพย์สินของผู้ฝากเงินหรือเจ้าของบัญชีอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น การเข้าเป็นพนักงาน
ของสถาบันการเงินสมาชิกที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสินทรัพย์ของประชาชนจึงต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต
อย่างยิ่งและต้องมีความรับผิดชอบต่อระบบเศรษฐกิจ ในการรับผู้สมัครงานเข้าเป็นพนักงานของสถาบันการเงิน
สมาชิก สถาบันการเงินสมาชิกจึงจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้สมัครคัดสำเนาประวัติอาชญากรรมของตนเองมายื่นต่อ
สถาบันการเงินสมาชิกอย่างช้าที่สุดในวันเริ่มทำงานวันแรก หรือลงนามในหนังสือยินยอมให้สถาบันการเงินสมาชิก
ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้สมัครกับกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อใช้ใน
การพิจารณารับบุคคลเข้าทำงาน หรือการตรวจสอบคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หรือพิจารณาความเหมาะสม
ของบุคคลที่จะให้ดำรงตำแหน่ง แต่เนื่องด้วยประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์

เกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่มีได้กระทำ ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๖ (“ประกาศฯ”) ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่มีได้กระทำ ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งอาจมีผลกระทบต่อแนวทางการดำเนินงานของสถาบันการเงินสมาชิก ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินสมาชิกต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมสอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศฯ และหน้าที่ในฐานะองค์กรอันเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน สมาคมธนาคารไทยในนามของสถาบันการเงินสมาชิก จึงขอหารือมายังคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อขอให้ตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้ประกาศฯ ฉบับดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของสมาชิกในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน ๕ ประเด็น

ความเห็น

คณะกรรมการตอบข้อหารือและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความหมายของ “ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม”

๑.๑ การจัดเก็บเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาเอกสารจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) หากเอกสารดังกล่าวมีการบันทึกว่า “ไม่พบประวัติอาชญากรรม” หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน เอกสารดังกล่าวถือว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศฯ หรือไม่

ความเห็น

บทนิยามตามข้อ ๓ ของประกาศฯ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม หมายความว่า ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญา การดำเนินคดีอาญา หรือการรับโทษทางอาญาที่เป็นข้อมูลที่เป็นทางการหรือรับรองโดยหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะดำเนินการนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น การจัดเก็บเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาเอกสารจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ที่ระบุว่า “ไม่พบประวัติอาชญากรรม” หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน โดยไม่มีการเชื่อมโยงหรืออาจเชื่อมโยงไปยังข้อมูลส่วนบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญา การดำเนินคดีอาญา หรือการรับโทษทางอาญา จึงไม่ถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศฯ นี้ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

(ข) หากเอกสารดังกล่าวมีการบันทึกว่า “โจทก์ถอนฟ้อง” / “อัยการสั่งไม่ฟ้อง” / “พิพากษาให้รอลงอาญา” / “อยู่ระหว่างการอุทธรณ์” หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน เอกสารดังกล่าวถือว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศฯ หรือไม่

ความเห็น

เนื่องจากข้อเท็จจริงดังกล่าวปรากฏข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการถอนฟ้อง การสั่งไม่ฟ้อง การดำเนินการที่อยู่ในกระบวนการพิจารณาคดี หรือการรับโทษ หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญา

คดีอาญา หรือโทษทางอาญา ย่อมถือเป็นส่วนหนึ่งของการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญา การดำเนินคดีอาญา หรือการรับโทษทางอาญา ตามบทนิยามของคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม” ในข้อ ๓ ของประกาศฯ ดังนั้น การจัดเก็บเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาเอกสารจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในกรณีดังกล่าว จึงถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศนี้

๑.๒ ในกรณีที่หน่วยงานมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมมาบันทึกในระบบของสถาบันการเงินสมาชิกว่าพนักงานรายนั้น ๆ “พบประวัติอาชญากรรม” หรือ “ไม่พบประวัติอาชญากรรม” หรือ “ผ่านกระบวนการตรวจประวัติอาชญากรรมเรียบร้อยแล้ว” หรือ “ผ่านการตรวจคุณสมบัติเรียบร้อยแล้ว” โดยไม่ได้ให้รายละเอียดใด ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำผิดหรือบทกำหนดโทษ การบันทึกลงระบบในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ถือว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศฯ หรือไม่

ความเห็น

การที่หน่วยงานที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลนำข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลที่เป็นทางการหรือรับรองโดยหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย มาบันทึกในระบบของสถาบันการเงินสมาชิกว่าพนักงานรายใดพบประวัติอาชญากรรมหรือไม่ หรือผ่านกระบวนการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมแล้วหรือไม่ โดยไม่ได้ให้รายละเอียดใด ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ในการกระทำผิดหรือการรับโทษ อาจพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้

(๑) สำหรับการบันทึกว่าพบประวัติอาชญากรรม หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน แม้ไม่ได้ปรากฏข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ในการกระทำผิดอาญาหรือการรับโทษทางอาญา ก็ถือได้ว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศนี้แล้ว เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามบทนิยามตามข้อ ๓ ของประกาศฯ

(๒) สำหรับการบันทึกว่าไม่พบประวัติอาชญากรรม หรือผ่านกระบวนการตรวจประวัติอาชญากรรมเรียบร้อยแล้ว หรือผ่านการตรวจคุณสมบัติเรียบร้อยแล้ว หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน โดยไม่มีการเชื่อมโยงหรืออาจเชื่อมโยงไปยังข้อมูลส่วนบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดอาญา การดำเนินคดีอาญา หรือการรับโทษทางอาญา ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไม่ถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศนี้ ตามที่ได้ให้ความเห็นไว้ในประเด็นที่ ๑.๑ (ก)

ประเด็นที่ ๒ ขอบเขตการใช้บังคับของประกาศฯ ในเชิงเงื่อนไข

๒.๑ ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่เก็บรวบรวมมาก่อนวันที่ประกาศฯ จะมีผลใช้บังคับ สถาบันการเงินสมาชิกมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดในประกาศฯ หรือไม่ อาทิ ระยะเวลาการจัดเก็บไม่เกิน ๖ เดือน (ในกรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มีความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ของประกาศฯ)

กรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม ก่อนวันที่ประกาศฯ จะมีผลใช้บังคับ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกจัดเก็บอยู่ในคลังเอกสารและไม่ได้ถูกนำออกมาใช้อีกเลย

และเมื่อประกาศฯ มีผลใช้บังคับแล้ว ขอหาหรือว่าสถาบันการเงินสมาชิกมีความจำเป็นต้องดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเหล่านี้ที่ครบหรือเกินกว่าระยะเวลา ๖ เดือนทันทีหรือไม่

๒.๒ ในกรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๙ ของประกาศฯ ระยะเวลา ๖ เดือน ให้นับแต่วันที่ประกาศฯ มีผลใช้บังคับ (ข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมมาก่อนวันที่ประกาศฯ จะมีผลใช้บังคับ) หรือให้นับจากวันที่ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมดังกล่าวไม่มีความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อการดำเนินการตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง

ความเห็น

สำหรับประเด็นข้อหาหรือที่ ๒.๑ และที่ ๒.๒ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่ได้เก็บรวบรวมมาก่อนวันที่ประกาศฯ ใช้บังคับ อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้

(๑) กรณีข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่ได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ ซึ่งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิมตามมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่การเปิดเผยและการดำเนินการอื่นที่มีใช้การเก็บรวบรวมและการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง ดังนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจึงมีหน้าที่ในการจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษาตามมาตรา ๓๗ (๓) ด้วย โดยระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมย่อมเป็นไปตามข้อ ๙ ของประกาศฯ ซึ่งกำหนดว่า สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเพื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๕ วรรคหนึ่งของประกาศฯ หากไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มีผลใช้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างไร ให้เก็บรวบรวมไว้ได้อีกไม่เกิน ๖ เดือน นับแต่วันที่การดำเนินการดังกล่าวเสร็จสิ้นสำหรับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละราย ตามวัตถุประสงค์และความจำเป็นในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ (วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๗) ข้อกำหนดในเรื่องระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศดังกล่าวจะต้องไม่มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น ระยะเวลา ๖ เดือนดังกล่าว จึงเริ่มนับแต่วันที่ประกาศฯ มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป

(๒) กรณีข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่เก็บรวบรวมมาเมื่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับแล้ว แต่ก่อนที่ประกาศฯ จะมีผลใช้บังคับ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลจะอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมดังกล่าวที่เก็บรวบรวมมาเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ วรรคหนึ่งของประกาศฯ หากไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มีผลใช้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างไร จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาตามข้อ ๙ ด้วย กล่าวคือ ให้เก็บรวบรวมไว้ได้อีกไม่เกิน ๖ เดือน นับแต่วันที่การดำเนินการดังกล่าวเสร็จสิ้นสำหรับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละราย

ตามวัตถุประสงค์และความจำเป็นในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ (วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๗) ระยะเวลา ๖ เดือนดังกล่าว จึงเริ่มนับแต่วันที่ประกาศฯ มีผลใช้บังคับเป็นต้นไปเช่นเดียวกับกรณีตาม (๑)

ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยในการดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ให้ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ออกตามความในมาตรา ๓๓ วรรคห้าโดยอนุโลม

ประเด็นที่ ๓ ขอบเขตการใช้บังคับในเชิงวัตถุประสงค์

๓.๑ ตามประกาศฯ ข้อ ๕ กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมได้เฉพาะกรณีที่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ (๑) (๒) (๓) แต่หากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมไม่ได้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น สถาบันการเงินสมาชิกจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ และการดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์นั้นอยู่ในบังคับของหน้าที่ต่าง ๆ ตามประกาศฯ หรือไม่ อาทิ สถาบันการเงินสมาชิกทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องหรือการฟ้องร้องดำเนินคดีทุจริตของพนักงาน เป็นต้น

ความเห็น

ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวจึงต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง โดยหากไม่ใช่กรณีที่เป็นข้อยกเว้นตาม (๑) ถึง (๕) (ก) (ข) (ค) (ง) หรือ (จ) จะต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ของประกาศฯ เป็นเพียงวัตถุประสงค์ที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการคุ้มครองเฉพาะสำหรับกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวเท่านั้น ทั้งนี้ ตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่งของประกาศฯ

ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่ได้จำกัดวัตถุประสงค์แต่เพียงตามที่ระบุในข้อ ๕ วรรคหนึ่งของประกาศดังกล่าวเท่านั้น แต่ต้องเป็นไปตามหลักการของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมจึงสามารถกระทำได้แม้ไม่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ของประกาศฯ และหากวัตถุประสงค์ดังกล่าวไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๕ ดังกล่าว ก็ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เรื่องระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามข้อ ๙ ของประกาศฯแต่อย่างใด แต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ (๓)

แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีหน้าที่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติอื่น ๆ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

๓.๒ หากในขณะที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม สถาบันการเงินสมาชิกดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ (๑) (๒) (๓) ของประกาศฯ แล้วแต่กรณี แต่ต่อมาต้องการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้หรือการเปิดเผยซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ (๑) (๒) (๓) ของประกาศฯ กรณีนี้สถาบันการเงินสมาชิกจะต้องดำเนินการอย่างไรให้สอดคล้องกับหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศฯ ฉบับดังกล่าว

ความเห็น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลประสงค์จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมในวัตถุประสงค์ที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องพิจารณาฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นและรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง (๑) เว้นแต่กรณีที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมได้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมนั้นได้ตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง (๒) อย่างไรก็ตาม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศฯ ด้วย และหากวัตถุประสงค์ใหม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ของประกาศฯ จะต้องปฏิบัติตามข้อ ๕ และข้อ ๙ ของประกาศฯ นี้ด้วย โดยในกรณีดังกล่าว ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามข้อ ๙ ของประกาศฯ ย่อมเริ่มนับใหม่เมื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใหม่นั้นเสร็จสิ้นสำหรับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละราย

ประเด็นที่ ๔ ฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๖ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม

๔.๑ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ (๑), (๒), (๓) ของประกาศฯ สถาบันการเงินสมาชิกสามารถใช้ฐานทางกฎหมายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ โดยไม่ต้องขอความยินยอมได้หรือไม่ ดังนี้

(ก) ฐานประโยชน์สาธารณะที่สำคัญตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) เนื่องจากธุรกิจสถาบันการเงินสมาชิกเป็นธุรกิจที่ผูกพันกับดูแลและมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินในระบบสถาบันการเงินสมาชิกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง พนักงานหรือบุคลากรของสถาบันการเงินสมาชิกทุกแห่งจึงจำเป็นต้องถูกตรวจสอบประวัติอาชญากรรมเพื่อสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการในระบบสถาบันการเงินสมาชิก

(ข) ฐานประโยชน์สาธารณะที่สำคัญตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแล หรือมีกฎหมายกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเฉพาะตำแหน่ง อาทิจำพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๘ (๓) ซึ่งกำหนดให้กรรมการ

ต้องไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต หรือตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการ แต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงินสมาชิก บริษัทแม่ของสถาบัน การเงินสมาชิก และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน ข้อ ๕.๓.๑ (๑) (๒) (๓) ซึ่งกำหนดให้กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงินสมาชิก บริษัทแม่ของสถาบันการเงินสมาชิก และบริษัท ลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน จะต้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามที่ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เป็นต้น

(ค) ฐานการประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้างตามมาตรา ๒๖ (๕) (ก) หากมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนั้น ๆ โดยสถาบันการเงินสมาชิกว่าพนักงานหรือบุคลากร ต้องไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันสมัครงาน เป็นต้น

ความเห็น

กรณีนี้หรือตามประเด็นที่ ๔.๑ (ก) ที่เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหน้าที่หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติไว้ ซึ่งเป็นไปเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ และการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวของผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลจำเป็นจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไป ตามกฎหมายนั้นได้ ดังนั้น หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้ฐานทางกฎหมายตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมโดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคล เนื่องจากเห็นว่าธุรกิจสถาบันการเงินสมาชิกเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงทางการเงิน และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินในระบบสถาบันการเงินสมาชิกมีความสำคัญอย่างยิ่ง อันเป็นประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของพนักงานหรือบุคลากร ของสถาบันการเงินสมาชิกเพื่อสร้างและธำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการในระบบสถาบันการเงินสมาชิก จะต้องมีการกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของพนักงาน หรือบุคลากรของสถาบันการเงินสมาชิก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างและธำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่น ของผู้ใช้บริการในระบบสถาบันการเงินสมาชิก จึงจะถือเป็นกรณีที่เป็นกรณจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ)

สำหรับประเด็นที่หรือตาม ๔.๑ (ข) นั้น หากเป็นกรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกมีความจำเป็นต้อง ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น มาตรา ๖๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดให้กรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดต้องไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิด เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต หรือมาตรา ๒๔ (๒) และ (๑๐) และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจ สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์ การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบัน การเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน ข้อ ๕.๓.๑ (๑) (๒) และ (๓)

ซึ่งกำหนดให้กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน จะต้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามที่กำหนด อันเป็นมาตรการในการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมความเชื่อมั่นของประชาชนและผู้ฝากเงินที่มีต่อระบบสถาบันการเงินโดยรวม การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หรือพิจารณาความเหมาะสมของบุคคลที่จะให้ดำรงตำแหน่งที่มีเงื่อนไขดังกล่าว ก็ย่อมถือได้ว่าเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ ตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) จึงไม่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

กรณีตามประเด็นที่ ๔.๑ (ค) กรณีที่จะถือได้ว่าเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้างตามมาตรา ๒๖ (๕) (ก) จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหน้าที่หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติไว้ ซึ่งเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง และการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจำเป็นจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นได้ ดังนั้น หากสถาบันการเงินมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของพนักงานหรือบุคลากรในตำแหน่งใดไว้ โดยกำหนดว่าต้องไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ไม่ใช้การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้างที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดไว้ ย่อมไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๒๖ (๕) (ก) ที่จะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

๔.๒ การขอความยินยอมให้สอดคล้องกับประกาศฯ

(ก) ในขั้นตอนการประกาศหรือประชาสัมพันธ์การรับสมัคร การสรรหา การเสนอชื่อหรือรับเรื่องสำหรับการดำเนินการเช่นว่านั้น กรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกมีการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลเกี่ยวกับการพบ/ไม่พบประวัติอาชญากรรมที่อาจมีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนั้น สถาบันการเงินสมาชิกจึงต้องแจ้งความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมดังกล่าวให้ผู้สมัครในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบตั้งแต่ขั้นตอนการประกาศหรือประชาสัมพันธ์การรับสมัคร การสรรหา การเสนอชื่อหรือการรับเรื่องสำหรับการดำเนินการเช่นว่านั้นแล้ว ซึ่งกรณีดังกล่าวสถาบันการเงินสมาชิกต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามข้อ ๕ และข้อ ๙ ของประกาศฯ การขอความยินยอมดังกล่าวของสถาบันการเงินสมาชิก ถือได้ว่าเป็นการเข้าทำสัญญาจ้างแรงงานกับผู้ผ่านการคัดเลือกให้เข้ามาทำงานซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ให้ความยินยอม สถาบันการเงินสมาชิกอาจไม่สามารถดำเนินการพิจารณารับสมัครเข้ามาเป็นพนักงานได้ ดังนี้แล้วการดำเนินการขอความยินยอมดังกล่าวของสถาบันการเงินสมาชิกจะถือได้ว่าเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ว่าต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมหรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่ต้องได้รับความยินยอม โดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และ/หรือข้อ ๕ ของประกาศฯ เช่น กรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกมีความจำเป็นต้องตรวจสอบประวัติอาชญากรรมในการพิจารณารับสมัครบุคคลเข้าทำงาน หรือการตรวจสอบคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หรือพิจารณาความเหมาะสมของบุคคลที่จะให้ดำรงตำแหน่งใด แต่ไม่ใช่กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องดำเนินการเช่นนั้น ซึ่งจะได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ โดยมาตรา ๑๙ วรรคสี่ บัญญัติว่า ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ

ดังนั้น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่า การให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมนั้น มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการเข้าทำสัญญา หรือการให้บริการ เช่น การพิจารณารับสมัครบุคคลเข้าทำงาน หรือการให้ดำรงตำแหน่งใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็อาจกำหนดเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดในการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการที่เกี่ยวข้องได้ หากเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุผลเกี่ยวกับความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการนั้นเพียงพอ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่เห็นว่าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามนัยมาตรา ๗๓

(ข) ภายหลังกระบวนการสรรหาเสร็จสิ้น และรับพนักงานเข้าทำงานแล้ว สถาบันการเงินสมาชิกสามารถขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมไว้เกินกว่า ๖ เดือนได้หรือไม่ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศฯ ข้อ ๙ ตอนท้าย แม้จะไม่ปรากฏว่ามีความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อการดำเนินการตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง อาทิ ประสงค์จะเก็บไว้จนกว่าจะพ้นสภาพการเป็นพนักงานและอีก ๑๐ ปี ตามเงื่อนไขอายุความการฟ้องร้องดำเนินคดีต่าง ๆ ที่อาจมีหลังสิ้นสุดสภาพการจ้าง เป็นต้น

ความเห็น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลประสงค์จะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมซึ่งได้เก็บรวบรวมเพื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๕ วรรคหนึ่งไว้เกิน ๖ เดือนนับแต่วันที่การดำเนินการดังกล่าวเสร็จสิ้นสำหรับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละราย ตามที่กำหนดในข้อ ๙ ของประกาศฯ โดยไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ และไม่มี ความจำเป็นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น สถาบันการเงินสมาชิกสามารถขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมไว้เกินระยะเวลา ๖ เดือนตามข้อ ๙ ของประกาศฯ ได้ โดยการขอความยินยอมจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม และในการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอม

เพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญา หรือการให้บริการนั้น ๆ ตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ด้วย

อนึ่ง คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือฯ มีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล มีความจำเป็นในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมไว้ เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมายตามระยะเวลาในอายุความการฟ้องร้องดำเนินคดีต่าง ๆ ที่อาจมีขึ้นในระหว่าง ที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง หรือภายหลังสิ้นสุดสภาพการจ้าง ซึ่งเกินระยะเวลา ที่กำหนดในข้อ ๙ ของประกาศฯ อาจถือเป็นกรณีที่เป็นกรณีสืบเนื่องมาจากการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย ตามมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งถือเป็นกรณีที่มีความจำเป็น ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่จะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติ อาชญากรรมไว้เป็นระยะเวลาเกินกว่าที่กำหนดในข้อ ๙ ได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคล

(ค) ความยินยอมโดยชัดแจ้งตามข้อ (ข) สามารถขอพร้อมกันกับการขอความยินยอม โดยชัดแจ้งตามข้อ (ก) ได้หรือไม่

ความเห็น

ในกรณีที่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติ อาชญากรรมไว้เกินระยะเวลาตามข้อ ๙ ของประกาศฯ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศดังกล่าว ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องดำเนินการเมื่อใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จึงพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในการขอความยินยอมตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่าผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร จึงอาจขอความยินยอม โดยชัดแจ้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมไว้เกินระยะเวลาตามข้อ ๙ ของประกาศฯ พร้อมกับการขอความยินยอมโดยชัดแจ้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติ อาชญากรรมเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ของประกาศฯ ตามประเด็น ๔.๒ (ก) ที่หารือได้ แต่เนื่องจากเป็นการขอความยินยอมคนละกรณีกัน การขอความยินยอมทั้งสอง กรณีดังกล่าวจึงต้องแยกส่วนออกจากกันและแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน ตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม นอกจากนี้ ในการขอความยินยอมดังกล่าว จะต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม โดยในการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการ ให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการ เข้าทำสัญญาหรือการให้บริการนั้น ๆ ตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ด้วย เว้นแต่กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เห็นว่า การให้ความยินยอมนั้น มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการเพียงพอ จึงอาจกำหนดเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดในการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการ ที่เกี่ยวข้องได้

ประเด็นที่ ๕ ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับประกาศแต่ไม่ใช่เรื่องการตรวจประวัติอาชญากรรมของผู้สมัคร

๕.๑ นอกเหนือจากการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมจากหน่วยงานตามข้อ ๑.๑ แล้ว ยังมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมจากหน่วยงานอื่นใดบ้างที่เข้าข่ายตามนิยามในประกาศฉบับนี้ เช่น การจัดเก็บรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙ การได้รับหมายหรือหนังสือจากตำรวจ ศาล สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ฐานข้อมูลระบบ Central Fraud Registry (CFR) ตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมถึงการได้รับและจัดเก็บประวัติอาชญากรรมจากหน่วยงานต่างประเทศเพื่อนำมาเก็บรวบรวมในฐานข้อมูลของสถาบันการเงินสมาชิกสำหรับการตรวจสอบ KYC/CDD และ Sanction List จะถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมหรือไม่ และหากถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมจะเข้าข่ายยกเว้นว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่ไม่ต้องขอความยินยอมได้หรือไม่

ความเห็น

การพิจารณาว่าข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญา การดำเนินคดีอาญา หรือการรับโทษทางอาญาในแต่ละกรณีที่ทำหรือ จะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามประกาศฯ หรือไม่ ต้องพิจารณาจากความหมายในบทนิยามคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม” ตามข้อ ๓ ของประกาศดังกล่าว ว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นข้อมูลที่เป็นทางการหรือรับรองโดยหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวหรือไม่ หากข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญา การดำเนินคดีอาญา หรือการรับโทษทางอาญาในกรณีใด เป็นข้อมูลที่ได้รับและเก็บรวบรวมจากหน่วยงานต่างประเทศ จะต้องพิจารณาถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถานการณ์เป็นข้อมูลที่เป็นทางการหรือการรับรองโดยหน่วยงานของรัฐของไทยที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวด้วยเป็นรายกรณีไป เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด กรมราชทัณฑ์ และศาล เป็นต้น โดยหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นทางการหรือรับรองโดยหน่วยงานของรัฐของไทยที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในเรื่องนั้นก็จะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมตามนิยามข้อ ๓ ของประกาศฯ

สำหรับประเด็นที่ห้าหรือว่า หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม จะเข้าข่ายยกเว้นว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่ไม่ต้องขอความยินยอมได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า หากเป็นกรณีที่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับตามมาตรา ๔ เช่น กรณีที่เป็น การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐตามมาตรา ๔ (๒) หรือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔ วรรคสอง ก็จะไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนที่ได้รับยกเว้น อย่างไรก็ตาม หากไม่ใช่กรณีที่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ แต่การดำเนินการนั้นมีกฎหมายกำหนดไว้ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ

ก็ย่อมถือเป็นกรณีที่เป็นกรณำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ ตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) ซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และหากเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ของประกาศฯ ซึ่งมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติให้ต้องตรวจสอบประวัติอาชญากรรมหรือตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาหรือการรับโทษทางอาญา ตามข้อ ๕ ของประกาศฉบับนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็ย่อมเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

๕.๒ กรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกจะต้องดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการของสถาบันการเงินสมาชิกตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงินสมาชิกสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวได้โดยที่ไม่ต้องขอความยินยอมตามที่กำหนดไว้ในประกาศฯ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

ตามที่ได้ให้ความเห็นไว้แล้วในประเด็นที่หารือตาม ๔.๑ (ข) หากเป็นกรณีที่สถาบันการเงินสมาชิกมีความจำเป็นต้องตรวจสอบประวัติอาชญากรรม เพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ย่อมถือเป็นกรณีตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และถือเป็นกรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติให้ต้องตรวจสอบประวัติอาชญากรรมหรือตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาหรือการรับโทษทางอาญาที่ไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามนัยข้อ ๕ ของประกาศฯ แล้ว

อย่างไรก็ดี หากสถาบันการเงินสมาชิกประสงค์จะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมเพื่อตรวจสอบประวัติอาชญากรรมหรือตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาหรือการรับโทษทางอาญาในตำแหน่งอื่น ๆ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติให้ต้องกระทำ ก็จะต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ ๕ ของประกาศฯ

เรื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. ขอให้ตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๒) มาตรา ๒๔ (๔) และ (๖) มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ (๔)
๒. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๘
๓. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๙ (๘)
๔. ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อหารือ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ขอให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสรุปความได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับการประสานจากหน่วยงานของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ว่า สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้เคยมีหนังสือแจ้งการตรวจสอบเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่หน่วยงานได้เปิดเผยเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชนของผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดเลือก อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและมีความไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่มีการประเมิน ITA กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินเปิดเผยไว้ทางหน้าเว็บไซต์หลักของหน่วยงานตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) โดยหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวของการประเมิน ITA เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ กล่าวคือ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้หน่วยงานของรัฐประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกและเหตุผลสนับสนุนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น และมาตรา ๙๘ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐประกาศเผยแพร่สาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้ลงนามแล้ว รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลงในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

โดยกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือเวียนแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการเผยแพร่สาระสำคัญของสัญญาที่ได้กำหนดให้หน่วยงานเปิดเผยเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร/เลขประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับการคัดเลือก ดังนี้

๑) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๓๓.๔/ว ๕๖๘ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ซึ่งในข้อมูลสาระสำคัญของสัญญา ได้กำหนดให้หน่วยงานเปิดเผยเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้เสนอราคาและผู้ที่ได้รับการคัดเลือก

๒) หนังสือกรมบัญชีกลาง ส่วนที่ ๒ ที่ กค ๐๔๐๕.๒/ว ๖๒ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือก และสาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ กรณีที่ไม่ได้ดำเนินการในระบบ e-GP ซึ่งในรายละเอียดแนบท้ายประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือก และสาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ได้กำหนดให้หน่วยงานเปิดเผยเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับการคัดเลือก

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน สำนักงาน ป.ป.ช. จึงขอให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ว่าการเปิดเผยข้อมูลเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกในการจัดซื้อจัดจ้างไว้บนหน้าเว็บไซต์หลักของหน่วยงานเป็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. และผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าการกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีดังกล่าว ปรากฏในหนังสือของกรมบัญชีกลางจำนวน ๒ ฉบับ คือ

๑) หนังสือกรมบัญชีกลาง ส่วนที่ ๒ ที่ กค ๐๔๐๕.๒/ว ๖๒ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์ในการประกาศผลในการจัดซื้อจัดจ้างโดยเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายไตรมาส โดยรายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชนของผู้ชนะการคัดเลือกอยู่ด้วย ซึ่งในปัจจุบันกรมบัญชีกลางอยู่ระหว่างพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

๒) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๓๓.๔/ว ๕๖๘ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลสาระสำคัญของสัญญาในเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยกรมบัญชีกลางเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ที่ต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว กรมบัญชีกลางจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement: e-GP) มาเปิดเผยบนเว็บไซต์ www.gprocurement.go.th เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง

สามารถสืบค้นและเข้าถึงได้สะดวกขึ้น ซึ่งในปัจจุบันกรมบัญชีกลางอยู่ระหว่างพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

นอกจากนี้ กรมบัญชีกลางอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลว่าแนวทางที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีส่วนใดที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม และจะแจ้งเวียนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต่อไป อย่างไรก็ตาม สำหรับรายชื่อและเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร/เลขประจำตัวประชาชนของผู้ที่ทำงานนั้น กรมบัญชีกลางเห็นว่ายังมีความจำเป็นต้องเปิดเผยแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางการคลังของรัฐ ซึ่งได้รับยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ส่วนการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานที่เป็นผู้ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) นั้น สำนักงาน ป.ป.ช. จะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินปฏิบัติตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับหน่วยงานนั้น โดยพิจารณาจากข้อกำหนดในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะ ซึ่งหากแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายฉบับใดมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม สำนักงาน ป.ป.ช. ก็จะพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกันต่อไป

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดเลือกในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งปรากฏเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชนรวมอยู่ด้วยนั้น เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนดตามมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกด้วย จึงถือเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และสามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ (๖) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ในการประเมิน ITA ให้หน่วยงานของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินเปิดเผยข้อมูลของผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดเลือกในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐไว้บนหน้าเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน ตามแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนดตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และไม่ถึงเป็นเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ออกตามความในมาตรา ๓๗ (๔) แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีข้อสังเกตเพิ่มเติม กรมบัญชีกลางควรพิจารณา ทบทวนแนวทางที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า มีความสอดคล้องและเหมาะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ เพียงใด เช่น การเปิดเผยเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชนของผู้ประกอบการมีความจำเป็น ต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดหรือไม่ หรือสามารถปกปิดหรือพรางข้อมูลบางส่วนได้ เพื่อลดความเสี่ยงในการนำข้อมูล ส่วนบุคคลไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรืออาจเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในอนาคต อันจะเป็นการปรับปรุง พัฒนาแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความเหมาะสมและเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน มากยิ่งขึ้น ซึ่งหากกรมบัญชีกลางได้มีการปรับปรุงแก้ไขแนวทางดังกล่าวแล้ว สำนักงาน ป.ป.ช. อาจพิจารณากำหนด หลักเกณฑ์การประเมิน ITA ให้สอดคล้องกับแนวทางของกรมบัญชีกลางดังกล่าวได้ต่อไป

ทั้งนี้ สำหรับการแจ้งเวียนหรือเปิดเผยเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือเลขประจำตัวประชาชน ของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ทำงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่า ถือเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรมบัญชีกลาง และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงสามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๔ (๔) หรือ (๖) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แต่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การแจ้งเวียนรายชื่อผู้ทำงานดังกล่าวยังมีอาจรับฟังได้ว่าถือเป็นการดำเนินการ ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงทางการคลังของรัฐโดยตรง จึงไม่ใช่กรณีที่ได้รับยกเว้น ไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับตามมาตรา ๔ (๒)

อนึ่ง คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการตามแบบ วัตการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ควรพิจารณากำหนดมาตรการในการประเมินที่คำนึงถึงการรักษาความลับของเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลที่เป็นผู้รับบริการของหน่วยงานของรัฐที่เข้าร่วมการประเมิน โดยเฉพาะในกรณีที่ เป็นผู้รับบริการ ที่หน่วยงานของรัฐมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหวที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เช่น รายชื่อผู้รับบริการ สุขภาพของโรงพยาบาลของรัฐ

เรื่อง สมาคมธนาคารไทยขอหารือฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวมและใช้เอกสารบัตรประจำตัวคนพิการ เพื่อการยืนยันตัวตนสำหรับการใช้บริการทางการเงินของผู้พิการ

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๖ (๕) (จ) มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ (๑)
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ (๗/๑)
- กฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน
พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๖
- กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓
ข้อ ๑๗
- ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุม
ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อหารือ

สมาคมธนาคารไทยขอหารือกรณีการจัดทำแนวปฏิบัติของสมาคมธนาคารไทยและธนาคารสมาชิก เพื่อสนับสนุนให้เกิดการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าผู้พิการอย่างเป็นธรรม เพื่อเป็นมาตรฐานแนวปฏิบัติขั้นต่ำสำหรับธนาคารในการให้บริการทางการเงินแก่ผู้พิการ ซึ่งจากการประชุมหารือของคณะทำงาน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีข้อซักถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมและใช้เอกสารแสดงตนสำหรับการใช้บริการทางการเงินของผู้พิการว่า การเก็บรวบรวมและใช้บัตรประจำตัวคนพิการหรือสมุดประจำตัวคนพิการ เป็นเอกสารแสดงตนของผู้พิการ ถือได้ว่าธนาคารมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว (sensitive data) ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ธนาคารต้องได้รับความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่ในขณะเดียวกันธนาคารมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารของลูกค้าเกี่ยวกับการแสดงตน การทำธุรกรรม และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า รวมถึงรายงานการทำธุรกรรม ซึ่งมีข้อกำหนดให้ธนาคารต้องมีการจัดเก็บรักษาเอกสารตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากการเก็บรวบรวมและการใช้เอกสารแสดงตนของผู้พิการดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อาจเป็นเหตุให้ธนาคารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ สมาคมธนาคารไทยจึงขอหารือเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและใช้เอกสารบัตรประจำตัวคนพิการ/สมุดประจำตัวคนพิการ ในการยืนยันตัวตนสำหรับการใช้บริการทางการเงินของผู้พิการ ดังนี้

๑. ธนาคารสามารถอาศัยฐานทางกฎหมายที่เป็นข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๖ (๔) หรือมาตรา ๒๖ (๕) (จ) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้หรือไม่ และขอความเห็นเพิ่มเติม

๒. ขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว (ถ้ามี) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ความเห็น

คณะกรรมการตอบข้อหารือและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้พิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้บัญญัติให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ จัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องกำหนดมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคในการแสดงตนของคนพิการหรือทุพพลภาพด้วย เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว โดยการแสดงตนดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งข้อ ๖ ของกฎกระทรวง กำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องกำหนดมาตรการและควบคุมดูแลการทำธุรกรรมอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้มีการปฏิบัติอันเป็นอุปสรรคต่อการแสดงตนของลูกค้าที่เป็นคนพิการหรือคนทุพพลภาพ นอกจากนี้ มาตรา ๒๐/๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้สถาบันการเงินต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรกโดยต้องตรวจสอบเป็นระยะจนสิ้นสุดดำเนินการเมื่อมีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยขอบเขตการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยข้อ ๑๗ ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า แล้วจึงตรวจสอบข้อมูลของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการต่อไป ประกอบกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงานปปง.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด ตามมาตรา ๔๐ (๓/๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทธนาคาร โดยกำหนดว่า ในการแสดงตนและการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าบุคคลธรรมดา กรณีผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ให้ดำเนินการขอบัตรประจำตัวคนพิการ และเอกสารที่ออกจากหน่วยงานของรัฐอย่างน้อย ๑ รายการ นอกจากนี้ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้สถาบันการเงินเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตนตามมาตรา ๒๐ เป็นเวลาห้าปี

นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งบัตรประจำตัวคนพิการหรือสมุดประจำตัวคนพิการ เป็นเอกสารที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับความพิการรวมอยู่ด้วย จึงเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หากลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และเข้าเงื่อนไขที่ต้องแสดงตน ก่อนการทำธุรกรรมที่กำหนด แต่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ย่อมเป็นเหตุให้ธนาคารหรือสถาบันการเงิน มีความจำเป็นต้องขอบัตรประจำตัวคนพิการหรือสมุดประจำตัวคนพิการ และเอกสารที่ออกจากหน่วยงานของรัฐ อย่างน้อย ๑ รายการ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงตนและการพิสูจน์ตัวตนของลูกค้าสำหรับการทำธุรกรรม ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งยังเป็นขั้นตอนแรก ของการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกฎกระทรวงและแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ป.ง. ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ธนาคารหรือสถาบันการเงิน ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตนดังกล่าวไว้ ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกด้วย การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับความพิการของธนาคารหรือสถาบันการเงิน เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว สำหรับลูกค้าซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ที่ใช้บัตรประจำตัวคนพิการหรือสมุดประจำตัวคน พิการเพื่อการแสดงตนและการพิสูจน์ตัวตน หากธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นกรณียุติการดำเนินการปฏิบัติ ตามกฎหมายของธนาคารหรือสถาบันการเงิน และบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีขึ้นเพื่อให้การคุ้มครองการประกอบ อาชญากรรมเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ จึงอาจถือได้ว่าเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์ สาธารณะที่สำคัญ ก็จะได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามนัยมาตรา ๒๖ (๕) (จ) ประกอบมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ธนาคารหรือสถาบัน การเงินจะต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

อย่างไรก็ดี ธนาคารจะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าได้เพียงเท่าที่จำเป็นภายใต้ วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๓ ซึ่งรวมถึง (๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อนำ ข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผย และ (๔) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม อาจจะถูกเปิดเผย โดยควรแจ้งรายละเอียดดังกล่าวให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบด้วยวิธีการและรูปแบบ ที่เป็นธรรม โปร่งใส และเหมาะสมสำหรับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นคนพิการหรือทุพพลภาพดังกล่าว และจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติอื่น ๆ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนด้วย โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนที่อาจขาด ความสามารถในการปกป้องสิทธิและประโยชน์ของตนเองจากข้อจำกัดต่าง ๆ โดยธนาคารหรือสถาบันการเงินในฐานะ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ โดยคำนึงถึงระดับความเสี่ยง

ตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนโอกาสเกิดและผลกระทบ จากเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกาศกำหนดตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๓(๑) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงอาจพิจารณาทำการแฝงข้อมูล (pseudonymization) เพื่อลดความเสี่ยงในการระบุตัวบุคคล ที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือทำการเข้ารหัสข้อมูล (encryption) หรือใช้มาตรการอื่นในลักษณะเดียวกัน อย่างเหมาะสมตามระดับความเสี่ยง โดยคำนึงถึงปัจจัยทางเทคโนโลยี บริบท สภาพแวดล้อม มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ สำหรับหน่วยงานหรือกิจการในประเภทหรือลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ทรัพยากรที่ต้องใช้ และความเป็นไปได้ในการดำเนินการประกอบกัน หากการ ดำเนินการดังกล่าว ยังคงสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้

เรื่อง สมาคมธนาคารไทยขอหาหรือว่าข้อมูลที่สถาบันการเงินดำเนินการตามมาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือรายชื่อที่หน่วยงานทางการ เช่น ตำรวจ แจ้งมาที่สถาบันการเงิน เข้าข่ายเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมหรือไม่

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๔ (๒) และ (๕) มาตรา ๒๖ (๕) (จ) มาตรา ๒๖ วรรคสาม และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง
๒. พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖
มาตรา ๔ และมาตรา ๑๒
๓. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่มีได้กระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๖
ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙
๔. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับ พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อหาหรือ

สมาคมธนาคารไทย (“สมาคมฯ”) แจ้งว่า สถาบันการเงินได้มีการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้อง กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีหรืออาจมีการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ผ่านระบบ Central Fraud Registry (CFR) และข้อมูลที่มีอยู่กับสถาบันการเงิน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลเส้นทางการเงินตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ (“พระราชกำหนดฯ”) และ/หรือข้อมูลที่ได้รับจากหนังสือของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรือคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ (Anti Online Scam Operation Center : AOC) เพื่อให้พิจารณาดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และ/หรือข้อมูลที่ปรากฏในหมายคำสั่งให้อายัดบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้อง และหมายคำสั่งให้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับจากตำรวจหรือหน่วยงานทางการที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อกำหนดเป็นมาตรการเชิงรุกภายในของแต่ละสถาบันการเงินที่เพิ่มเติมขึ้นกว่าการระงับธุรกรรมตามระยะเวลาที่พระราชกำหนดฯ บัญญัติไว้ เช่น การกำหนดให้ลูกค้าตามรายชื่อที่เข้าข่ายและไม่ผ่านการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) จะต้องดำเนินการให้มีการยุติความสัมพันธ์ในผลิตภัณฑ์/บริการที่มีอยู่กับสถาบันการเงิน และ/หรือเพื่อไม่ให้มีการสร้างความสัมพันธ์ใหม่โดยไม่สามารถเปิดบัญชีใหม่ได้ หรือให้เปิดบัญชีใหม่ได้ แต่จำกัดช่องทางไม่ให้สามารถใช้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ เป็นต้น สมาคมธนาคารไทยจึงขอหาหรือการตีความเนื้อหาของประกาศ

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่มีได้กระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๖ (“ประกาศฯ”) ต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลดังต่อไปนี้ ถือเป็น “ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม” ตามคำนิยามในข้อ ๓ ของประกาศฯ หรือไม่

(๑.๑) ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลเส้นทางการเงินที่สถาบันการเงินแลกเปลี่ยนกันผ่านระบบ Central Fraud Registry (CFR) ตามข้อกำหนดของพระราชกำหนดฯ

(๑.๒) ข้อมูลที่สถาบันการเงินได้รับจากกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรือคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ (Anti Online Scam Operation Center : AOC) ตามตัวอย่างหนังสือของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งมายังสถาบันการเงิน เพื่อขอทราบข้อมูลบัญชีธนาคาร และขอให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

(๑.๓) ข้อมูลที่ปรากฏในหมายคำสั่งให้อายัดบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้อง และหมายคำสั่งให้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับจากตำรวจ หรือหน่วยงานทางการที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

(๒) หากคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลตามข้อหาหรือในข้อ (๑) ข้างต้น ถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม สมควรฯ ขอหารือเพิ่มเติม ในกรณีดังนี้

(๒.๑) กรณีที่สถาบันการเงินนำข้อมูลดังกล่าวไปกำหนดเป็นมาตรการภายในของธนาคารเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายในการบริหารความเสี่ยงจากภัยทุจริตที่อาจเกิดกับลูกค้าทั่วไปในการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และเพื่อดำเนินการตามนโยบายภายในของแต่ละสถาบันการเงินภายใต้ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธพท.ผนช. (๐๒) ว.๒๒๔/๒๕๖๖ เรื่อง นำส่งแนวนโยบายการบริหารจัดการภัยทุจริตจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ จะเข้าช้อยกเว้นตามกรณีดังต่อไปนี้หรือไม่

(ก) การปฏิบัติงานดังกล่าวของสถาบันการเงินถือว่าเป็นการเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่ได้กระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะมีผลให้การเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมของสถาบันการเงินในกรณีนี้ไม่อยู่ภายใต้การบังคับของประกาศฯ หรือไม่

(ข) การเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมของสถาบันการเงินในกรณีนี้ สามารถตีความว่าเป็นการดำเนินการที่จำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๖ (๕) (จ) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะมีผลให้สถาบันการเงินสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมในกรณีนี้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือไม่

(๒.๒) กรณีที่สถาบันการเงินเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม โดยปฏิบัติตามพระราชกำหนดฯ และ/หรือปฏิบัติตามหมายคำสั่งให้อายัดบัญชีและธุรกรรมของลูกค้า